

DUMITRU ALMAȘ

COLUMNA

**diamantul
negru**

DUMITRU ALMAȘ

diamantul negru

EDITURA MILITARĂ—1971

În amurg, pe poarta Castelului Cnejilor, intră în goană un călăreț. Opri brusc, la scară. Sări voinicește din șa. Aruncă frîul și lăasă calul slobod în ogradă. Pătrunse în castel, așa colbăit cum era. Țanțoș și trufaș, grăbi de-a dreptul spre iatacul Zulniei Canta, stăpîna castelului. Intră. Lepădă cușma pe sofa și puse pe masă o cutioară de abanos :

— Poftim, măria ta !

Zulnia se apropie cu pași mărunți, o deschise încet, cu grijă, cu înfrigurare, cu tremur în pleoape și în mîini. Din întunericul cutioarei izbucnea o lumină ciudată, jucăușă, orbitor de frumoasă. Zulnia privea, cu ochi dilatați ca la bufnițe, și nu se mai sătura. Se bucura. Se înspăimînta și iar se bucura.

— În sfîrșit !... Diamantul negru e al meu !...

— Al măriei tale, doamna și stăpîna mea !

— De douăzeci de ani îl rîvnesc, ard, jinduindu-l... gemu, vrăjită de fericire.

Poate de aceea în clipa următoare înhăță piatra scumpă, o strînse în pumn și pumnul la sîn, o mîngîie, o privi în zare, o sărută cu nemăsurată înflăcărare :

— Căpitane Drăcea, ești cel mai vrednic bărbat din Moldova !

— Și credincios matale, ducă Zulnia, psihimu, pînă la mormînt credincios, se înclina Chiriță Drăcea ; se înclina, dar de fapt, se umfla în pene ca un păun. Uite-l ! Un diamant negru, de mărimea unui ou de pui-cuță. Și-i al matale, stăpîna și doamna mea !

Zulnia băgă de seamă că slujitorul îi spunea „matale“ și „psihimu“, în loc de „domniei tale“, cum i se adresa de obicei, sau „măriei tale“, cum i se adresase la început. Dar prea o copleșea bucuria, ca să se oprească asupra unor nimicuri de politeță și protocol. Tresări însă, mușcată de spaimă :

— Te-a văzut careva ?

— Nimeni ! Lumea a aflat, iar cumnatul matale Alexandru Canta s-a încredințat că pe dumnealui bașboierul Grigore Canta l-a trimis pe lumea cealaltă turcul pe care-l avea slujitor. Și după ce-a săvîrșit... nelegiuirea, a furat diamantul negru și a fugit... Înțelegeți, ducă Zulnia...

— Ingenunche și jură, colo, la icoană, că nici mort n-ai să dezvălui taina asta.

— Jur să păstrez taina diamantului negru și neclintită credință stăpînii mele Zulnia Canta, pînă la capătul zilelor mele. Amin !

— Te fac boier, dacă..

— Dar nu boieria, ci inima matale vreau s-o câştig. Inima ! Înţelegi, ducă Zulnia ?

Strângînd, fericită, diamantul negru în pumn, Zulnia se aruncă de gîtul căpitanului Drăcea şi-l sărută pătimaş :

— Ai câştigat-o ! Întreagă !

În noaptea aceea scurtă de iunie nu s-a aprins nici o făclie în Castelul Cnejilor. În-tinericul, abia muşcat de sîmburele de lumină izvorît dintr-o candelă, era mai prielnic doliului, dragostei neîngăduite şi plănuirilor tainice ale coanei Zulnia, ale boierului Scarlat Canta şi ale slujitorului lor, căpitanul Chiriţă Drăcea.

— În brumărel, cînd va cădea frunza, vom urca pe tronul Moldovei : Scarlat voievod Canta şi Zulnia doamna.

— Ce fericire !... Ce fericire !... scîncea Scarlat Canta, ca un copil. Bazileu !

Aproape de miezul nopţii, au chemat-o la sfat şi pe fiica lor, Zoe. Roaba Călina o găsisese citind o carte a franţuzului Voltaire, despre riga Ludovic al XIV-lea al Franţei. Avea Zoe ochi albaştri, oleacă osteniţi de citire şi lucru la gherghef. Încolo, bine şi armonios crescută, cu păr galben, cu braţe vînjoase, fără a pierde nimic din gingăşia cuvenită unei fete de optsprezece ani. Îi plăcea să urce pe Ceahlău şi chiar să vîneze cu flinta. Semăna cu maică-sa la frumuseţea trupească, dar avea sufletul lui taică-său : neliniştit, nehotărît, fricos, cu îndelungi perioade de apatie şi cu izbucniri neaşteptate de energie şi dîrzenie.

— Draga noastră Zoe, a vorbit Zulnia cu emoție, află că diamantul negru, despre care de atâtea ori ți-am vorbit, se află acum în mâna noastră. Și dacă-l avem, pornim îndată la Țarigrad.

— Să mă fac domn ! Sînt bazileu de nea-neam și...

— Tu, Zoe, și-a întrerupt Zulnia soțul, ne poți ajuta în scoposul nostru.

— Cum adică ? a clipit Zoe, nedumerită.

— Ist neprețuit juvaer, astă piatră miraculoasă, trebuie să fie înfățișată de o fată frumoasă ca tine. Adică, dacă te va plăcea marele vizir sau chiar sultanul și-or pofti să rămîi zălog în serai...

— Mamă ! În istoria Bizanțului, împărăteasa Irina a scos ochii fiului ca să-i ia coroana. Domnia ta mă dai roabă, ca să capeți un tron ?

Zulnia nu se aștepta la asemenea împotrivire. S-a rugat. A stăruit. A aruncat vorbe grele de ocară. A amenințat. L-a silit și pe Scarlat s-o batjocorească. Așa, între părinți și fiică s-a iscat mare sfadă, hărățindu-se pînă cînd dinspre Ceahlău s-a desprins geană de ziuă. Părinții, fierbînd de mînie, au hotărît s-o închidă în turnul castelului, să chibzuiască acolo, la umbra gratiilor, despre schimbarea gîndurilor. A urcat-o, în brațe, căpitanul Drăcea însuși, că se zbătea ca o leoaică.

— Aici să-ți putrezească oasele dacă nu ascuți sfat părintesc ! a spus Zulnia punînd zăvorul pe dinafară.

În aceeași calmă noapte de iunie, într-o poiană de sub Scăldătoarea Vulturilor, ceata haiducilor lui Neicu ținea sfat în jurul focului. Ceterașu, haiducul cîntăreț care cobora adesea, ca lăutar, în satele de pe valea Bistriței, adusese știre că velvistierul Grigore Canta a fost omorît și că ucigașul i-a furat o giuvaerica de mare preț, un diamant negru despre care se spune c-ar fi împodobit coroane de împărați și salbe de vestite împărătese.

— Cică l-ar fi ucis un slujitor turc.

— Dacă ucigașul a fugit în Transilvania, zise cetașul Alexa lui Cerbu, cel mai tînăr și mai voinic dintre haiduci, pierdut pe vecie rămîne acel giuvaer. Aleluia !

— Altceva n-ai mai aflat ? se îngrijoră Neicu...

— Nu, doară ieșind eu din satul Pîngărați, m-am întîlnit cu căpitanul Chiriță Drăcea. Venea de la Vișoara și gonea cu un smintit spre Castelul Cnejilor din Durău.

— S-o fi grăbit să-și vestească stăpîinii. Cînd slujeam argat în ogradă la Grigore Canta, de multe ori am auzit că pentru acel giuvaer, cu toate că nu-i mai mare ca oul de hulubiță, sultanul i-ar da chiar domnia Moldovei.

— În cine știe ce mîini nemernice a încăput, se îngrijoră Ceterașu.

— Nu s-ar cuveni să știm ? întrebă Alexa Cerbu.

— Adică să nu stăm de lemn Tănase... răsuci Neicu obrazul spre Alexa. Intră în Durău și află.

— Tot ți-i dor ție de Ilinca ! a rîs Ceterașu.

— Să n-aud de haiduci logodiți ! s-a răstit Neicu, încruntînd sprînceana și făcînd aspru și poruncitor semn, cu stînga, să plece grabnic la vale.

Întîmplarea din casa lui Onofrei

La răsăritul soarelui, din turn, Zoe o vedea pe Ilinca lui Onofrei scoțînd apă din fîntînă. O urmărea printre zăbrele și-i pizmuia soarta : „...Mai bine odraslă de țăran iobag, decît neam de cneaz Canta, amenințată să ajungă roabă în seraiul padișahului, din pofta unor părinți lacomi de avere și de mărire“. Mai încolo, în mijlocul satului, Chiriță Drăcea, călare, măreț, rotea gîrbaciul și striga cumplit :

— Birul !... Zeciuiala !... Plocoanele !...

— N-am bani, căpitane Chiriță, l-a întîmpinat Ștefan Onofrei în poartă, cu rugă fierbinte în glas.

— Jug și fum ! a poruncit Drăcea, pocnind din harapnic.

Într-o clipă, arnăuții așezară jugul, aprinseră foc de paie și cu lostopene de bălegar uscat. Doi arnăuți l-au vîrît pe Ștefan Onofrei cu capul în jug, deasupra fumului. Tușea omul, sufocat. Gemea de usturime. Ochii i se bulbucau, roșii. Trupul i se chircea. Chipul i se schimonosea de durere.

— Plătești, au ba ? rînjea căpitanul Drăcea.

— N-am... n-am bani !... Luați ce vreți...
Luați-mi casa...

Adunată în jur, lumea lăcrăma și murmura. Dintr-o dată, dintre oameni, Alexa lui Cerbu sări în bîta, voinicește, peste harabaua încărcată cu plocoane, împrăstie focul, smulse restul jugului și-l scoase pe Ștefan de sub caznă. A săvîrșit totul fulgerător. Arnăuții rămaseră cu gurile căscate, în nevolnică încremenire. În urmă-i, Ilinca a vărsat apa din cofă peste foc, stingîndu-l.

— Măăă, ciobane !? Cutezi la răzvrătire ? a hohotit căpitanul Drăcea, dînd pîteni calului și prinzîndu-l pe Alexa în sfîchiul gîrbaciului, ca-ntr-un laț.

Scuturați din pînza uimirii, cinci arnăuți zvîcniră și ei, îl înconjurară și-l prinseră pe Alexa de mîini și de grumaz. Nimeni din cei din jur nu sări să-l apere, afară de Ilinca. Dar zărind-o Drăcea cum zgîria un arnăut, s-a holbat spre dînsa ca un lup ; a răsucit harapnicul în jurul codiriștei și-a descălecat, rînjind într-un dinte :

— Cuminte-cumîntea, puicuțo !...

Strîns între arnăuți, Alexa înțelese, după linsoarea buzelor și după chihotirea gîlgîită, ce gînd năsalnic furnica prin mintea căpitanului. C-o brîncă scăpă din strînsoare și-l înhăță de piept. Dar Drăcea îi izbi un pumn sub lingurică, îl doborî și se întoarse, triumfător, spre Ilinca. Deși îl săgeta puhoi de junghiuri ascuțite, Alexa tot i-a sărit în spate, ca un jder. Căpitanul l-a scuturat însă

și-a tras pistolul din chimir. Toți s-au ferit îngroziți. Singură Ilinca sta dreaptă între Drăcea și Alexa.

— Legați-l colo, de nuc ! Și douăzeci și cinci pe spatele gol, a aruncat Drăcea gîrbaciul unuia dintre arnăuții care l-au înhățat iar pe Alexa de mîini și de grumaz, supunîndu-l. Înșfăcînd-o pe Ilinca de mîină, căpitanul a tîrît-o în casă.

— Vînd boii !... Casa o vînd !... Vînd totul și plătesc, căpitane, numai nu-mi batjocori fata !...

Drept răspuns, din ușă, Drăcea împrășcă un hohot de rîs, zguduind ograda lui Onofrei, și-o trase pe Ilinca în casă, întrebînd-o trufaș :

— Ai auzit de căpitanul Chiriță Drăcea ?

— Toți cei de pe moșiile cneazului Scarlat Canta știu cine ești și ce poți.

— Atunci... fără mofturi, că n-am timp.

Și se repezi s-o sărute. Răsucindu-se ca o zvîrlugă fata a scăpat.

— A, te-mpotrivești ? Îți moi eu cerbicia, juncuțo !...

Drept în acea vreme, Zulnia Canta ieșea din Castelul Cnejilor în trăsură, îndreptîndu-se spre schitul Durău. La casa lui Onofrei, în fața trăsurii, ingenunchiară patru femei.

— Căpitanul Drăcea a luat-o pe Ilinca și...

Zulnia s-a oțărît parc-ar fi înghițit calaican. A coborît, trufașă, din trăsură, rotind cravașa pe deasupra sătenilor cu frunțile plecate și a femeilor cu broboadele trase pe ochi.

În căsuța lui Onofrei, Ilinca, despletită, cu cămașa sfîșiată, răvășită în harța cu

căpitanul, se retrăsese într-un ungher și, deznădăjduită, se apăra cu unghiile, cu dinții. Cu părul vîlvoi, cu straiul în neorînduială, Drăcea zîmbea cîine-cîinește, apropiindu-se cu fereală :

— Vînjoasă ești, frumoaso ! rîse zgomotos : Ha, ha ! Dar îndîrjirea asta mă ațîță și mai tare... Numai că n-am timp de hîrjoană cu tine. Dă-mi-te, cumîntică, juncuțo, dacă vrei să-l scapi pe taică-tău de...

O cuprinde de mijloc, o frînge, o răstoarnă pe laiță și se trîntește peste dînsa. Dar Ilinca a mai găsit în ea putere și mînie să-l prăvale jos și să-l izbească în pîntece, cu genunchii.

În clipa cînd Chiriță Drăcea se ridica de jos, de pe lutul cu miros de pelin, Zulnia a împins ușa cu vârful botinei și s-a înfățișat, învăpăiată de furie. Chiriță a sărit în picioare, zăpăcit. Ilinca s-a tras spre sobă, adunîndu-și zdrențele cămășii, să-și acopere sîinii. Dar n-apucă Drăcea să deschidă gura și Zulnia îi și arde trei plesnituri cu cravașa peste obraji, scoțîndu-i zvîrci albe în luciul purpuriu și gras al pielii :

— Spurcatule !

— Iertare... M-a ispitit. M-a scos din minți... și-a biruit Drăcea durerea și a zîmbit scîrbavnic de lingușitor și de mîeros.

Ca o hulubiță jumulită de uliu, Ilinca încerca să se strecoare spre ușă ; dar stăpîna Castelului Cnejilor o opri ; pocni cravașa în palmă, semn că i se stîrnise în minte un gînd mare ; îi făcu semn să se rotească, să înalțe

pieptul, să-și mlădie boiul. Urmări, desfătăta, mișcările fetei și făcu semn lui Drăcea să iasă :

— Domolește oamenii din uliță !

— Vă rog, porunciți să nu-l mai chinuie pe tata ! a îngenuncheat Ilinca, împreunînd mîinile.

— Mda... Mergi cu mine la castel ! hotărî Zulnia, pășind țănoșă spre trăsură. În trecere a lepădat o pungă la picioarele lui Onofrei pe care arnăuții îl slobozeau din jug și a împins-o pe Ilinca să urce în trăsură.

— Mîină, Chiper !

În urmă Drăcea s-a pornit cu mare năduf și asprime în glas să dojenească lumea din ogradă și din uliță.

— Vedeți ? Inima cea bună a stăpînei, mișeilor ! Dar să nu mai cutezați a vă jălui, c-al vostru-i dracul !

Alexa și Ștefan Onofrei priveau după trăsură, iar un copil ridica punga de jos.

— Ad-o aici !... nu l-a mai răbdat inima pe Drăcea. Onofrei, cu asta ți-ai plătit birul.

Și a sunat punga în palmă, a încălecat, a ieșit din ogradă urmat de zapcii și arnăuți, și s-a îndreptat spre casa lui Filip.

În trăsură, Zulnia o măsură pe Ilinca, din tălpi în creștet și o prubului în gînd. Era din ce în ce mai încîntată : fata avea chip oval, păr galben, ochi albaștri, nas ușor cîrn, buze arcuite, bărbie gingașă, umeri drepti, boi subțire pe șolduri bine strunguite, abia gîcite sub catrință. Chiar mîinile,

cu care se ținea de capră, lîngă vizitiu, deși muncite la sapă, la furcă, la vîrtelniță și la stative, se păstrau mlădii și puternice în același timp. Dar mai cu seamă se bucura că toată făptura Ilincăi dezvăluia un soi de lumină, de căldură și de înțelepciune foarte asemeni cu cele pe care le descoperea ori de cîte ori o privea pe Zoe, înainte de a se fi sfădit și-a o fi închis în turn, la loc de pedeapsă.

Din nevoia de a-și mărturisi gîndurile cuiva, Zulnia Canta împinse cu cravașa în spatele vizitiului :

— Chiper, îți place fata asta ?

— De, stăpînă. Ce să zic ? De data asta mă potrivesc în gusturi cu căpitanul Chiriță.

— Palavragiule !... Dar, ce zici, o pot înfia ?

— Cum să nu, stăpînă ! Singur omorul nu se poate dori : miroase urît...

Pe Zulnia a furnicat-o un fior rece prin șira spinării. Așa de rece, c-a uitat să-și dojenească vizitiul, cum obișnuia. Cîteva clipe, pielea albă a obrazului, mult îngrijită și dreasă cu sulimanuri, a prins neașteptate umbre vineții, semn că frumusețea ei, de laudă și de pomină în toată Moldova, începe să pălească.

Intrînd în castel, trăsura a oprit în fața treptelor. Ilinca a coborît sfioasă și încurcată, desculță, cutremurată de spaimă și admirație. Parcă nu cuteza să calce pe iarba moale din ograda castelului.

Din turnul castelului, printre zăbrele, Zoe o zărea și se mira... De ce a adus-o ? Slugă, cea mai frumoasă și mai isteată fată din Durău ? O iubește un cioban de pe Ceahlău, despre care bădița Chiper, vizitiul, zice că s-ar fi dat în haiducie, cu ceata lui Neicu...

Sughitînd de plîns, Anica turna lui Onofrei și lui Alexa apă dintr-o oală neagră de lut, să se spele.

— Mă duc s-o aduc înapoi pe Ilinca, s-a îndîrjit Alexa, ștergîndu-și mîinile cu poala cămășii.

Și-a așezat gluga ciobănească pe spate, a luat bîta și a pornit spre Castelul Cnejilor. Îl însoțea plînsul lelei Anica și înlăcrămarea bădiței Onofrei.

Cu gesturi largi, dinainte gîndite, căpitanul de arnăuți Chiriță Drăcea răsturna pe masă săculețele cu banii smulși de la țărani.

— Ba-bani ! se bucura, păgîn, Scarlat Canta, stăpînul Castelului, și urma, în șoaptă, împăcat și, într-un fel mulțumit : Îmi ia el ju-jupîneasa, dar îmi aduce aur...

În chilioara din turn, Zoe cerca să coasă la gherghef. Dar n-o lăsau nici gîndurile — triste, răvășite, înlăcrămate — nici amur-

gul, mohorît și noros. Auzi pași pe scară. Ușa se deschise încet, scîrțîind ascuțit din țîțîni.

— Voi a grăi cu tine ca un părinte, psihimu. Zic să te învoiești să plec — să plecăm la Tarigrad.

— Să călătoresc îmi place, tată ; dar nu primesc să fiu păcălită.

— Păi, dacă vreun turc de cei mari-mari va pofti să intri în serai...

— Nu ! Pe-amîndoi v-a smintit diamantul negru.

— Tu, domniță din Castelul Cnejilor, fii înțeleaptă : nu te împotrivi ! intră Zulnia în urma soțului, grăind cu glas de rugă și de poruncă.

— Dac-aș fi mamă, mi-ar fi rușine să-mi închipui că fiica mea ajunge cadîină !

— Rușine ? De ce ? Dacă a fost frumoasă, isteată și dibace, venețiana Baffa a ajuns sultană validé.

— Mai bine mă arunc de la Scăldătoarea Vulturilor !

— Fii cuminte și înțeleaptă. Te rog din inimă, Zoe, fata mea.

— Tocmai înțelepciunea mă îndeamnă să mă împotrivesc.

— Luăm domnia Moldovei !

— Trufia v-a schilodit inima. Urmăriți, ca smintiții, o nălucă.

— Te-am smuls din inima mea ! Cu desăvârșire ! a ieșit Zulnia, clocotind de mînie, a coborît din turn, pe dibuite prin întor-tocherea întunecoasă a treptelor.

Scarlat o urma, izbindu-se de pereți când cu un umăr, când cu celălalt, ca o umbră caraghioasă și mută.

Răpusă de nedreptate și silnicie, Zoe lăcrăma amarnic, cu tâmpla sprijinită de gratii.

O vreme, închiși în iatacul lor, stăpînii din Castelul Cnejilor au tăcut, furioși. În gînd fiecare îl învinuia pe celălalt că a dat fîicei lor nesăbuită încăpățîinare și trufie. Zulnia gîndea chiar că Zoe a moștenit prea mult din prostia prea blegului dumneaei soț Scarlat Canta, coborîtor din bazileii Bizanțului. Asemenea gînduri îi sporeau avan năduful din inimă.

— Dar las' c-am aflat eu leac de cojocul ei !

— Ce lea-leac ?

— O înfiez pe Ilinca lui Onofrei.

— Pe frumoasa sa-satului ? Nu înțele-teleg.

— Ai să înțelegi domnia ta mai tîrziu, surîse Zulnia și ieși în cerdac, mîngîindu-se cu gîndul că va duce la Țarigrad o fecioară mai frumoasă decît Zoe și mult mai supusă... Și nici sîngele bazileic nu va fi batjocorit și spurcat în harem... Auzi vorbă în poarta Castelului și tresări, parc-ar fi prins-o cineva asupra unei fapte neîngăduite. Sfada dintre musafir și străjer se curmă repede. Și în fața cerdacului îngenunchie un flăcău voinic, potrivit de înalt, cu căciulă ciobănească și cu

plete, cu priviri drepte, cu glas bărbătesc, cu mișcări măsurate, cumpănite, ca oamenii deprinși să umble pe stînci și pe furtună și pe vreme bună :

— Mi-e frîntă inima și mult vă rog : dați-mi înapoi logodnica !

— Care logodnică ?

— Ilinca.

— Ilinca ? De azi înainte, a zîmbit Zulnia Canta, binevoitoare, Ilinca e fiastra noastră.

— Fiastră ? Dar e logodnica mea. A mea !

— Domolește-te, flăcăule ! Rămîi și tu la Castel. De celelalte, avem noi grijă.

Întîi, Alexa se înspăimîntă. Îndată însă își aminti : Neicu îl trimisese iscoadă în sat la Durău. Dacă putea sta chiar la Castel, cu atît mai bine.

Auzind hotărîrea stăpînei, Drăcea a sărit ca un zmeu, l-a înșfăcat de umăr pe Alexa, l-a împins la grajduri și l-a dat în sama lui Chiper vizitiul :

— Învață-l, hîtrule, meseria de grăjdar. Dar, știi, fără milă ! Că vrea stăpîna să-l aibă slugă vrednică, în Castel.

— Prea bine. Totuși, i-a întors vorba vizitiul, cu socoata, nu cu boata, faci din grăjdar mare serdar.

Intrarea lui Alexa Cerbu în Castel a adus oarecare liniște în inima Zulniei : „Îi am pe amîndoi aici, sub priveghere, cugetă în sinea ei ; Ilinca nu va mai avea de ce să se împotrivească...”

S-a retras în iatacul de sus și s-a sfătuit îndelung cu soțul.

Înalt, deșirat, cu chip prelung, zbârcit, cu pielea atârând ca un sac larg și peticit, în care cobâlție niște ciolane goale, deznodate, cneazul Scarlat Canta holbă ochii mari, verzi, încărcati de admirație pentru bărbătoasa și destoinica-i soată. Și ori de câte ori Zulnia rostea, cu îngîmfare de hatman, câte un cuvînt greu, Scarlat își mîngîia barba sură și clătina capul pleș sau încremenea asemenea unui schivnic zugrăvit pe pereții bisericilor.

— Să folosim diamantul negru în chip înțelept. Scrii, chiar acum, lui Mehmet Aga din Măcin, că va să ne întîlnim în mare taină, la Cetățuie, lîngă Iași, să ne ia și să ne ducă, sub a lui priveghere, pînă la Țari-grad. Scribe ! Și-i întinse pana, hîrtia și călimara.

— Mă tem, psihimu, de frate-frate-meu Alexandru, mă tem... se îngăimă Scarlat și pufăi din narghilea, tremurînd, neștiind parcă nici cum să țină pana.

— Diamantul negru are puteri nebănuite. După cum știi, l-a purtat o prințesă indiană, apoi frumoasa Șatun, ibovnica șahului Harun Al Rașid de la Persiada. De la perși l-a cumpărat Andronic Canta pentru Theophila, cea care a pierit în marea bătălie de la cucerirea Constantinopolului. Atunci diamantul a încăput pe mîna unui pașă. Dar sultanul Mohamed, aflînd de frumusețea și valoarea istui giuvaer, a vrut să i-l ia. În grabă, pașa

I-a vîndut unui strămoș al nostru. Și acum, iată-l ! a apropiat bijuteria de nasul lui Scarlat : strălucește pe pieptul Zulniei Canta !

— Minu-minunat, bazileea mea ! Sultanul ar da pe el un sfer-sfert de împărăție, nu numai vileatul Moldovei...

— Să dea ! s-a răstit Zulnia, parcă Scarlat s-ar fi împotrivit. Apoi a așternut pe hîrtie scrisoarea către Mehmet Aga ; Scarlat Canta doar a iscălit, cu slovă tremurîndă.

O încercare și o înfrîngere

În zilele următoare, mult s-a frămîntat Ilinca în cugetul ei. Mai întîi totul i se părea de necrezut ; însăși stăpîna s-o scoată din ghearele lui Drăcea, ale celui care a flocăit, ca un dulău, toate fetele și nevestele mai curățele din satele lui Scarlat Canta ! Dar oare de ce-a făcut asta ? Mai ales că de vreo trei ani n-a mai luat cu sila nici un argat în Castel. Privea în jos și nu se dumirea : De ce nu mă trimite în odăile slugilor ?

I-a dat să mănînce din farfurie, mîncăruri boierești. I-a vorbit frumos, ca o mamă. N-o pune la treabă. O lasă să umble prin odăi, să iasă în cerdac, la soare. Dinlăuntru, Castelul Cnejilor nu i se mai părea așa de mare. Pe latura dinspre răsărit, turnul porții și încă două turnuri rotunde, cu ferestruici mici, zăbrelite. Pe latura dinspre miazăzi, un turn pătrat, odăile slugilor și grajdurile.

În latura dinspre apus, cea mai lungă, în fața pădurii, și în cea dinspre miazănoapte, iatacurile stăpînilor așezate în unghi, cu două caturi, cu cerdacuri din stejar încrustat, cu uși mari, grele, legate în tarînci de fier, cu privire spre cleanțurile Ceahlăului. Sub locuințe, hrube și pivnițe adînci pentru provizii. Între turnul porții și fața caselor, biserica, destul de mare pentru o capelă de castel, cu un turn pătrat și cu clopot de aramă cu funie lungă, scoasă afară pînă în dreptul pridvorului.

În turn, Zoe lăsă „Paul et Virginie“ pe prichiciul ferestrei și, cu fruntea lipită de zăbrele, își ascutea auzul să prindă orice șoaptă din ogradă sau din iatacuri. Îl urmărea îndeosebi pe Alexa cum trebăluia la toate, harnic, supus, fără cîrtire: căra gunoiul, țesăla caii, îi ducea la apă, mătura ograda, smulgea buruienile, uda florile, tăia lemne, cioplea haraci pentru fasolele semănate pe malul înalt al pîrăului. Arunca, din cînd în cînd, cîte o vorbă ori cîte o zicală isteată lui Chipșer, vizitiul cel hîtru, ca să-l întărească a scorni alte zicale, și mai istețe. Îl urmărea și, fără să știe de ce, îl socotea un fel de frate de suferință, un prizonier, ca și dînsa, în Castelul Cneșilor din Durău.

În acea dimineață de la jumătatea lui iunie, în ograda castelului, slujitorii forfoteau după treburi, parcă mai zoriți ca de obicei.

Treburile multe : cositul fînului, plivitul grîului, porneala oilor, culesul zmeurii și al bureților și altele multe. Totuși, cînd a trecut Zulnia Cînta spre biserică din mijlocul ogrăzii, toți s-au oprit din lucru și, după dătină, s-au închinat cu frunțile la pămînt.

Stîngace și sfioasă, foarte mirată, Ilinca pășea alături de stăpîină, îmbrăcată în rochie scumpă, boierească. Slujitorii o cunoșteau :

— Uite că Ilinca lui Onofrei poate fi mai frumoasă ca o domniță, se bucura Chiper vizitiul.

— Ce-o fi însemnînd asta ? se mira Alexa Cerbu...

Cu bunăvoință și blîndețe, stăpîina da povețe Ilincăi : cum să poarte rochia, cum să-și țină capul, mîinile, cum să se încline, mulțămind argaților pentru închinăciunea lor.

— Sînt proastă și neîndemînatecă...

— Ba ești deșteaptă, drăgălașă, și repede ai să deprinzi ighemoniconul, o încuraja stăpîina.

În biserică, Scarlat o privea ca pe o icoană :

— E fru-frum... foarte gingașă ! O primprim... o înfiez.

— Da, Ilinca, de azi încolo ești fiica noastră ! a vorbit Zulnia cu mare hotărîre, în fața altarului. Ai să te numești Ilinca Scarlat Cînta.

— Nu, stăpîină ! se sperie fata, abia cutezînd să înțeleagă despre ce-i vorba. Nu-s vrednică de cîntea asta !

— Te-am ale-ales ! Gata ! înălță Scarlat fruntea.

— Dar nu pot... nu știu să...

— Nu îngădui nici umbră de cîrtire sau nesupunere, se rosti Zulnia cu și mai mare dîrzenie. Vorba mea, slovă de evanghelie !

— Sînt logodită cu Alexa lui Cerbu...

— Îngenunche și jură să ne fii copilă credincioasă. Credincioasă pînă la mormînt !

Speriată, Ilinca îngenunche și rosti, ca un răsunet între ziduri, jurămîntul poruncit de stăpîna castelului.

— Roagă-te acum și domnia ta, iubite al meu soț, să ți-o primească Dumnezeu fiică ; să-i dea minte și gînd supus, să nu iasă din cuvîntul nostru în vecii vecilor, amin. Al-minteri blăstămul celor trei sute optsprezece sfinți de la Nicheea să se abată asupra capului ei, praf și pulbere să se aleagă de zilele ei. Și a neamului din care se trage, după sînge. Iar de va rămîne fiica noastră cuminte, ascultătoare și supusă, numai în belșug, bucurie și fericire să trăiască. Amin !

Cu multă evlavie, Scarlat gîngăvi ruga și blestemul, făgăduind să fie pe cît de neîndurător cu greșelile fiicei adoptive, pe atît de blînd cu faptele ei de laudă.

La ieșirea din paraclis, Zulnia grăi răspicat și tare către slujitorii adunați în jur, dar ca să audă și Zoe din turn :

— Să știți, de azi înainte Ilinca este fiica noastră de suflet. A jurat în fața altarului. Dați-i cuvenita ascultare și supunere. Ați înțeles ?

— Înțeles, mărită cneaghină !

Dintre toți slujitorii, numai vizitiul Chiper a băgat de seamă că, din seara când căpitanul Drăcea s-a întors în goana calului, în Castelul Cnezilor s-a schimbat ceva. Stăpînii au devenit ciudați și bănuitori, iar căpitanul Drăcea s-a făcut așa de rău și de necruțător că parc-a intrat necuratul în el.

Șase meșteri fierari și rotari din Castel au primit poruncă să lucreze, din fierul și lemnul cel mai bun, trei trăsură mari, trainice, arătoase, anume pentru cale lungă și grea.

— Lucrați în taină și sfîrșiți cît mai repede ! s-a încruntat Drăcea la meșteri. Altfel vă vîr în ștreang !

Zulnia o duse pe Ilinca pe la cuhnie, la ateliere, la grajduri, la pivnițe, să cunoască rînduielile și viața de castel.

Rîzînd batjocoritor, căpitanul Drăcea l-a brîncit pe Alexa în fața stăpînei și a Ilincăi, încărcat cu o targă de gunoi. Cu o clătire din cap, Zulnia l-a arătat fetei, călcăind de dispret :

— Uite-l, mînjit de balegă, urît mirositor. Nu ți-e greață de el ?

Alexa a auzit. S-a oprit o clipă și-a dat să rostească o sudalmă. Dar, privind la Ilinca, l-a însuflețit un gînd nou, a ridicat targa într-o mîină ca pe o tavă, s-a rotit într-un fel de polcă, și-a țîșnit pe poarta castelului. A alergat la rîpă. A aruncat gunoiul. S-a scuturat. S-a spălat, voinicește, la pîrîu. S-a pieptănat. Și s-a întors curat și fercheș, parcă

ar fi venit de la horă. Dar, în poarta castelului, l-a întâmpinat căpitanul Drăcea. I-a găsit pricină că venea cu targa tîrîș și l-a plesnit cu gîrbaciul peste obraz :

— Vrei să plăci femeilor, mîrlane ?

Alexa înghiți în sec.

Trecuse de miezul nopții și Castelul Cnezilor dormea adînc sub sclipirea stelelor. Liniștea părea de piatră. Doar cîte o cucuvaie țipa arare în clopotniță, stîrnind nebănuite spaime. În iatacul ei, Zulnia visa urît și gema prin somn. S-a trezit, speriată. Se făcea că un hoț i-a furat diamantul negru. Cineva care semăna cu Scarlat, cu soțul. A sărit buimacă din pat. Repede și înfiorată a cotrobăit într-un sertăraș. Tremurînd de bucurie, dar și de neîncredere, a înhățat diamantul negru. L-a pipăit, l-a lipit de obraz, l-a sărutat, l-a mîngîiat ca pe un puișor de aur. ...„Bine c-a fost numai vis urît...” A scos, dintr-un dulăpior, un medalion cu căptușală de catifea, a așezat diamantul în el și, cu înfrigurare, l-a atîrnat la gît ca pe un talisman aducător de fericire : „Așa... să nu știe nimeni unde-l țin ascuns. Nimeni. Nici chiar Scarlat...” Se pipăia cu voluptate, se căta în umbrele turburi ale oglinzii venețiene și suspina de adîncă și vinovată plăcere: „Sînt, la ceasul ista, cea mai de preț femeie din lume : Satun sultana, Theophila împărăteasa și Zulnia doamna...”

Dar deodată, foşnet de paşi dinspre iatacul unde dormea Ilinca. O săgetară spaime : „...M-a urmărit... M-a văzut careva...”

— Cine-i ? a întrebat tare, cu glas sugrumat.

— Eu stăpînă. Am auzit huet, stăpînă, şi m-am temut că ți-i rău.

— Spune-mi mamă, Ilinca.

— Nu cutez.

— De mîine, începi a deprinde buchiile, cu Varlaam de la schitul Durău. Am să te-nvăţ să brodezi, să primeşti musafiri, să înţreţii un conversaŃion...

— Prea bine stă... mamă.

În acelaşi miez de noapte înfiorat de ți-pătul cucuvăilor, Zoe se minuna de liniştea din Castelul Cnezilor şi din tot cuprinsul, pînă-n Ceahlăul spoit în argintul lunii. Porni să cînte încetişor, jalnic, ca o pasăre oarbă, închisă în colivie :

— Tuturor lumea li-i dragă, mie mi-i cerneală neagră ; tuturor lumea li-i bună, mie mi-i de mătrăgună...

Culcat pe fîn, alături de Chiper, Alexa asculta :

— Jupîniţa Zoe-i bălaie ca un crin în luna mai şi tristă ca o ȃrcă-ntr-un vîrf de par, toamna, cînd se lasă negurile şi burniţa.

— Samănă cu Ilinca parc-ar fi surori.

— Da. De ce-au închis-o în turn, bădiţă Chiper ?

— Dihonie mare între domniţa Zoe şi cneaghina Zulnia. Nu pot şti din care pricină anume. Destul c-a închis-o în turn în

noaptea cînd a venit Drăcea de la Vișoara, aducînd vestea c-a fost ucis Grigore Canta, fratele stăpînului, mezinul. Că sînt trei frați : Scarlat, Alexandru și Grigore Canta, după cum cred că-i fi știut.

— De ce-or fi înfiat-o pe Ilinca ?

— Parcă poți ști toate gîndurile stăpînilor ?! Roaba Călina a zăpsit ceva : o istorie cu un giuvaer foarte, foarte scump și cu un domn la Tarigrad.

Ca să nu-și trădeze bucuria, Alexa s-a prefăcut a cînta, dînd parcă răspuns Zoei :

— ...Norocel de toți dorit, cine mi te-a împărțit, a greșit la cîntărit. La unii prea mult le-a pus, și mie nu mi-a ajuns...

Cu mîinile agățate de gratii, Zoe își urma cîntecul :

— Du-mă, Doamne, de pe-aici, unde sînt zilele mici, că pe-aicea s-au mărit și oamenii s-au înrăit...

Ca de obicei, Chiriță Drăcea s-a trezit odată cu zorii. A trecut repede la atelierul de rotărie. Trăsurile erau gata. Le cerca mlașdiera arcurilor, grosimea osiilor, lunecarea cranțurilor și a perinoacelor, tăria cîrligelor pentru oricicuri.

— Le ungeți bine osiile cu păcură ! a strigat cu îngruntare. Ați înțeles ?

Meșterii au încuviințat.

Drăcea a ieșit în ogradă, mulțumit și foarte plin de sine, înclinat a săvîrși orice faptă oricît de bună și oricît de ticăloasă. Îl zări

pe Alexa și-i arată cu degetul sufitul stricat la acoperișul turnului :

— Pînă la amiază, îl dregi. Ai înțeles ? Ha-ha-ha !

— Fiu-fiu, fiu !... a fluierat Alexa, scărpinîndu-se în ceafă. Dar ce, mă crezi Meșterul Manole ?

— Căpitane Drăcea, a cercat Chiper să ocolească începutul de sfadă dintre cei doi, de-acolo au căzut doi dulgheri, care...

— Dacă nu împlinești porunca, flăcăule, te măsoar cu harapnicul ista, aici, în mijlocul ogrăzii și în fața Ilincăi.

— Împlinesc, căpitane ! a surîs Alexa ascunzîndu-și sila. Că doar c-o moarte sînt dator.

Peste două ceasuri, urcat în podul turnului, Alexa înnodea funia de-o grindă, se lega bine de mijloc cu un brîu lat din frînghioare împletite și, atîrnat în gol, începea să bată scîndurile în cuie. Nu-i păsa de primejdie. Nu-l amețea înălțimea. Făcea o treabă pe care nici un meșter n-a izbutit s-o facă. Lucra vesel, fluierînd, încredințat că stăpîna Castelului îi va lăuda măcar curajul, dacă nu și priceperea.

— Îndrăgostiții și nebunii se agață chiar și de torțile cerului, îl încurajă Chiper.

— Și fierb lapte de cuc pe cleanțurile de la Scăldătoarea Vulturilor, îi ținu hangul Alexa, arătînd cu ciocanul spre Ceahlău și, bălăngănindu-se în văzduh, trase încă o scîndură din pod, s-o bată în cuie.

Zărindu-l pe fereastră cum atîrna în gol, Ilinca s-a speriat cumplit. Ochii de cicoare

i s-au umplut de lacrimi, mâinile i s-au împreunat a rugă !

— Stăpînă, se prăbușește !

— Dacă se prăbușește, înseamnă că-i un nevrednic, a surîs Zulnia, cătînd s-o covîrșească prin batjocură și cruzime.

Dar tocmăi aceste cuvinte au stîrnit în inima fetei un fior de mîndrie. Lacrimile i s-au uscat subit : „...Nu se teme. E sprinten ca un jder...“.

Dar, deodată, prin fața ferestrelor o scîndură a căzut cu huiet mare. Ilinca și-a mușcat buzele, să nu țipe.

Zulnia a tresărit, iar Drăcea l-a privit acru.

— Ce-i căpitane ? Îți pare rău că nu mă vezi zdrobit la picioarele domniei tale ? s-a auzit glasul lui Alexa.

Curînd s-au încredințat toți că argatul cel nou de la grajduri e o dată om. Îl admira și Zoe, urmărindu-l cu fruntea lipită de zăbrele. Cînd a ajuns cu repararea sufitului în dreptul ferestrei, Zoe l-a văzut mai bine : nădușit de trudă, dar cu surîs pe buze. Și așa, ca-ntr-o joacă, a proptit cu putere picioarele în prichici și, pe furiș, a desprins din zid capătul unei gratii. Zoe s-a cutremurat și-a dat să țipe. Alexa i-a făcut semn, cu ciocanul la buze, să tacă. Și, cu aceeași grijă, să nu-l vadă careva, a așezat gratia la loc, ușurel. Ochii Zoci au scăpărat de o ciudată bucurie. I-a mulțumit plecînd ușor pleoa-pele. A rupt marginea unei file de carte, s-a înțepat cu acul la un deget, a muiat în sînge un firisor subțire de fîn, a scris cîteva

slove, le-a uscat la soare, și-a răsucit hîrtia strîns, ca pe-un hrisov minuscul.

Cum istețimea lui Alexa minuna argățimea din ograda Castelului, Chiriță Drăcea a aruncat, batjocoritor, o proorocire :

— Se prăbușește ! Că, iote, n-are cum prinde-n cuie scîndura din urmă !

Dintre argați, numai Chiper știa că flăcăul se gîndise și la asta. Se îngrijorau și mereu trăgeau cu coada ochiului spre turn. În adevăr, Alexa a tras din pod ultima scîndură cu cep la mijloc, pe unde, la începutul lucrului, petrecuse funia de care sta atîrnat. După ce-a bătut și această scîndură, și-a dezlegat funia de la brîu și a coborît încetișor, prin dreptul ferestrei zăbreлите. Zoe i-a întins, iute, răvășelul scris cu sînge, șoptindu-i :

— La unchiul Alexandru...

Cu îndemînare de pehlivan, Alexa l-a ascuns în plete și a lunecat lin pe funie, pînă jos, pe iarba mărunță și moale.

— Nu ! A mai rămas gaura prin care-ai atîrnat funia ! a răcnit Chiriță Drăcea, ca să nu se lase biruit.

Alexa a urcat din nou în pod, a dezlegat funia, a lăsat-o să cadă jos și a bătut cepul la loc, să nu mai fie nici o știrbitură și nici o gaură în tot sufitul, iar căpitanul Drăcea să nu mai aibă clenci de dojană.

— Ce ți-a dat jupînița Zoe ? l-a luat totuși Drăcea la rost, cînd a coborît din pod, triumfător.

— Atîrnam în hău, căpitane, nu stam, po-managi, la ușa bisericii, ca să-mi „dea”.

— Cercetați-l ! a spumegat Drăcea către arnăuți.

Alexa a ridicat mîinile, s-a strîmbat caraghios și s-a lăsat în voia arnăuților :

— Numai năravul să nu mi-l luați, că-l am de la tata, moștenire.

De după gratii, Zoe urmărea scena cu răsufllarea oprită.

— Ce ți-a șoptit jupînița Zoe ? i-a mai găsit Drăcea o vină.

— Cată-mă-n urechi, a rîs Alexa, poate-o fi rămas urmă... Și de n-ai găsi, îngăduie-mi să te scuiș drept în ochi, pentru cîte presupuneri neroade îți trec prin cap.

— Aha, te obrăznicești !? și-a mutat Drăcea greutatea trupului de pe un picior pe altul, a scos gîrbaciul din chimir și l-a plesnit de șapte ori. Na ! Să te fac mieușel.

Cu zvîrci roșii pe obraz, flăcăul a țîșnit, în două salturi, pînă în fața cerdacului unde stăpîna castelului împacheta niște straie ajutată de Ilinca și de Călina.

— Te rog, stăpînă, dă-mi logodnica !

— Grăjdare, cutezi a peți fiică de boier ?

— Ilinca-i fata lui Ștefan Onofrei !

— A fost. Acum e a noastră.

— Atunci... o răpesc.

— Îți pun capul sub satîr.

— Fii înțelept, Alexa, a șoptit Ilinca lăsînd pleoapele în jos. Fii cuminte... Ai răbdare.

Aducându-și parcă aminte că în castel se află cu altă îndatorire decît aceea de a răpi fete, flăcăul s-a sprijinit cu stînga de parmalîc și-a sărit din nou în ogradă, drept lîngă Drăcea. S-a întors către cerdac :

— Stăpînă, îmi dai logodnica dacă mă dovedesc mai tare decît căpitanul Chiriță ?

— Tu, mai tare decît... începu căpitanul să fiarbă ca o groapă cu var nestins. Legați-l colo, la stîlp ! răzni către arnăuți. Așa ! Acum ungeți-l cu balegă !

Trei arnăuți îl țineau legat, iar al patrulea aduse de la grajd, pe-o lopată, o balegă moale. Drăcea hohotea. Pe Alexa îl usturau sfichiurile batjocurei. Se smuci. Izbi cu piciorul în coada lopeții. Balega sări și se lipi drept în pieptul căpitanului Drăcea.

În ogradă, slujitorimea s-a zguduit de rîs.

— Te pun în cătușe ! a tras Drăcea spada. Noroc că, privind din cerdac, Zulnia l-a oprit, l-a chemat și l-a muștrat, în șoaptă.

— Îți pui mintea cu argații ?

— Îlucid !

— Domolește-ți pornirile ! Nu-l batjocori și nu-l umili.

— De ce să nu-l...

— Prin flăcăul ista iscusit și dibaci cîștig și inima Ilincăi.

— Da. Judeci înțelepțește, stăpînă, primi Drăcea muștrarea, zîmbind a lingușire.

— Și dacă-l mai amăgim cu vorba, s-ar putea să ni-l facem slujitor bun, că-i mai vrednic de cît ne dăm noi seama. Mai ales c-o să avem mare nevoie de oameni vrednici, lămuri Zulnia, privind departe.

În noaptea următoare, când cucuvăile scheunau în turla bisericuței, parcă anume ca să spargă tăcerea încremenită în Valea Durăului, și straja moțăia în firida din colțul de apus al zidurilor groase și înalte ale Castelului, sus, în podul cu fîn, Alexa se prefăcea că doarme. Deși în ziua aceea trăise o încercare grea, totuși, pînă acum, la miezul nopții, nu lipise geană de geană. Îl pîndea pe Chiper. Dar nici vizitiul n-avea somn. Se hotărî și se ridică șoptind :

— Mă duc să văd caii, în poiană.

— Du-te sănătos și călare și pe jos ; dar, din om fălos, să n-ajungi slugă la dîrloagă, iepure de pîrloagă... a mormăit Chiper o urătură cu tîlc. Dar vezi să nu te simtă cucuvaia din clopotniță.

În adevăr, numai Zoe îl vedea, printre gratii, cum se strecoară ca o umbră.

În poiană, Alexa prinse un cal bun din herghelie, îl încălecă și, după o goană de un ceas, prin luminișuri de pădure, prin tîhări și pripoare, ajunse la adăpostul haiducilor lui Neicu, sub Piatra Detunată de pe Ceahlău.

— Fraților, diamantul negru se află în Castel, la Zulnia Canta. Iar stăpîna Castelului se pregătește de plecare. În șapte zile, meșterii fierari și rotari au făurit trei trăsură tari, pentru drum lung.

— Încotro ?

— Bănuiesc că la Țarigrad, să ia domnia Moldovei.

— Să lovim Castelul ! a propus Cete-rașu, haiducul cel bondoc, meșter la cîntec și scripcă.

— Ce ? Sîntem armia lui Cara Mustafa ? l-a dezumflat Neicu. Alexa, du-te la Castel și cînd ți-oi da semn un fluierat de mierlă, ne deschizi porțile. Ai înțeles ? Trap !

Flăcăul n-a mai avut răgaz să povestească despre Ilinca, înfiată de familia Canta, și de toată arșița din inima lui.

Ieșind din pădurile Ceahlăului, la vale de Hangu, și-a amintit că are asupra-și răvășelul Zoei. A galopat pînă la Viișoara. A bătut în poarta conacului lui Alexandru Canta :

— Vin de la Castelul Cnezilor și-aduc răvaș scris cu sînge.

— Ei, ce poznă o mai fi și asta ? a mormăit fratele lui Scarlat Canta, apropiind răvășelul de sfeșnic, să-l citească. A stat o clipă, îngîndurat : apoi a slobozit, printre dinți, o singură vorbă : „Năpîrca !“

Musafirul nepoftit

Abia intrase iar în podul cu fîn, cînd Drăcea a strigat la Alexa și la Chiper :

— Ajutați potcovarul să bată mai repede potcoavele la cai !

— Ne gătim de nuntă ori de război ? a întrebat Chiper, cu nevinovăție în glas.

— Dacă ai mîncărime la limbă, ți-o scurtez cu hangerul !

— Am ! Dar, ca deșcă veche ce-s, știu să urlu ca lupii, dacă așa vor dumnealor...

— Ce te uiți așa la mine, netrebnicule ? s-a răcătuit căpitanul la Alexa, căutîndu-i nod în papură.

— Nu mă poți împiedica să mă uit cum îmi place.

— Să te-nvăț, flăcăule, un... salamalec, să-i placă și căpitanului Drăcea. Uite-așa : duci mîna la frunte — „te țin minte“, la buze — „te vorbesc de bine“, la piept — „te port în inimă“.

Din pridvor, Ilinca auzea povața vizitiului și o repeta în gînd s-o învețe : i se părea grăitoare și înțeleaptă. În clipa aceea străjerul s-a dat la o parte și pe poartă a intrat trăsura vel spătarului Alexandru Canta. În toată ograda Castelului s-a stîrnit un freamăt ciudat. Chiar Drăcea, cuprins de panică, a făcut aspru semn către slugi să vîre repede trăsurile în atelier și s-a grăbit să-l întîmpine pe Alexandru Canta cu o plecată temenea, să-l ajute a coborî din trăsură.

— Nu cobor din trăsură și nu urc în Castel decît sprijinit de fratele meu Scarlat ! s-a împotrivit, cu încăpățînare, Alexandru Canta, cuibărindu-se între pernele trăsurii.

Cam după un sfert de ceas, brîncit de Zulnia, Scarlat Canta, îmbrăcat ca de ceremonie, a pășit pînă la scara trăsurii.

— Cîstit-cîstite frate, fii bine venit în Castelul Cnezilor, moșia slăviților noștri stră... strămoși.

S-au îmbrățișat, zîmbind fătarnic.

— Bine-ai venit, unchiule ! strigă Zoe printre lacrimi, din turn, de dincolo de zăbrele.

Zîmbetele celor doi frați s-au schimbat în rînjete otrăvite.

— Vreau să vii și la...

Speriat, Drăcea a înhățat funia clopotului atîrnat pe lîngă zid, a tras, cu mînie, și-a acoperit glasul fetei cu dangăt în doagă de aramă.

Surprinsă de musafirul nepoftit, Zulnia își frămînta mîinile, cu mare îngrijorare : „...O fi simțit ceva ghiujul ?...” Își pipăi medalionul de la gît : era acolo. Se privi cu măreție în oglindă. Și, ca și cum și-ar fi găsit masca trebuitoare, păși țăntoșă, surîzînd în calea oaspetelui :

— Doamne, cît ne bucurăm ! Poștește... poștește ! Că de mult nu ne-ai mai călcat pragul, cumnate dragă...

— Poruncește istui besnetic să nu mai bălăngăne clopotul că n-am murit eu, ci frațele nostru Grigore, biv-vel vistiernic.

— Clopote de slavă, cumnate ! De slavă și bucurie.

— Mulțămesc, dar nu-s domn și nici n-am de gînd să mă fac.

În freamătul stîrnit de musafirul nepoftit, singură Zoe se bucura ; și credea că are de ce.

Neștiutoare de câte se întâmplau în Castel, Ilinca sta în cerdacul de sus și broda, gânditoare, numărând, din când în când, punctele. Zărind-o, Drăcea a uitat vînzoleala din el și din jur. A împietrit: „E mai frumoasă decît credeam! Ce ochi are stăpîna și cum știe să aleagă...”

Văzîndu-l așa, stană, Chiper a făcut semn, cu capul, spre cerdac:

— Îți place, căpitane? Ochi de cicoare, obraz de crin, păr de aur, glas de privighetoare, trup de căprioară, istețime de hulpe, un „vino-ncoa” ce nu s-a văzut, și-un lipici ah, ce lipicioasă-i, căpitane... Dar ce folos de lapte gros...

— Nu mă las pînă nu-l gust, vizitiule! s-a pieptșit Drăcea, fălos.

— Mda... Focos și dibaci cum te știu, prin mamă ori prin fîastră, tot ajungi stăpînul Castelului Cnezilor.

— Taci dra...

— Numai isă te cam zorești matale, a clipit Chiper, șugubăț. Mai ales că și Alexa, te-ai uitat la el? Frumos cum rar se află, vînjos ca un gînj de corn, înalt ca bradul și îndrăzneț ca jderul.

Dacă Drăcea n-ar fi știut că vizitiul Chiper e „slăbiciunea stăpînii”, urît l-ar fi mai plesnit peste bot. Să tacă!

Ca să mai ocolească momentul disputei pentru care bănuia că frate-său se afla aici, Scarlat Canta l-a poftit în salon, să tragă narghilele. Aici își aruncau doar, din când în când, câte-o privire piezișă ori câte-o vorbă iscoditoare.

— Da... l-au ucis, săr-sărmanul nostru frate...

— Și diamantul negru? picni Alexandru cu întrebarea.

— Mare pier-pierdere pentru familia Canta...

În sufragerie, roaba Călina așeza masa cu tacâmuri scumpe, franțuzești. Ilinca o ajuta, privind totul cu multă luare aminte.

Zulnia a luat din mîna bucătarului o tavă cu două farfurii cu mîncare, a trecut prin iatacul ei, a turnat în ciorbă tot cuprinsul unui șipuşor, apoi a pus tava pe brațele Călinei :

— Du-o Zoi ! și, pășind cu semeție prin salon, a grăit din vârful buzelor : Poftiți evgheniții mei, poftiți întru ospătare !

Cei doi frați s-au ridicat, gemînd, de pe sofale și-au trecut în sufragerie.

— Un strop-strop pentru sufletul lui Grigore, a ridicat Scarlat paharul, a picurat cîteva picături de vin pe covorul persienesc de culoarea vișinei și s-a rugat : Dumnezeu să-l ierte pre dînsul !

— Și să nu-i ierte pe ucigași, în veci ! a deșertat Alexandru aproape jumătate din pahar pe același covor.

Scarlat s-a cutremurat și s-a îngălbenit ca bulzul de ceară. Zulnia a suspinat cu mare durere și cu amarnică amenințare :

— Ce moarte năpraznică... Dacă l-aș afla pe acel nelegiuit, cu aieste mâini ale mele l-aș gătui.

Așa cum a rînduit Zulnia, Ilinca a adus la masă tava cu friptură. Emoționată, a făcut o temenea, a așezat tava pe masă și s-a depărtat.

— Credeam că-i nepoata Zoe, s-a prefăcut Alexandru a se mira.

— E cam bolnăvicioară, săraca... a căinat-o Zulnia, clipind des din pleoape, să ascundă lacrimile. Dînsa-i Ilinca. Am luat-o de suflet. Că dacă Zoe și-a pierdut mințile...

— Și-a pierdut mințile ? a întrebat musafirul, sugrumat de mirare, măsurînd-o cu priviri iscoditoare pe Ilinca și minunîndu-se.

— Da, săraca... Cărțile franțuzești i-au rătăcit mîntea. Închipuiește-ți, cumnate, ne bănuie c-am vrea, noi, părinții ei, s-o dăm cadîină, roabă în serai. Ce nelegiuire !

— Pot s-o văd ?

— Dacă dorești... Călina, ad-o pe jupînița Zoe !

Roaba Călina a adus-o pe Zoe, de subțiori, pînă în sufragerie. Se clătina, amețită. Ochii, tulburi ca la omul beat. Zărindu-l pe Alexandru, a încercat să se destăinuie. Dar în loc de vorbe, scotea gemete și urlete :

— De ce ?... Zălog... Roabă... Diamant... Diamantul negru !

Istovită, aproape sufocată de strădania de a vorbi, Zoe s-a agăţat de gîtul Călinei, sughiţînd de plîns.

— Fire plăpîndă, neajutorată, a şoptit Zulnia, înlăcrimată, frîntă de durere.

— Diamantul... Roabă... Cadîină...

— O vezi, cumnate dragă ? E nebună !

Lovită drept în inimă, Zoe s-a desprins de Călina şi s-a agăţat, cu deznădejde, de umărul lui Alexandru :

— Nu-s nebu... În mîncare ceva... Diamantul... Diamantul !...

Atît a mai putut rosti. Sufocată, vînată, ameţită, s-a prăbuşit pe covor, sfîşîind rochia, gemînd, răsturnînd scaunele, trăgînd faţa de masă şi ţandărînd farfuriile în mijlocul sufrageriei.

Scarlat s-a ghemuit într-un colţ.

Călina, Ilinca şi Alexandru au prins-o de mîini, de picioare şi-au ţinut-o strîns, pînă s-a domolit.

Ajutată de Ilinca şi Călina, Zulnia a dus-o în iatacul ei.

Văzîndu-l pe Scarlat tremurînd, Alexandru a dat să-l întrebe cum s-a întîmplat asemenea nenorocire. Dar Zulnia s-a întors ca o furtună şi-a bătut din palme :

— Slujitori, curăţenie aici !...

— Psihimu, e chiar nebu... nebună ?

— Linişteşte-te, bazileule, nu mai tremura aşa, că mă sperii !

Îşi şterse lacrimile, îşi pipăi medalionul de la gît şi se hotărî în gînd : Trebuie să plec, repede. Cît mai repede !

Pe la chindie, din pragul pridvorului Zulnia privea cum se depărta trăsură lui Alexandru. Se luminea la față și șopti către Scarlat :

— Plecăm ! Mîine în zori. Că hulpoiul ista bătrîn ne pîrăște la domnie.

— Ne pîr... ne pîrăște...

— Trebuie să ajungem înaintea lui la Iași. Trebuie !

Însera pe Valea Durăului. În Castelul Cnezilor stăpînea însă acel freamăt ciudat, acea neliniște ivită din clipa cînd Drăcea s-a întors cu vestea că vistierul Grigore Canta a fost ucis. În ușa grajdurilor, Alexa bătea un colț de greblă. Din cînd în cînd căta cu duioșie și dojană, spre cerdac, unde Ilinca, alături de Zulnia, împacheta lucruri de preț într-o ladă mare, brașoveancă. În iatacul lui, Scarlat Canta își rînduia cu meticuloasă grijă galbenii într-un șipețel de metal. Îi așeza unul cîte unul, cu patimă, cu evlavie adîncă de vechi închinător la acel idol ce se chiamă vițel de aur. Ilinca auzea clinchetul gingaș al aurului, dar se prefăcea că n-aude.

Ca să poată schimba o vorbă cu Alexa, și-a pus pestelcă, a intrat în bucătăria Castelului și s-a apucat de lucru, printre slugi.

— Iote minunăție ! O boieroaică fierbe borșul slugilor ?! a surîs Drăcea urmărind-o cum mesteca, într-un cazan, cu linguroiul.

— Știi bine că nu-s boieroaică. Dar când oi fi, ai să afli cel dintîi, n-avea grijă.

Și fără să-i pese de ochiadele căpitanului, a despicat lemne, a întezit focul, a chemat slujitorii și arnăuții la masă și le-a împărțit bucatele.

— Și jupînița Zoe ne slujea uneori la masă, săraca, a clipit din ochi vizitiul Chiper.

— La noapte duci în turn funia de colo, de pe poliță, i-a șoptit Alexa, pe cînd Ilinca îi turna borșul în strachină. La cîntatul coșilor.

— Ai taine cu grăjdarul ? s-a zborșit Drăcea.

— Dragostea-i mai frumoasă în șoaptă, a suguit fata.

— Ești deșteaptă ! Am s-o înduplec pe stăpîină, să mi te dea de nevastă...

— Ușurel-ușurel, căpitane, că mai sînt și eu pe-aici !

— Tacă-ți cloanța, grăjdarule ! Pleacă la herghelie, ce stai ?

Flăcăul și-a înghițit mînia, a luat de pe poliță un căpăstru și-a plecat.

Ilinca a înțeles că Alexa vrea s-o salveze pe Zoe. Și, cînd Zulnia porunci Călinei s-o închidă iar în turn, o însoți și-i lăsă lîngă pat funia dată de Alexa.

Întîile isprăvi

La ceasul acela, Neicu și fîrtații lui ațineau calea lui Alexandru Canta, la marginea pădurii Buhalnița. Smulgeau flintele

arnăușilor însoțitori și-i goleau de gloanțe și de cornurile cu pulbere.

— Diamantul negru! crîșca Neicu, împungîndu-l pe Alexandru Canta cu țeava revolverului în piept.

— Ciudat! Și eu tot după giuvaiericaua asta umblu.

— Căutați-l! În buzunare! În sîn! Îl ținea haiducul sub pistol.

Scotocind toate buzunarele, Ursu și Cete-rașu s-au ales doar cu cinci galbeni.

— Jur că diamantul negru nu-i la mine! Bănuiesc că-i la fratele meu Scarlat și mai ales la Zulnia, cumnată-mea.

— Ehe, maare poznă! a exclamat Cete-rașu.

— La podul de la Hangu stă un cerșetor, a lăsat Neicu pistolul în jos, convins de sinceritatea boierului și bucuros de cîte aflase. Dă-i cești doi galbeni. Trei îi luăm noi. Și roagă-te celui de sus să găsim diamantul negru.

Haiducul Ursu a așezat un arnăuș în șa, cu fata spre crupă și i-a dat în mînă coada calului în loc de frîu.

— Cale sprîncenată, vitejilor!

Luna se perinda printre nouri, argintînd Ceahlăul și toată valea Durăului. În închi-soarea din turn, Zoe se trezi speriată. Cre-ierul parcă-i fierbea, tulbure. Nu-și mai adu-cea aminte decît că mîncase ceva și că a simțit o amețeală cumplită, năucitoare. Se

dezmetici cu greu. Zări ghemul de funie pe lespezi, chiar în locul luminat de lună. Îl deșiră, gândind : „...Cine mi l-a trimis ? Roaba Călina ?...” Înnodă, la un capăt, un laț. Îl probă în jurul gâtului. O durea inima. Ce frumoasă ar fi fost viața, dacă nu apăsarea acest afurisit de diamant negru... Mai privi o dată pe fereastră și, cuprinsă de părere de rău, de nesfârșită milă de ea însăși, rezemă fruntea de-o gratie. Plîngea. Dar gratia se clătină. Fata tresări. Feri gratia mai tare, într-o parte : „...Asta-i !...” șopti în sine. Și repede, luminată de un gând nou, împinse patul în ușă, înnodă capătul frînghieii de-o gratie, ieși prin spațiul lărgit și coborî pe funie, încetișor, cu mare strădanie și teamă, să nu cadă ori s-o simtă străjerii. N-o vedea nimeni, afară de Alexa, care, din culcușul lui de fîn, o urmărea, cu încordare. ...Ah ! funia n-ajunge pînă la pămînt ! Flăcăul sări din podul cu fîn și alergă lîngă turn, drept în clipa cînd mîinile Zoiei se frîngeau de durere, iar viața îi atîrna doar de un fir de păr.

Alexa o prinse în barțe. Zoe suspină și-l rugă, în șoaptă, s-o călăuzească spre latura de miazăzi a zidului :

— Acolo, o poartă tainică : ajută-mă s-o deschid.

Alexa a tras zăvorul, a călăuzit-o pînă în poiană, a prins un cal înșeuat și i-a urat drum bun.

— Să n-o lași pe Ilinca în ghiara lor. Vor s-o dea roabă la turci, l-a povățuit

Zoe, ca un fel de mulțumire c-o ajuta să fugă. O duc la Țarigrad, împreună cu di-amantul negru, ca să dobândească domnia țării.

Singur, în mijlocul poienei, Alexa simți mare părere de rău. „Ce ușor aș fi putut-o scoate din castel, dacă Neicu nu-mi trime-tea vorbă că... Dar poate nu-i târziu nici acum. O ascund la Scăldătoarea Vulturilor și... Bine că știu unde-i ieșirea tainică...”

Întors la Castel, s-a apropiat de fereastră odăii unde dormea Ilinca, a chemat-o în șoaptă și i-a făcut semn să coboare.

Luna asfințise printre brazi, stîrnind um-bre, zvonuri ciudate, mistere. Din cînd în cînd, în jurul Castelului, păsări de noapte foșneau din aripi moi. Treziți parcă din somn, greierii dădeau semne de neliniște.

Desculță, Ilinca ieși din odaie, pășind în vîrfurile picioarelor. Ascultă, o clipă, sforă-iturile lui Scarlat Canta și trecu înainte. Dar se cutremură de spaimă, cînd, în iata-cul stăpînei, auzi glasul lui Drăcea. Se as-cunse după un dulap, așteptînd să i se po-tolească zbuciumul inimii.

Afară, Alexa și-a pierdut răbdarea. Dintr-un salt, se prinse de funia pe care coborîse Zoe și se cățăară, ca un jder, pînă la fereastra zăbreliată. Dar, deodată, în vîr-ful turnului de miazănoapte, a țipat o buf-niță, iar la marginea pădurii a șuierat o mierlă, prelung și izvoditor de fioruri de spaimă.

Alexa coborî repede și alergă la poartă. Izbî, cu pumnul, în străjer. Trase zăvorul. Și șase umbre năvăliră în ograda Castelului.

— Patru, la ușa cea mare ; doi în dreapta și în stînga, porunci Alexa. Urc să descui.

Dar, parc-ar fi pîndit, de la grajduri, de la cuhnii, străjile strigară :

— Săriți ! Hoții ! Hoții !...

Zarva cuprinse, fulgerător, întreg Castelul. Îngrozită, Ilinca alergă pe culoare, pînă în fața iatacului Zulniei.

Drăcea sări din pat, înșfăcă pistoalele, deschise o fereastră și porunci cu glas tînător :

— Zăvorîți porțile ! Să-i prindem !...

Zulnia își pipăi medalionul de la gît, înșfăcă și ea două pistoale din panoplie și slobozi foc pe fereastra iatacului. Pocnetele zguduiră toate ungherele Castelului.

Singur, în iatacul său, Scarlat Canta bîiguia :

— Diaman — diamantul !... Mi-l fură frate-meu... frate... Și dîrdîi de frică și-și mușcă limba.

Îmbrăcînd, în mare grabă, halatul stăpînului, căpitanul Drăcea coborî în ogradă. Încercuiți de străji și de arnăuți, cei șase bărbați pătrunși în Castel se dădură prinși.

Izbind cu pumnii în fălcile lor, Drăcea răcnea ca un zărghit :

— Legați-i și la beci, cu toții !

— Dar eu... încercă Alexa să scape.

— Mai ales tu, tartorul hoților ! Tu i-ai adus !

Pe ferestruica zăbrelită din turn, spre marea ei nedumerire, Ilinca l-a văzut pe Alexa printre oamenii păziți de arnăuți. Și parcă întreg pământul a început să se învîrtă. Stăpînindu-și spaima și durerea, a tras funia înapoi, pe ferestruică, a deznodat-o și-a așezat gratia la loc. A ascuns funia sub un dulap, s-a retras în cămăruța ei și-a așteptat, înfrigurată și plînsă.

Cu pistoalele în mînă, Drăcea a cercetat atelierul de fierărie : „...Bine că trăsurile-s neatinse...” s-a bucurat în sine și a trecut la grajd să vadă de nu s-a făcut vreo pagubă pe-acolo.

— Ne-au călcat hoții !

— Hoții, la Castelul Cnezilor, unde străjuiește căpitanul Chiriță Drăcea ?! Peste poate !

— Nu bănuiești ce-or fi vrut ?

— Să-mi ia opincile și să miluească vreun boier cu ele... Bine c-am dormit încălțat.

— Clănțău afurisit !... L-am turnat și pe Alexa la beci ! El a dat drumul haiducilor. Ocna-l mănîncă !

— Nu cred.

— De ce ?

— Pentru că nu s-a văzut femeie să lase voinic să piară. Și Alexa te cam întrece, dacă nu în vînjoșie, măcar în frumusețe, în istețime și bărbăție, căpitane !

— Taci, că-ți mut fălcile !

Răsărea soarele în vârful Ceahlăului.

În ograda Castelului, slujitorii alergau după treburi, mai zoriți și mai tăcuți ca de obicei.

— Jupînița Zoe nu-i în turn ! a strigat Călina în iatacul Zulniei, cu mare spaimă în glas.

— Cum se poate ?

A alergat pe scări în sus. A ajuns în chilie. Întîi o copleși uimirea ; pe urmă o zgîlțîiră pandaliile :

— Chiriță ! Căpitane Chiriță, a fugit nebuna ! A fugit... a suspinat și a gemut, cu mare năduf și părere de rău. Apoi îndată s-a îngrozit : S-a dus la Alexandru ! Drăcea, repede ! Repede... Cinci pungi, zece, dac-o ajungi din urmă. Alexandru, cîinele ! el mi-a trimis hoții. El a furat-o ! Chiriță, dragă Chiriță, Zoe cunoaște taina diamantului negru. Dacă n-o prinzi, s-a dus tot visul nostru...

Fără să piardă o clipă, Chiriță Drăcea, cu doi arnăuți, a pornit, val-vîrtej, spre Viișoara.

În beci pătrundea o subțirică rază de lumină, pe un ochi de fereastră, îngust cît să intre un om, dar zăbrelit cu trei drugi de fier. Legați în funii, de mîini și de picioa-

re, haiducii tăceau, încruntați. Toți îl socoteau pe Alexa vinovat c-au fost prinși.

— Spune drept : te-a cumpărat căpitanul Drăcea ? l-a întrebat Ceterașu.

— Oamenii zic că ți-ai vîndut logodnica roabă la...

— A înfiat-o stăpîna, Neicule, fărtate.

— Ptiu ! Ești nătîng să crezi făgădă ca asta ?

— Nu cred ! Plănuisem s-o scot din Castel o dată cu diamantul.

— Cînd intră muierea în treburi haiducești, ceata a pierit, gata ! și-a întors Neicu privirile cu scîrbă și mînie.

— Crede-mă măcar tu, Ceterașule ! s-a rugat Alexa, coborînd glasul.

— Nu ne îndupleci cu miorlăituri ! i-a strigat Neicu.

Cîtăva vreme, Alexa a stat nevolnic, opărit, aducînd în el furie și putere. Și, deodată, cu o sforțare neînchipuită, a rupt legătura de la mîini. Fără cuvînt, i-a dezlegat și pe ceilalți, pe rînd, în mare grabă.

— Da, dar zidurile astea nu le putem doborî cu pumnii, a arătat Neicu aceeași nestăpînită supărare.

Însoțit de cei doi arnăuți, Drăcea galopa nebunește. Numai cînd întîlni un pîlc de poterași domoli galopul și spuse căpitanului :

— Am prins tâlharii lui Neicu ! Se află la Castelul Cnezilor. Du-i la ocnă, repede. Pe toți ! urlă și goni mai departe spre Viișoara. Calul i se albise de spumă, iar pe obraji îi curgea sudoarea rîu.

Arnăuții însoțitori rămăseseră mult în urmă, cu toate că sîngeraseră pîntecele cailor împlîntînd pîntenii.

A ajuns-o pe Zoe aproape de mănăstirea Bistrița, la marginea satului Viișoara. Dar cînd s-o prindă, fata s-a aruncat într-o rîpă. Noroc că nu era prea adîncă. S-a ales doar cu cîteva zgîrieturi. Răcnea totuși cumplit de furioasă :

— Slugoiule ! Suflet de tîrfă ! Nelegiuitule ! Ucigașule ! Te sfîșii cu dinții.

Fericit c-o are în mîină, Drăcea a tîrît-o în ograda unei bătrîne :

— Oblojește-i rănila, babo ! Și descîntă-i de zărghială. Un galben dac-o tămăduiești.

Țipenie de om nu mișca prin ograda Castelului, în amiaza aceea luminoasă și caldă de iulie. Slujitorii se aflau la masă. În iatacul ei, Zulnia așeza cu mare grijă lucruri scumpe în șipete ferecate. Scarlat sforăia pe o sofa, la umbră. De trei ceasuri Ilinca descîlcea buchiile pe ceaslov, îndrumată de călugărul Varlaam.

— N-am avut nicicînd un școlar așa de isteț, o lăuda călugărul, gătindu-se de plecare. Ai deprins toate buchiile și le culegi bine în cuvinte.

Bucuroasă, Ilinca l-a călăuzit pînă la poartă. A intrat apoi la cuhnii, a pregătit

repede un pachet și strecurându-se, tiptil, pe lângă ferestruica beciului l-a aruncat înăuntru. A căzut lângă zid, cu huet scurt. Haiducii au înmărmurit. Ursu a ridicat pachetul de jos, l-a dezlegat și a gemut :

— O cutie !

Încetul cu încetul, în acea amiază de vară, Alexa, Ursu și Neicu au pilit mai mult de jumătate de gratie, fără să-i simtă cineva din ograda Castelului.

— Restul îl rupem, la noapte, a scrișnit Ursu, arătându-și pumnii uriași.

— Cunosc o poartă de taină, a adăugat Alexa, încurajându-i.

Un uliu sperie cârdul de rațe din ograda bătrânei unde Zoe sta întinsă pe prispă. Drăcea se uita la soare.

— Ptiu ! stupi și mormăi înciudat, grăind către sine : De douăzeci și patru de ceasuri mă țin afurisita asta aici. O face pe moarta și n-are nici pe dracu.

Se apropie de Zoe și-i vorbe de sus, umflat și grozav :

— Dacă n-ai fi apucată, dac-ai vedea ce bărbat sînt eu, te-ai mărita cu mine și...

— Ucigă-te toaca, nerușinatule ! îl blestemă Zoe.

Chiriță Drăcea o înșfăcă în brațe, cu toate împotrivirile, o urcă pe cal și porni în goană, cu arnăuții după el.

În cerdac, Ilinca înflorea o năframă și sporovăia cu Călina :

— De ce Ține stăpîna așa de mult s-o aducă înapoi pe jupînița Zoe, dacă te-a înfiat pe matală ?

— Păi... n-ai văzut că-i bolnavă și...

Ilinca nu și-a putut sfîrși vorba. A înmărmurit : pe poarta Castelului intra pîlcul de poterași trimis de căpitanul Drăcea.

Zulnia ieși în ogradă și împărți porunci ca un vătaf de plai :

— Căpitane de poteră, noi am prins tîlharii ; tu să-i duci de-a dreptul la Tîrgu-Ocna, la sare !

Cînd poterașii scoteau din Castel haiducii ferecați în lanțuri, la mîini și la picioare, dinspre Ceahlău se vînzolea furtuna. Pe drumul Durăului, zornăitul lanțurilor se îmbina cu huruirea tunetelor și cu răpăiala grindinei.

La una din ferestrele de sus ale Castelului, ferită de privirile stăpînei, Ilinca plîngea deznădăjduită : „... Sufere din pricina mea, iar eu nu m-am învrednicit să-i mîntui viața“.

Intrînd în satul Durău, căpitanul Drăcea a oprit calul la pas și a tras pelerina, s-o apere și pe Zoe de ploaia amestecată cu grindină mărunță ca mazăricea.

— N-am nevoie ! și-a scuturat fata părul ud, răvășit. Și-a înălțat fruntea, trufașă, măcar că tremura de frig și se-nvinețise ca floarea didițelului.

Drăcea se pregătea s-o pecetluiască necruțător cu o sudalmă, cît era dumneai de mare boieroaică ; dar, de după cotul morii, s-au ivit haiducii înconjurați de poterași.

— Alexa ! a strigat Zoe, surprinsă și îndurerată.

— Aha ! Ți-a sărit inima ca mierla săgetată. Deci el te-a scos din turn !... s-a bucurat Drăcea de această descoperire și a poruncit : Căpitane de poterași, veghează cu strășnicie, să nu-ți scape tâlharii. Mai ales ăsta ! îl arată pe Alexa, apropiindu-se, parcă-ar fi vrut să-l strivească. De acum Ilinca este a mea ! Ha-ha-ha ! necheză ca un armăsar, în urechea flăcăului.

În scăpărarea unui fulger, flăcăul țîșni într-un salt, își trecu mîinile în față, se răsucii și izbi cu cătușele în Drăcea. Îl privi cum se clatină, amețit. Zoe sări de pe cal și o luă la fugă prin ploaie și glod. Dar căpitanul Drăcea o ajunse, o înhăță de păr și o dădu în seama arnăuților. Trase pistolul din brîu și-l îndreptă spre Alexa. Apăsă cocoșele, dar pulberea, umezită de ploaie, nu se aprinse. În învălmășeala iscată pe neașteptate, Neicu și Ceterașu cercară să fugă. Dar poterașii îi ajunseră repede din urmă. Lovindu-i cu paturile flintelor, îi rînduiră iarăși în convoi.

— Căpitane Drăcea, s-a mîniat căpitanul de poterași, vezi-ți de treaba dumitale ! Altminteri te cred vorbit cu haiducii.

Printre fulgere și trăsnete, harapnicele poterașilor au sfichiuit trupurile haiducilor. Deși îl istoveau durerile și sîngele i se pre-

lingea pe față, Alexa era cel mai înverșunat. Ca să-l domolească, l-au legat de doi cai și convoiul a pornit mai departe, prin furtună.

Căpitanul Drăcea, musafir la ocnă

Cu nasul lipit de fereastră, ca un copil singur în casă, Scarlat Canta privea cum ploua, își netezea barba și mormăia :

— Bine că n-am plecat... Dacă scap — dacă scapă tâlharii pe furtuna asta ?

— Pușchea pe limbă-ți ! i-a venit Zulnia.

— Uite-l pe Drăcea cu... cu Zoe !

Zulnia sări la fereastră. În clipa aceea nimeni nu-i putea face o bucurie mai mare : „...Cumnatul meu n-a aflat nimic despre diamantul negru...”

N-a mai închis-o în turn, ci a lăsat-o în iatacul ei. I-a trimis dulceturi, cafele, ceaiuri, leacuri, să nu se îmbolnăvească, după ploaia îndurată pe drum. Peste două zile, intrînd în iatac, Zulnia a aflat-o împletind un colțun de lînă groasă.

— Poftim să mergi cu noi la Iași, să petrecem ! Baluri, soarele, sindrofii, tineri frumoși...

— Trimite îști colțuni lui Alexa ! Stă la ocnă din pricina mea.

— Îți împlinesc toate voile, dacă mergi cu noi, dacă mă ajuți... Tu, fata mea, înțeleaptă și cuminte...

— Înțelepciunea și cuminenția mă în-deamnă să nu merg nicăieri...

— Te închid în mănăstire și te călugăresc ! se înfurie iarăși stăpîna Castelului Cnezilor și izbi un vas chinezesc de pe masă, făcîndu-l țandări.

— N-ai decît ! Orice închisoare are o porțiță tainică.

Au ajuns la Tîrgu-Ocna frînți de drum și roși de lanțuri. Cămărașul de ocnă nu i-a cruțat de fel : a doua zi i-a și pus să taie sare. Colbăiți, cu ochii roșii de usturime, cu lanțuri grele la picioare, pîndeau paznicii și-și povesteau în șoaptă necazurile :

— Un cîine de zapciu m-a silit să iau calea codrului, lămurea Neicu pe cei din jur.

— Eu am ajuns haiduc pentru că am cîntat : frunză verde arțăraș, căpitane poteraș, măi tîlhar, nelegiuit, multe fete-ai necinstit... suspina Ceterașu.

Numai Alexa tăcea și izbea mînios cu tîrnăcopul în stîncă de sare.

— Tu nu spui nimic, flăcăule ? îl întrebă un ocnaș chior de-un ochi, cu barba țepoasă, parc-ar fi fost din ace, nu din păr. Ce gînd ți-abate ?

— Deocamdată, unul singur ; să nu-mi putrezească, nicidecum, ciolanele în ocnă.

În ograda Castelului, Ilinca descărca fîn, la rînd cu slujitorii. Jinduia după ograda lui Onofrei și după fîntîna de unde făcea cu batista spre Scăldătoarea Vulturilor, s-o vadă Alexa.

— Dacă muncești, n-ajungi boieroaică ! i-a aruncat Drăcea cîrlig de vorbă.

— Munca aduce sănătate, trîndăvia tot păcate, a pilduit Chiper, ca să nu se bage seama că Ilinca îl privea pe căpitan cu scîrbă și greață.

— Decît ai ridica țăpoaie de fîn, mai bine te-ai ruga pentru... Alexa ! a rîs Drăcea. Că mîine-poimîine, hîț ! în ștreang.

O clipă, Ilinca stătu pe gînduri ; apoi înfîpse, cu hotărîre, țăpoiul în fîn, sări din căruță și fugi spre iatacul boierilor.

În iatac, fata a înngenunchat iar în fața Zulniei și, plîngînd, a rugat-o să-l scoată pe Alexa de la ocnă :

— Îți va fi credincios ca nimeni altul, pînă la moarte.

Întîi, Zulnia a dat s-o sictirească. Chibzui însă cîteva clipe, apoi bătut din palme și ceru să vină căpitanul Chiriță Drăcea.

— La poruncă, înaltă stăpînă ! s-a înfățișat gîfîind căpitanul.

— Fiica noastră, Ilinca, te roagă să i-l scoți pe Alexa... din ocnă. Ai înțeles ? a clipit Zulnia, cu subînțeles, din geana stîngă.

— Nu-l trimite pe el, te rog fierbinte, stăpînă !

— N-am slugă mai de nădejde, mai credincioasă.

— E om rău.

— Sînt eu prea bună.

— Dar... va fi greu, foarte greu ! E dovedit haiduc, s-a prefăcut Drăcea că nu înțelege împotririle Ilincăi.

— Cu aurul din aste patru pungi desfereci tu chiar zăvoarele oanei ! Îi aruncă stăpîna banii, sunîndu-i ademenitor.

Căpitanul prinse pungile cu dibăcie, le mistui în buzunare și ieși falnic ca un mareșal austriac, după o audiență la împărăteasa Maria Tereza.

— Acum liniștește-te, a pus Zulnia mîna pe creștetul Ilincăi. Ia ghergheful ori psaltirea. Ce păr galben ai... Ca fagurele de miere. Și ochii, mai frumoși ca ai Zoei ; mai luminoși, mai calzi și mai buni. Dacă nu te-aș fi ales fiică, mi-ar fi părut rău că ești mai frumoasă ca dînsa. Dar acum mă fericesc că am asemenea fiastră.

Cămărașul de ocnă socotea că haiducii lui Neicu erau dibaci în înșelarea străjilor și în evadare. De aceea i-a pus să doarmă ferecați în cuști de fier, atîrnate de tavanul oanei, ca niște policandre. Noaptea, cînd dormeau străjile, mai sporovăiau între dînșii :

— Noi robi la ocnă, ofta Alexa, și Ilinca roabă la turci...

— Răzvrătește-te inimă, nu sta ca bivolu-n tină, murmura Ceterașu cu alean.

De-ai plînge pîrîu să faci, nu zice nimeni să taci...

— Mmm ! mormăia Ursu, balansînd cuşca pîn-o izbea de tavanul bolţii de piatră şi sare, gata s-o strivească.

În pridvor, la umbră, Zulnia asculta cum citea Ilinca, sub povaţa călugărului Varlaam. Era mulţumită :

— Ai cap bun. Dacă m-ascuţi, ajungi domniţă.

— Dar eu sînt ţărăncă.

— Nu mai eşti ! o să-ţi dau nume, giuvaeruri, rochii, ranguri.

— De ce o minţi ? a întrebat Zoe, apropiindu-se pe nesimţite, în vîrfurile picioarelor. Spune-i adevărul : i-ai închis logodnicul în ocnă, iar acum te pregăteşti s-o duci zălog la turci, în locul meu.

— Taci ! a urlat Zulnia. Căţea afurisită...

Ilinca a scăpat cartea jos şi, tremurînd, s-a ridicat în picioare.

— Te dă cadîna marelui vizir, gîsculiţo ! a mai strigat Zoe.

Apucînd-o de umeri, Zulnia o izbi de stîlpul pridvorului, încrustaţi ca nişte furci de tors, şi-o brînci în iatac. S-a întors la Ilinca, a cuprins-o de mijloc, a sărutat-o, tremurînd, lăcrămînd :

— Săraca, au apucat-o iar năbădăile lui ducă-se pe pustii. Mi se frînge inima, dar trebuie s-o trimet la schit, la Durău, să-i

citească starețul Dositei, s-o izbăvească de izul necuratului.

— Dar ce-a vrut să spună cu cadîna... cu marele vi...

— O sminteală de-a ei. Nu lua seamă. Tu ești fiica mea. Pe Alexa îl fac cîrcserdar și poate chiar ispravnic. Îi dau și o șfoară de moșie. Ce? Nu s-a mai văzut? Ștefan cel Mare a boierit sute de răzeși vrednici și viteji. Mai ales că orice domnie are nevoie de oameni buni și de credință, de credință neclintită.

A luat-o de mîină și-au coborît în ogradă, unde meșterii și vizitiul Chiper ungeau cu păcură groasă osiile și cranțurile trăsurilor.

— Pernele-s prea tari! apăsă stăpîna canapeaua trăsurii dinspre pridvor.

— Auzi, meștere? Întrebă Chiper, cu un subțirel fir de ocară în glas. Perne mai moi, dacă vrei să mai trăiești.

— Peste o zi pornim într-o plimbare mai lungă, a luat-o Zulnia pe Ilinca pe după gît și i-a vorbit în șoaptă, arătîndu-i duioasă dragoste de mamă.

— Și Alexa?

— Îl aduce căpitanul Drăcea, n-avea grijă. s-a asprit glasul cneaghinei Zulnia.

Îmbrăcat în strai scump, ca un mire, cu cinci arnăuți după el, căpitanul Chiriță Drăcea a intrat în Tîrgu-Ocna. Tot drumul, din Durău pînă aici, l-a frămîntat un sin-

gur gînd. Și-a închipuit zeci de căi de a-l înfăptui ; dar nu s-a oprit asupra nici uneia.

A tras de-a dreptul la cămărașul de ocnă. De la întîia ochire, Drăcea l-a dibuit ca pe-un mare viclean : „...Nu-l birui decît printr-o șiretenie și mai mare. Las' că eu îs tatăl vulpoilor, cămărașe...” Și-a vorbit cu mare ifos :

— Biv-vel vornicul Scarlat Canta, stăpînul meu, vrînd să închirieze ocna, m-a trimis să văd cum merg treburile pe-aici.

— Păi, merg cum îi porunca și voia, cinstite căpitane.

Au vizitat moara unde se macină sarea, au pătruns în hrube, străjuți de feștile mari de rășină. Pe cînd horhăiau prin ocnă, Drăcea s-a făcut a întreba despre haiducii lui Neicu.

— Greu cu ei, s-a tînguit cămărașul. Numai la fugă li-i gîndul. Tîlhari mari și pezevenghi. Dar eu li-s nașul.

— Și cum faci să nu-i pierzi ?

— Noaptea-i atîrn în cuști, colo sus, pe boltă.

— Aha... a scîncit căpitanul Drăcea, speriat și încurcat de asemenea diavolească născocire.

Noaptea, în ocnă stăruia o tăcere de gheață. Străjile moțăiau sprijinite de pereții de sare. Ocnașii se chinuiau să doarmă chirciți, în cuștile strîmte ca niște sicrie atîrnate de un capăt. Mai frămîntat ca toți,

Alexa privea în jos și se cutremura de hăul negru, fără fund. Începu să legene cușca, tot mai tare, pîn-o izbi de tavan. Văzu că grățiile se clatină.

— Detuni pămîntul, frate !? Liniștește-te, îl povățui Ceterașu.

— Păi, decît să hrănească și să îngrășe oameni ca Drăcea, mai bine surpat și înecat în ape... zîmbi Alexa, izbind și mai tare.

La ceasul acela, Drăcea dădea aldămaș paznicilor și-l îndemna pe cămărașul ocnei să soarbă ulcică după ulcică de vin tare, de Odobești.

— Să vină și lăutari ! Zaiafet ! Arendăm ocna noi, oamenii biv-vel vornicului Scarlat Canta, și-o să avem bun alîșverîș.

N-a trecut un sfert de ceas și s-a ivit și un taraf, de altfel dinainte pregătit de arnăuții lui Drăcea. Pînă la miezul nopții toți paznicii ocnei s-au îmbătat criță. Unii chiuiiau răgușit ; alții moțăiau nevolnici, iar alții sughițau grețos, ca toți cei care nu beau vinul, ci se lasă băuți de el, pînă li se încețoșează creierul.

— Mă'c să mă c'lc, bolborosea cămărașul de ocnă, cercînd să-și miște picioarele-i crăcănate și mirîndu-se foarte că i s-au înfipt în pămînt.

Numai Drăcea s-a păstrat treaz. Adică oarecum mai treaz decît ceilalți, pentru că, oleacă, tot se amețise și el. După ce-a adormit cămărașul, lepădat pe-o laiță, ca un sac umplut cu pietre, luă o făclie și se strecură în ocnă. Urcă scara de frînghie de lîngă cușca lui Alexa.

— Începi cu mine, călăule ? l-a întrebat Alexa, recunoscîndu-l la lumina făcliei.

— Lasă-mi-o pe Ilinca și te fac slobod. Îți lepăd și o pungă de galbeni, să pleci în lume, unde-i pofti, să-ți faci un rost, cum ți-o fi pofta.

— Descuie cușca și-om sta de vorbă.

Drăcea apropie scara de cușcă și trase zăvorul. Pătrunse înlăuntru. În stînga ținea făclia ; cu dreapta scoase hangerul din brîu. Alexa însă nu-i dădu răgaz să înceapă tîr-guiala. Izbi cu piciorul în făclie, prăbușind-o jos, printre gratii. Cu mîinile amîndouă prinse dreapta căpitanului, căutînd să-i smulgă hangerul. Făclia s-a răsucit în văz-duh ; jos a continuat să ardă și să lumineze, ca focul nestins izvorînd din inima pămîntului. Din cuștile lor, Neicu, Ceterașu și Ursu urmăreau, cu încordare, lupta dintre Alexa și Drăcea. Căpitanul era mult mai puternic ; dar amețit de băutură, surprins, furios și scos din fire de repeziciunea cu care-l lovea Alexa, mai mlădios, mai stăpîn pe sine, nu izbutea să-și folosească toată puterea. Cu iuțeală de jder încolțit de lupi, flăcăul îl izbi cu tîmpla de o gratie, îl ameți, îi înfundă gura cu o bucată de cămașă, îl dezbrăcă și coborî scara de frînghie cu straietele și cizmele lui sub braț. Se îmbrăcă fercheș și grăbi spre paznic, îi luă cheile și scoase toți ocnașii din cuști. Apoi, împreună au dezbrăcat paznicii și arnăuții beți, s-au îmbrăcat ei, repede, cu straietele lor, au ieșit din ocna, au încălecat caii arnăuților și ai cămăra-

şului de ocnă şi s-au mistuit în codrii Tarhaosului.

Neicu călărea pe calul lui Chiriţă Drăcea, dăruit de Alexa. Şi asta îl îndemna să uite supărarea pricinuită la Castelul Cnezilor.

În zori, Ilinca a ieşit în ogradă, să simtă roua împrăscată pe iarbă, ca bobitele de măr-găritar. Fără voie, privirile i-au fugit spre Scăldătoarea Vulturilor şi-a biruit-o acel dor nestăpînit de casă, de părinţi, de Alexa. O ustura la inimă, nu alta. S-a strecurat din Castel, o dată cu slujitorii plecaţi la coasă şi la adunat fîn. A trecut pe la fîntîna unde se întâlnea cu Alexa. A mîngîiat ghizdele şi ciutura, grăind în gînd cu ele. A grăbit apoi spre casă, parcă-ar fi adus cofa cu apă din fiecă dimineată, înainte de a pleca la muncă. În ogradă, părinţii băteau cu îmblăciul cîţiva snopi de grîu, aşezaţi pe un ţol. Au privit-o amîndoi, lung, pînă li s-au umplut ochii de lacrimi : parcă niciodată pînă acum nu vă-zuseră ce bălaie, ce înaltă, ce bine zidită, ce frumoasă era Ilinca lor.

— Ți-au dat drumul de la Castel, fata mamei ?

— Nu, mamă, am fugit. Vor să mă dea roabă la turci.

— Spurcată viață ! s-a crucit Ștefan Onofrei, sfărîmînd un spic de grîu între degete şi suflînd, cu obidă, pleava în vînt. Mă miram eu să te fi înfiat din milă ori din dragoste.

— Numai Alexa mă poate scoate din năpasta asta.

— Alexa ? Crezi că mai vede el lumina soarelui ?!

— S-a dus căpitanul Drăcea să-l scoată din ocnă.

— Aista-i păcatul nostru : credem prea ușor cuvîntul boierilor, se mîhni Onofrei. Zulnia Canta nu iartă pe nimeni.

— Ce să fac, tată ?

— Leapădă straiele celea de pe tine și fugi. Fugi în lume. Nenorocirea și pierzania ta-i frumusețea. Dacăi fi slută, nimeni nu și-ar mai bate capul să te-nfîeze....

Abia după-amiază, trezindu-se din beție, cămărașul de ocnă l-a aflat pe Drăcea, cît mi ți-i căpitanul, gol pușcă, cetluit cu căluș la gură și atîrnat în cușca ocnașilor. S-a pornit pe rîs, cu hohote, ca un smintit :

— Cine-a făcut șaga asta, că mare mehenghi a fost ?!

— Unde-s tîlharii ! a răcnit Drăcea, cînd i-au scos călușul.

— Tîlha... a înmărmurit cămărașul, iar picioarele-i crăcănate s-au înfîpt în stîncile sărate de parcă acolo ar fi crescut, cum cresc ciupercile strîmbe și răsucite.

— Pupă-le urma, vită ! a urlat Drăcea ca și cum singur cămărașul ar fi fost vinovat de tot ce se întîmplase.

Norocul lui Chiriță Drăcea

În drum spre Castelul Cnezilor, Drăcea, căruia pînă acum, toate în viață i-au mers în plin, măcina niște gînduri amare. „...O să mă foarfece stăpîna, o să mă bată cu cravașca, o să... Dar poate, tot răul spre bine. De teama tîlharilor, o să-mi dea toate pe mîină... Mă căsătoresc cu Zoe și-ajung stăpîn pe Castel. Pe Ilinca o iau țiitoare, că-i frumoasă. Îmi amorțesc fălcile cînd o văd... Și cînd diamantul negru fi-va ici, în palmă, Scarlat Canta pierе ca pițigoiul de ciudă. Mă fac domn. Parcă Răzvan vodă ce-a fost? Rob țigan. Eu sînt mai ceva. Io Chiriță vodă Drăcea, domn a toată țara...”

Dar cînd își vede straiеle proaste, de împrumut, cînd își dă seama că Alexa i-a luat toți banii și l-a făcut de rîs și de ocară, îl cuprinde un fior de tristețe și-l înțeapă un ghimpe de mînie amară. Dă pîteni calului, dar bagă seamă că nu svîcnește în galop; călărește pe o mîrtoagă ticăloasă și costelivă, împrumutată de la ocnă. Posomorîți, slabi, prăpădiți, arnăuții se tîrau pe jos, jalnici, în urma lui, asemeni celor din ceata urgisiților, zugrăviți în icoana judecății din urmă. Asta l-a făcut să scapere de mînie: „...O să te căsăpesc!... Harcea-parcea te fac, Alexa lui Cerbu...”

De cînd a intrat în Valea Bistriței, cotește pe drumuri tot mai lăturalnice, să nu-l mai vadă lumea așa batjocorit și feștelit în dem-

nitatea lui de tartor al satelor de pe moșiile Canta.

Taman în acel ceas, haiducii poposeau într-o poiană din Tarhaos, la un adăpost al lor mai vechi. S-au ospătat cu brânză și cu pastramă aduse de ciobani și s-au întins la hodină.

— Plec spre Durău, s-a rostit Alexa, cu oarecare șovăială în glas. Vrednicia dovedită în ocnă nu face două parale, dacă nu urmăm legea noastră haiducească : să răzbunăm nedreptățile și să facem oleacă de dreptate în lume. Și, întâi de toate, să scoatem diamantul negru din mîna lui Scarlat Canta.

— De ce vrei, neapărat, acea giuvaerica ? a întrebat Ceterașu.

— Acel hapsîn și cumplita lui muiere vor să dăruiască diamantul negru sultanului. Și pentru un diamant ca acela, sultanul îi dă domnia Moldovei. Iar dacă ajunge domn, Scarlat Canta va să oropsească toată țara cum oropsește oamenii de pe moșiile lui. Ba mai cumplit. Că acum tot se mai teme de cineva, pe cînd dacă se cocoată pe tron...

— Aha, acum am venit și eu acasă... a zîmbit Ceterașu.

— Fraților, să scoatem diamantul negru și pe Ilinca din Castelul Cnezilor ! a hotărît Alexa țelul cetei de haiduci.

— Da, așa să facem ! au încuvîințat toți într-un glas.

Doar Neicu, peste o clipă, a cîrmit-o :

— V-am spus-o de atîtea ori : muierea-i pieirea haiducului. Și aflați că pe mine mă doare diamantul negru și nimic alta.

Alexa nu se supără: cunoștea de mult părerile lui Neicu despre femei și haiduci. Dar, în același timp, înțelegea că soarta Ilinicăi s-a legat strâns de soarta diamantului negru, iar soarta lui de tot ce i s-ar putea întâmpla ei în Castelul Cnezilor. De aceea, a rămas alături de fîrtați. Așa cum i-a poruncit Neicu, a coborît iar la Durău, să afle ce gânduri urzește Zulnia Canta, stăpîna de fapt a diamantului. Nu nădăjduia să stea de vorbă cu Ilinca, fără primejduirea vieții amîndurora. Credea însă că va putea afla cîte ceva de la vizitiul Chiper.

Ci, tot cotind, din uliță în uliță, prin Durău, pe neașteptate, în fața lui Drăcea s-a ivit Ilinca, îmbrăcată în straiele ei de altădată.

— Ce faci aici... Ilinca? Te-a alungat cneaghina noastră, ori ai fugit?

De spaimă, fata a răsturnat cofa și a dat să fugă, dar, înțelegînd repede că nu-i scăpare, s-a răsucit cu fața spre Drăcea, înfruntîndu-l cu nebănuită îndrăzneală.

— Ptiu! m-ai speriat, căpitane... Ești așa de caraghios, pe mîrtoaga asta, în straie de pomanagiu, că nu te mai cunoșteam. Unde-i Alexa?

— Tu ai fugit din castel!... se feri Drăcea a da răspuns. Ai fugit, tîlhăroaico!

— Nu... Am venit să-mi văd părinții.

— Minți!

— Cum îndrăznești ? Uiți că sînt fiica cneaghinei Zulnia ?

Dar tocmai grozăvirea Ilincăi îl încredința pe Drăcea că fata a fugit din castel. Se bucură parc-ar fi găsit o sută de pungi de aur.

— Norocul mi te-a scos în cale ! Hai.

A sărit pe cal și-a înfășcat-o de mîină :

— Hai, acum, cu mine, odorașule !

Ilinca n-a mai avut încotro. De altfel, se gîndi că numai acolo, în Castel, putea afla unde era Alexa. Încîntat că nu-l văd stăpînii în ce hal se întoarce, Drăcea se firitisi pentru propriu-i noroc, o trimise pe Ilinca în camera ei, se spălă, se dichisi cu pistoalele, cu gîrbaciul și intră așa, dres din cap pînă-n picioare, în iatacul Zulniei Canta.

— Prea frumoasă și prea iubită stăpînă, am împlinit porunca ! Și povesti, cu belșug de amănunte, că l-a îmbătat pe cămărașul de ocnă, a pătruns în salină, a tăiat cu hangerul funiile cuștilor în care atîrnau haiducii și i-a scos morți de sub scînduri. Doar unul, i se pare, a scăpat cu viață, pentru că nu se afla în cușcă în acel ceas. Nici într-un caz acela nu era Alexa Cerbu.

— Pe deasupra ți-am adus-o și pe Ilinca. Știi că fugise ?

Cîteva clipe Zulnia Canta a încremenit.

— Nu, te rog, n-o batjocori. I-a fost dor de părinți. Dar mi s-a spovedit mie : acu, după ce-a gustat din trai boieresc, nu se mai întoarce la chelbea și rîia de la Onofrei...

— Ei, căpitane Chiriță, ești gata de drum ? Întrebă Zulnia bucuroasă.

— Când vrei ! Eu ți-am adus diamantul negru. Eu spulber toți potrivnicii. Toți ! Eu, Chiriță Drăcea, pun coroana pe fruntea asta frumoasă ca o minune. Jur ! le umfla căpitanul pe toate, fericit că stăpîna îl credea omul providențial.

Pîndind orice mișcare din castel, Zoe văzu pe maică-sa îmbrățișîndu-l pe Drăcea și îndată înțelese că a venit cu izbîndă de la ocnă. Se strecură în cerdac, lîngă Ilinca :

— Ce s-a întîmplat cu Alexa ?

— Nu știu. Drăcea spune că l-a...

— Da, l-a ucis, fetițo...

În clipa aceea parcă Panaghia și Toaca i s-ar fi prăbușit pe inimă. Nu-i venea să creadă c-a rămas singură. Singură în ghiara stăpînilor din Castelul Cnezilor. Tremura de spaimă și durere. Zoe simți o nemărginită milă pentru dînsa. Totuși n-o cruță :

— Mi se pare c-ai devenit... diamantul bălai menit, alături de diamantul negru, să-i aduci Zulniei Canta scaunul domniei.

— O femeie, domn ?

— Nu te mira. În Austria a fost împărăteasă Maria Tereza, iar în Rusia domnește și acum țarina Ecaterina.

— Ce să fac ? a întrebat, cu nevinovăție și deznădejde, Ilinca. Povățuiește-mă ce să fac, jupîniță Zoe, te rog...

— La viclenie, răspunde cu viclenie. Altfel nu scapi. Auzi tu ? Nu scapi ! Iar dacă

te lași dusă la Țarigrad, ești nu numai cea mai mare proastă, ci și cea mai nenorocită muiere din lume : roabă, cadîină, între sute de roabe și cadîne la vreun pașă păgîn. Ai înțeles ?

Nimic n-o putea îngrozi mai mult pe Ilinca decît stăruința Zoei. Totuși, în ciuda mîniei și a disprețului cu care-i vorbea, o socotea drept singura făptură din castel care-i voia binele. Ar fi vrut să-i mulțumească, dar Zulnia s-a ivit pe neașteptate în cerdac.

— Ai încercat să fugi, tîlhărițo ?! a întrebat-o, cu stăpînită mînie, în vreme ce Zoe se retrăgea în camera ei.

În întîia clipă, Ilinca a dat să plîngă. În a doua, i-a răsărit în minte o sudalmă. În a treia s-a trezit vorbind cu glas plecat și unsuros, ca oloiul de cîneapă :

— Nu, mamă... Mi s-a făcut dor de Onofrei. Iar Drăcea m-a luat, așa, pe nepusă masă, că mi-a rămas și rochia acolo...

— Trimit un argat să ți-o aducă... Ce-ai vorbit cu Zoe ?

— M-a sfătuit să mă supun domniei tale, slăvita mea mamă. Dacă m-ai înfiat, înseamnă că mi-a pus Dumnezeu mîna în cap.

— Așa ți-a spus ?

— Întocmai !

— Hm... Ce-o fi cu minunea asta ?

— Și părinții tot așa m-au povățuit.

— Foarte frumos. Înseamnă că sînt oameni cu scaun la cap.

— Da, oameni cuminți. Aș vrea, prea mărita mea proteguitoare și mamă, se linguși Ilinca, aș vrea să știu unde-i Alexa ?

L-a scos Drăcea din ocnă ?

— Daaa... De bună samă ! L-am trimis înainte, la via din Bucium.

— Asta am vrut să știu...

La miezul nopții, Drăcea l-a zgâlțâit pe Chiper :

— Hai ! Scoală toți vizitiii. Repede ! Plecăm !

— Spălăm puțină, așa, în puterea nopții ?

În aceeași clipă, trezit din somn, Scarlat Canta se mira :

— Plecăm noaptea ?... Unde-i ? Cine mi-a fur-mi-a furat sipețelul ? Unde-i, doamne Dumnezeu...

— Uite-ți-l în mîna stîngă, bazileule !

— A, bogdaproste că l-am găsit... Mergem întîi la Schitu Durău, nu ? C-ar fi mare păcat să pornim la dru — la drum așa lung fără o ru — o rugăciune...

În ograda Castelului, prin liniștea apăsătoare, trăsurile s-au rînduit repede, sub poața lui Chiriță Drăcea. În scurt, au ieșit pe poartă : în prima Zulnia și Ilinca, în a doua Călina și bagajele, în a treia Zoe și Scarlat, cu sipețelul pe genunchi.

— Unde mergem, tată ? a întrebat Zoe, cu durere și îngrijorare.

— Habar n-am ! Urzeli — urzelile Zulniei ; ea are diaman... Adică nu... Ce știu eu ? Ea, maică-ta, bătu-o-ar norocul, le-nvîr

— le-nvîrtește pe toate. Parc-o să mă la —
lase să domnesc ?

Călare, căpitanul Drăcea înconjura echipajele cu douăzeci de arnăuți, în straie bogate, cu înfățișare de alai aproape domnesc.

Dar, ajungînd în drumul satului, în loc să cotească spre schitul Durău, convoiul de trăsură a pornit la vale, spre Bistrița, așa cum a poruncit Zulnia. Pe capră, Chiper cîrtea și nedumerit și batjocoritor :

— Care va să zică, măria ta, ascultăm utrenia la Pîngarați.

— Întocmai ! s-a bucurat Zulnia pentru „măria ta” și pentru taină : pînă și Drăcea a știut c-o duc întîi pe Zoe la Durău. Ei bine, nu ! Dacă vreun tîlhar cum e cumnatu-meu, o fi avut vreo iscoadă la Castel, l-am păcălit.

Dar să fi fost oare numai așa, o întîmplare, că tot în acea noapte, la răsăritul luceafărului, în marginea pădurii din fața schitului Durău, descălecau haiducii lui Neicu ? Lăsau caii în vale, pe malul pîrîului, la păscut și se așezau la pîndă, de o parte și de alta a drumului.

În zori, în lăstărișul de pe malul Durăului se îngînau privighetorile. Sătul de atîta așteptare, Ceterașu prindea viers din glasul păsărelelor și doinea lin, în șoaptă.

— Nici în pîndă nu te lași de doinit ? s-a posomorît Neicu.

— Ce să fac, dacă boieroaica nu ne cade în capcană, să ne dea de lucru ?

— Ne-a tras pe sfoară ?

— Cneaghina Zulnia-i mai șireată ca vulpea.

— La Castel ! porunci Neicu, sătul de pîndă zadarnică.

Din acel moment s-a stîrnit o goană ne-bună între ceata lui Neicu și convoiul de trăsură al Zulniei Canta : goana pentru diamantul negru.

Zoe și haiducii

Sure de colbul drumului, trăsurile intrau pe poarta mănăstirii Pîngarați, drept în clipa cînd un călugăr slinos și somnoros lovea întîiul ciocan în toaca de utrenie. Cei din chilii se holbară cîteva clipe pe la ferestre. Cunoscînd cine erau musafirii, îmbrăcară rantiile și grăbiră întru întîmpinare, temenindu-se cu multă smerenie în fața unor boieri așa de mari.

Scarlat Canta a încredințat-o pe Zoe starețului :

— Ochii și viața copi — copilei noastre, părinte ! Că, în curînd, fi-voi domnul țării. Și-atunci...

— Să trăiești, măria-ta ! s-a închinat starețul atingînd iarba cu șfichiul bărbii, lungă ca un măturoi și brumărie ca o blană de berbec.

Ca să întărească poruncile soțului, Zulnia i-a strecurat, cu dibăcie și cu domnească dărnicie, două pungi în mânecile largi ale anterului de mătasă neagră :

— Pentru... liturghie, părinte stareț.

— Cine dă Domnului, sie-și dă și multă dobândă primește, însemnă starețul în văzduh, un fel de cruce. Va hodini, în grija noastră, în cea mai bună chilie din catul al doilea. Că și noi știm străjui lucrurile de preț.

— Da ? Mă știam ființă, nu lucru, a răbufnit Zoe, mînioasă.

— Vreau să zic... mai ales făpturile...

— Faceți-vă slujbele ! a răcnit Drăcea la vizitii și la arnăuți, anume ca să nu mai ciulească urechile la vorba stăpînilor și ca să-l ia și pe el în seamă cioporul călugărilor.

— Deshămăm caii, îi adăpăm, le vîrîm ceva iarbă sub boturi. Iar noi tragem la un puișor de somn, a plănuit Chiper, cu glas tare, ca vizitiu de trăsură aproape voievo-dală ce se afla.

— Somn ? s-a grozăvit Chiriță Drăcea și mai și. Eu poruncesc aici ! Ștergeți trăsurile. Lună ! Țesălați caii. Ungeți osiile !

După ce au ascultat slujba în biserică, boierii au trecut la stăreție și s-au ospătat : ouă ochiuri, ridichi și vin din podgoriile mănăstirii de la Nicorești. Că așa-i în Moldova : călugării schivnicesc în munte, iar

vinul de împărtășanie se face la șes. Apoi au hodinit, pînă la chindia mică, în chilii cu umbră și plăcută răcoare. Au dormit și vizitiii și arnăuții și căpitanul Drăcea. Numai Ilinca sta de veghe. O bătea gîndul să schimbe o vorbă cu Zoe și nu știa în care chilie anume au închis-o călugării. S-a furisat prin cerdacuri în sus, în jos. Nimic. Într-un tîrziu a cotit spre colțul de miază-noapte.

— Nu-i voie, jupîniță ! a prins-o de mînă călugărul de strajă, ivindu-se neașteptat dintr-un culoar.

Ilinca l-a măsurat din tălpi pînă în creștet : tînăr, frumos, voinic, înalt ca bradul.

— Nici dacă te... te sărut ? s-a alintat fata pe sub barba lui de culoarea castanei coapte.

— Nu mă ispiți... nu mă ispiți, jupîniță, rogu-te, că inima omului becisnică este și supusă păcatului...

— Ei, un sărut, nu-i un păcat așa de mare... Înduplecă-te și primește-l. Nimeni nu va ști că mi-ai îngăduit să-mi văd surioara.

Dar tocmai cînd se înduplecase și se apleca să-și primească sărutul, s-a ivit Zulnia.

— Frumușel, călugărul, și cam... pofticios, a rîs Ilinca, prinzîndu-se de umărul Zulniei, cu o ușoară gudurare de mîță prinsă pe-aproape de oala cu smîntînă.

Boieroaica n-a rîs de vorba suguitoare a fetei. A trecut înainte spre chilia Zoei. Ilinca a clipit o geană spre călugăr și a coborît în

cerdacul de jos al chiliilor. De acolo o auzea pe Zulnia cum o ruga, pentru cea din urmă oară, să meargă la Iași :

— Dacă nici acum nu-mi urmezi sfatul și porunca, aici putrezești, în mănăstire !

— Nu cred că ai obrazul să mă călugărești într-o mănăstire de călugări...

Pentru oamenii lui Neicu, ziua aceea a fost seacă și tristă.

— Am pornit cu stîngul, a constatat Ceterașu.

— Ba cred că ne-a trădat omul nostru din Castel, a dezvăluit Neicu o taină pe care nici Alexa n-o știa ; o bănuia doar.

S-au oprit la marginea satului Durău, pe plaiul Humăriei, într-un pîlc de mesteceni. Alexa s-a apropiat de fîntîna unde se întîlnea adesea cu Ilinca. A descălecat și a așteptat, pîndind, cu calul de frîu, pînă s-a apropiat Anica lui Onofrei.

— Trăiești, Alexa !? s-a crucit femeia. Pe-aici s-o zvonit că... Să nu afle cineva de la Castel că ești aici.

— Vreau s-o scot pe Ilinca, liță Anica, din ghearele Zulniei.

— A cercat, sărmana, să fugă ; dar o prins-o căpitanul Drăcea, și az-noapte, trei trăsură, cu mulți arnăuți, or trecut, în colo la vale, pe Bistrița.

— Și Castelul ?

— Gol, în sama slujitorilor.

— Liță Anică, mare nenorocire pe capul nostru... a gemut Alexa, parcă tot Ceahlăul i-ar fi căzut peste inimă, strivindu-i-o. S-a aplecat, a sărutat mîna femeii, a sărit în șa și-a gonit spre plaiurile Humăriei, unde-l așteptau fîrtații.

Răsăreau întîile stele. Picurau, nevăzuți, stropii de rouă.

— Plecăm ! răsună, deodată, porunca Zulniei, în ograda mănăstirii Pîngarați.

— Dar mi-i so — mi-i somn... se miorlăi Scarlat, cu toate că nimeni nu-l lua în samă.

În cîteva minute toți erau în trăsuri, gata de drum.

— Unde-i Zoe ? întrebă, văzîndu-se singur, în trăsură cu sipețelul pe genunchi.

Ca să-l liniștească, Zulnia i-a trimis-o pe Călina :

— Ține-i de urît, pe drum. Gîdilă-l, fă ce știi, numai să tacă, să nu mai îndruge nerozii. Ai înțeleș ?

Pe la miezul nopții, Neicu și Alexa au lăsat caii în sama fîrtaților, s-au apropiat pe jos de mănăstire și-au cerut intrare.

— Sîntem plutași din Broșteni și-am făcut o zăhată.

În ogradă, au pus pistolul în pieptul călugărului de strajă.

— Unde-s trăsurile lui Scarlat Canta ?

— Au... au plecat.

— Încotro ?

— Nu știu.

— Spune, popo, altmiteri...

— Alexa ! l-a strigat, în clipa aceea, Zoe de la fereastra chiliei. Au plecat spre Iași. Poposesc la mănăstirea Bistriței ! Pe mine m-au închis aici, să nu le-ncurc treburile.

Alexa a brîncit călugărul jos, în iarbă. A urcat în goană scările. A smuls zăvorul ca pe nimica și a coborît cu fata în ogradă. Aici și-a deschis drum cu spada prin ceata călugărilor care, cu toiege și cîrje, cercau să-l poprească. Venindu-i în ajutor, Neicu a înhățat de mijloc pe cel mai arțăgos și l-a muiat cu capul în jghiabul fîntîinii din mijlocul ogrăzii :

— Răcorește-te, părințele, că te-a înfierbîntat credința față de Zulnia Canta. Și nu mai crede c-o s-ajungă doamnă...

Cu Zoe de mîna, Alexa a grăbit spre locul unde-și avea calul.

— Ce vrei să faci, măi, cu boieroaica asta ? s-a oțărît Neicu. Nu cumva vrei să vîri nada dracului în ceata mea ?

— Jupîniță, te duc la unchiul domniei tale, a răspuns Alexa, pe-o cale ocolită, ca să facă economie de vorbă.

— Auzi poznă ! Noi vrem să-i prindem pe cei din neamul Canta și el îi sloboade ! fierbea Neicu.

— Căpitane, jupînița Zoe ne va ajuta să ne împlinim țelul, a stăruit Alexa.

— Pierdem trăsurile, măi fîrtate ! s-a împotrivit Ceterașu.

— V-ajung din urmă, la Vaduri, a ridicat Alexa fata în șa, alături, și-a galopat la deal, de sfîrîiau copitele calului.

— Nici n-am nevoie de ajutorul tău, încurcă-lume ! Muieraticule ! s-a lepădat de Alexa căpitanul Neicu. Rău îi părea de istețimea și inima lui bună, dar n-avea încoțro : țelul lui era diamantul negru și nu jupînesele sclifosite, închise prin chilii de părinții lor zărghiți ori flămînzi de mărire. Porunci mînios, încruntat :

— La vale, după trăsurile lui Canta !

Cum se păcălesc singuri...

Socotindu-se în afară de orice primejdie, Zulnia a hotărît popas pe malul Bistriței, la umbră. Au ospătat și s-au întins pe iarbă, învăluți în mireasmă de sulfină și de coada șoricelului.

Dacă mirozna florilor înfiora plăcut trupul Ilincăi, ochiadele deșuchiate ale lui Drăcea o îngrețosau și-o speriau. Mai ales că Zulnia băga de seamă și începea

să fiarbă buruiana mîniei și a geloziei. Ca să scape de stăruința privirilor, a lepădat conducerii și, suflecîndu-și rochia, a intrat în apă, ca-n scăldătorile copilăriei.

— Tîlharii ! a strigat, deodată, vizitiul Chiper, cu glas subțire, sugrumat de mare spaimă. Vin !... Vin tîlharii !...

Toți se priviră, o clipă, năuciți : din urmă, în lungul drumului, se înălța, amenințător, nour de praf.

Lăsînd lucrurile acolo, pe iarbă, mînați din urmă de Zulnia, toți grăbiră spre trăsură. Cinci arnăuți sloboziră flintele în văzduh, parcă anume ca să sporească panica. Caii trecură în goană prin vad. Drăcea o înșfăcă pe Ilinca și-o săltă în șa, galopînd după trăsură. Era cel mai speriat. Privea, din cînd în cînd, în urmă, caierul vîlvorit al colbului, și se văita în șoaptă :

— Vin... Și sînt mulți ! Îndrăcit de mulți... Parc-au răscolat toate satele...

— Cine să răscoale satele ?

— Ei... hai... tîlharii ! Ce mă tot ispitești ?

— Te cam temi, căpitane ! a zîmbit Ilinca ironic.

— Eu ? Ferit-a sfîntul ! și-a strîns-o, la piept, amestecînd, în chip ciudat, mînia cu patima.

Scoțînd capul pe ușa trăsurii, Zulnia a văzut, dintr-o ochire, și norul de colb vîlvorit pe drum și pe Ilinca în brațele lui Drăcea. A crîșcat :

— Farfara !... Mișel !... Mîna vizitiu ! Mîna !

În goana lor nebună, trăsurile se izbiră de-un convoi de înmormântare. Au răsturnat nășălia și pomenele în pulbere și au galopat înainte. Oamenii s-au ridicat din colb, unii plini de sânge, văietându-se, alții blăstămînd :

— Afurisiților !... Căpcăunilor !... Să vă frîngeți gîtul !...

Dar la ieșirea din sat, în față, alt nour de pulbere.

— Tîlharii ! strînse Chiper hăturile, cu putere ; și întoarse trăsură, drept în loc, cercînd s-o ia peste dîmburi, de-a dreptul. S-au încîlcit însă hamurile, s-au încurcat oiștile și orcicurile, s-au lovit caii. Izbit cu capul de poclitul trăsurii, Scarlat țipa înfiorător, ghemuindu-se asupra sipețelului, să-l acopere, să-l apere de pierzania cea mare.

Strîngînd-o pe Ilinca la piept cu stînga, trăgînd cu pistolul cu dreapta, Drăcea părea acel minunat viteaz care-i gata să apere pe cei slabi și să ucidă toți tîlharii din lume.

— Dar nu vezi, voinicule, îi arată Ilinca spre dreapta, că o turmă de oi înalță colbul ? Uite, în frunte, un măgar încărcat cu povară. Ha-ha-ha ! Tîlharii ?! Niște biete oi...

Furios pînă la amețeață, căpitanul a întors calul cu capul la vale. Prin sulul de pulbere și dintr-acolo se apropia altă turmă de oi. Zăpăciți, vizitiii și caii roteau trăsurile pe loc, fără să poată descurca drumul. Unul a căzut, poticnit în șleauri. Auzind

behăitul oilor, Scarlat întreba în șoaptă, clănțănind de spaimă :

— Cu cine ne lup — ne luptăm ?

— Cu haiducii ! bolborosi Ilinca, sărind din șa și alergând la trăsura Zulniei.

— Mamă, căpitanul Drăcea-i un caraghios, îl pîrî Ilinca, rîzînd în hohote. Se sperie de-o turmă de oi... Și-acu, uite-l, se grozăvește să pună rînduială în zăpăceala pe care însuși a stîrnit-o.

Zulnia a înghițit nodîlci și-a tăcut. Au pierdut mai mult de cinci ceasuri pînă și-au venit toți în fire și pînă au dres hamurile și șleaurile rupte.

După ce a lăsat-o pe Zoe în seama lui Alexandru Canta, Alexa a gonit pe Bistrița la vale, pînă a ajuns ceata lui Neicu.

— Nu credeam c-ai să vii, l-a întîmpinat Neicu cu învrăjbire. De altfel, oamenii întîlniți în cale ne-au spus că Ilinca drumețește fain în brațele lui Drăcea.

— Dacă-i așa, fraților, aflați că eu îi retez capul !...

Și-au galopat la vale, pe marginea codrilor, mînioși, înverșunați.

Păcăleala cu turmele de oi a cam feștelit faima de viteaz a lui Drăcea. Ca s-o dreagă,

da tîrcoale convoiului, cum fac dulăii ocolul turmei, cînd le miroase a lup. Și Zulnia se întreba : „De ce ne-am înfricoșat așa, din nimica ?“

Gîndea să-l pedepsească pe Chiper, că lui i s-a năzărit întîi. El i-a speriat și pe ceilalți vizitii și pe arnăuți. S-a răzgîndit însă repede : E slujitor de mare credință.

Dar deodată, tocmai în strîmtoarea drumului de dinaintea podului umblător de la Vaduri, apăru un copac răsturnat de-a curmezișul. Trăsurile s-au oprit. Nedumeriți, arnăuții au tras iarăși din flinte, stîrnind și întetîind spaima.

— L-o fi răsturnat vreo furtună ! a ieșit Drăcea în față, să se încredințeze că nu-i nimeni la pîndă, prin preajmă...

Nu-și termină însă vorba că, din patru părți, ceata lui Neicu năvăli asupra trăsurilor. Lovind cu spadele, de călare, Alexa, Neicu și Ceterașu spulberară o parte din arnăuții așezați în urma trăsurilor. Încredințați că în adevăr dau tîlharii, Zulnia și Drăcea au prins să tragă cu pistoalele. Haiducii s-au ferit după un dîmb. Vizitiii au avut răgaz să scoată două trăsurile din încăierare. Calul lui Alexa căzu lovit de glonț. Drăcea se repezi să-l străpungă cu spada, dar flăcăul a doborât un arnăut, s-a aruncat pe calul lui și-a izbutit să susțină lupta de-a călare.

Cu amîndouă mîinile încheștate pe sipețel, Scarlat Canta se văita mereu :

— Banii ! Pierd banii... Sipe — sipețelul !...

Dar, întorcându-se trăsură în loc, boierul se clătină și scăpă sipețelul din mâini. Îl privi, îngrozit, cum se rostogolea jos, pe ușa deschisă, dar n-avu tăria să se arunce după el.

Lupta devenea tot mai înverșunată. Ursu prinse frîul cailor de la trăsură cu bagaje și-o răsturnă în șanț. Fulgerător, Alexa tăie cu spada hamurile cailor, lăsându-i să alerge slobozi prin lunca Bistriței.

— Rupe lupta ! strigă, deznădăjduită, Zulnia și, înșfăcînd hățurile, porni în goană nebună înapoi. După mine !

Una din trăsuri, mînată de Drăcea, o urma, îndeaproape, înconjurată de arnăuți, care slobozeau focuri de flintă la întîmplare.

Trăsura cu bagaje a rămas în mîinile fîrtaților lui Neicu.

La primul popas, Zulnia a coborît și, mînioasă, s-a îndreptat spre Drăcea, i-a smuls gîrbaciul din chimir și l-a croit de zeci de ori, cu mînie, cu sete, cu deznădejde, cu ură.

— Ai spus că ai ucis haiducii... Na ! Că m-ai scăpat de Alexa... Na ! De ce te-am trimis, mișelule, la Tîrgu-Ocna ? Na ! De ce, neghiobule ! Na !... Na !

În loc să se înfurie și, cât era de voinic, s-o turtească dintr-un pumn, Chiriță Drăcea se târa în genunchi, îi pupa tălpile și-i cerea iertare. Se fericea că-i atît de înțeleaptă încît nu-l alunga de la Castel și nici nu-l denunța cum a pus stăpînire pe diamantul negru.

— Îți sărut picioarele și-ți jur, cum ți-am mai jurat, că eu îți pun pe cap coroana domnească. Au nu eu ți-am dat ideea domniei cu ajutorul giuvaericelei? Oare nu eu l-am...? Acum, cînd avem diamantul negru, doamna și stăpîna mea, să ne mai speriem de niște țărani haiduciți? Unde-i încrederea cu care m-ai blagoslovit cînd am plecat spre... Grigore Canta?

Asemenea întrebări de subțire dojană Zulnia le primea ca pe niște junghiuri în inimă. Își dădea sama că soarta ei s-a legat, prin diamantul negru, de soarta lui Chiriță Drăcea. Trebuia să tacă. Altminteri se afla ceea ce nu trebuia niciodată să se afle: cum a ajuns diamantul negru în mîinile ei. Dacă va ști lumea despre asta după luarea domniei, treacă-meargă; dar dacă se zvonește înainte, totul e pierdut.

Încercuiți în Piscul Șoimului

Acolo, la podul de la Vaduri, ceata lui Neicu a deschis cuferele și, la lumina torțelor, a împărțit sătenilor săraci și bătrî-

nilor nevolnici banii și lucrurile boierești. Sipețelul cu bani și giuvaericele l-a oprit Neicu : credea că acolo se afla diamantul negru. În schimb, pe Alexa îl copleșea amărăciunea : Ilinca a rămas tot în mîinile lui Drăcea și a cneaghinei Zulnia. Spre ziuă, haiducii s-au retras la adăpostul de lîngă Piscul Șoimului. Aici au deschis caseta lui Scarlat Canta. Au găsit trei pungi cu galbeni, cîteva giuvaericele, cîtiva nasturi de aur, dar nici urmă de diamant. Neicu s-a mîniat așa de tare că era gata să arunce totul în Bistrița. Dintre haiduci, numai Alexa nu arăta prea trist.

— N-avem ce-i face : continuăm bătălia pînă le smulgem diamantul.

— Și pe Ilinca, a adăugat Ceterașu, de astă dată, înțelegînd pricina bucuriei lui Alexa.

Din Piscul Șoimului au pîndit cîteva zile, ca dintr-un turn. Se vedea toată Valea Bistriței pînă la Pîngarați și pînă la Piatra-Neamț. Dar trăsurile lui Scarlat Canta nu s-au mai ivit de nicăieri. Neicu socotea c-or fi luat drumul prin Audia și Pipirig, iar de aici, prin Tîrgu-Neamț și Pașcani, spre Iași. În seara celei de-a patra zile, i-a trimis pe Alexa și Ceterașu, îmbrăcați ciobani, pînă la Audia și Pipirig, dar n-au aflat nimic.

— Parcă i-a înghițit pămîntul !

— În schimb pe noi ne cată, de zor, poterașii. Scotocesc satele, casă cu casă. În fruntea lor s-a așezat însuși căpitanul Drăcea.

— Dacă jivina asta spurcată-i aici, înseamnă că și diamantul e tot aici, a lămurit Neicu.

Mai multe au aflat cei doi îndată ce s-au dus la Viișoara.

— Jupînița Zoe crede că-s închiși în mănăstirea Pîngarați și ne povățuiește să adunăm țărani din Hangu și să lovim mănăstirea.

— Ca să ne dăm de bună voie în mîinile poterașilor ?

— N-au arme prea multe și nici muniții. Au doar douăzeci de arnăuți.

— Dar călugării ?

— Niște fricoși !

— Ceva de-ale gurii, să prindem puteri... a poftit Ceterașul, pierzîndu-și răbdarea.

Ursu a sărit, a depărtat focul și a scos hălci aburinde de berbec fript haiducește. După cîteva înghițituri, Alexa a rîs :

— De-am avea și niște vin... Ce mai praznic haiducesc am ține aici, sub Piscul Șoimului.

— Este ! a tras Ursu o ploscă din izvorul de sub stîncă.

— Cînd avem „sipețelul“ lui Canta, avem și vin, a rîs Neicu. Păcat că diamantul ne scapă, ne scapă mereu, parcă ar fi nada dracului.

Au mîncat toți zdravăn și-au băut cu sete. Ca o licoare furnicăndă vinul li s-a prelins cu viclenie în inimă, pe unii veselindu-i, pe alții întristîndu-i. Au povestit. Au cîntat. Au tăcut și s-au gîndit.

— Dar unde țin diamantul negru ? stăruia Neicu, urmărit de același gând.

— Zoe crede că Zulnia îl poartă la gât, într-un medalion.

— Fiu-fiu ! a fluierat Ceterașu ; asta înseamnă că numai cine s-o vrednici a strânge cneaghina în brațe are parte de giuvaericaua dracului...

— Ssst ! Ia... Foșnet, pași... opri Alexa vorbirea.

— Caii ! arată Ursu spre malul Bistriței. Au sărit toți, ca unul, în picioare. Dar, de jur împrejur, au trăsnit focuri de flintă și-au lucit, usturătoare, iatagane încovoiate.

— Sus, pe cleanțuri ! a poruncit Neicu. Altă scăpare nu-i...

Se retraseră în grabă, trăgând din pistoale. Numai Neicu și Ceterașu, cotind printr-un hogaș, au răzbit afară din încercuire. Ceilalți, luptând de după brazi, de după cetini, au urcat pe stâncile cele mai înalte din Piscul Șoimului. Au încercat să coboare printr-un gârlici strâmt și foarte povârnit, dar poterașii i-au întâmpinat și acolo cu dese focuri de flintă. Astfel, patru din oamenii lui Neicu s-au trezit închiși în Piscul Șoimului, ca într-un turn. Au înălțat repede un parapet din stânci și lemne la capătul jgheabului, așa că nici poterașii nu puteau sui pînă la dînșii, nici ei nu puteau coborî decît dacă săreau, de la cinci sute de coți înălțime, de-a dreptul în apa Bistriței. Erau prizonierii puterii, dar se puteau apăra, cu pietre și stânci, unul împotriva a douăzeci.

— Aaah ! Neicule, mormăi Ursu.

— Zilele noastre în mîinile tale se află, a urmat Alexa. Dacă ești vrednic căpitan de ceată, ne scoți de-aici. Dacă nu, aleluia.

A doua zi, colbuit, nădușit de căldură, ostenit de drum și de nopțile de veghe și alergătură, căpitanul Drăcea s-a înfățișat înaintea Zulniei ca un mare biruitor :

— Așa cum am făgăduit, mărită doamnă, am încercuit tâlharii ! În două-trei zile mor de foame ori de sete în Piscul Șoimului.

— Nu mă amăgești, și de data asta, cu vorbe mari ?

— Jur că spun adevărul. Am condus eu însumi poterașii și-am lucrat așa de tainic, că n-a aflat nimeni, nimeni, stăpîna și doamna mea.

Ca iedera Zulnia s-a lipit de dînsul și l-a îmbrățișat cu nesaț :

— Ce bărbat puternic ești !...

Dar tocmai în clipa aceea Scarlat a intrat în chilie, a auzit ultimele cuvinte ale căpitanului și s-a oțărît, nevolnic și caraghios :

— Vă bucurați degea — degeaba, desfrînaților...

— Cum... degeaba ?

— Uiți, zălu — zăludo că frate-meu a aflat — a afla... știe că noi am pus mî — mî... am furat diamantul negru ? Acu să ne batem și cu el, dacă ne dă mîna.

— Are dreptate stăpînul, s-a întristat Drăcea, nu atît c-ar fi dat crezare celor bîlbîite de Scarlat Canta, cît pentru că nu voia să-l supere prea tare. Jupîn Alexandru Canta-i om dibaci şi cu mare trecere la ţărani.

— Blăstămată fii, mamă, că m-ai făcut muieră! i-a pironit Zulnia c-o privire dispreţuitoare pe amîndoi.

S-a gîndit căpitanul Drăcea cîteva clipe:

— Tot eu vă scot şi din încurcătura asta. Am născocit ceva foarte... foarte grozav, cu care să-l păcălim pe jupîn Alexandru.

— Cu — cum? În ce — în ce fel?

— Veţi vedea! a rînjit Drăcea, tainic.

În Piscul Şoimului, între stînci, zilele acelei veri păreau mai fierbinţi ca oriunde în valea Bistriţei.

Istoviţi de sete şi de foame, cei patru haiduci ciuguleau cîte o frunză de ştevie sau de măcriş, ori adunau bolovani şi lemne să întărească locurile pe unde ar putea urca şi pătrunde poteraşii. De cinci ori i-au asaltat pînă acum şi tot de atîtea ori i-au dat peste cap.

După clocotul luptei, tăcerea a coborît peste munţi ca o ceaţă nevăzută. Răcoarea se ridică, binefăcătoare, din albia Bistriţei. Undele foşneau mătăsos.

— Cîtă apă curge pe Bistriţa...

— Și noi ne uscăm de sete, a urmat Alexa cu suspinul. Să întindem cămășile pe stînci, să culegem rouă și să ne mai răcorim buzele.

— Dacă nu plouă, a ridicat Ursu desnădăjduite priviri spre cerul senin și sec ca sticla, ne uscăm, aici pe stînci, mai dihai ca Simion stîlplnicul.

Cîteva ceasuri au povestit, au privit clipățul stelelor, au ascultat țîrîitul greierilor și, din cînd în cînd, și-au răcorit buzele cu roua căzută pe cămăși, pe frunze, pe iarbă.

Pe malul Bistriței, în fața satului Oanțu, călare, cu pumnul în sold, plimbîndu-se încolo și-ncoace, Drăcea priveghea douăzeci de lucrători, care, în mare grabă, construiau o plută largă, mare, cu podea groasă și bine geluită peste butuci, ca o casă cu acoperiș în două ape, la capătul din urmă, unde stă dălcăușul. Vizitiul Chiper așeza scînduri la pereții casei. Ilinca îl ajuta, ca într-un fel de joacă, în care fiecare dorea să afle gîndurile și simțămintele celuilalt. Drăcea îi muștruluia pe toți.

— Dați-i zor ! Zor, trîndavilor !... Chiper, bați cuiele cu îngăimare și cu milă, parc-ar fi de mămligă, nu de fier.

Striga, se frămînta, lovea cu gîrbaciul, dar n-o pierdea din ochi pe Ilinca. Fata nici nu-l lua în seamă.

— Nu te cernești, jupînițo ?

— De ce ?

— Pentru că au și-nceput să se adune corbii să ciugulească stîrvurile celor prinși în Piscul Șoimului.

— Ei, căpitane Chiriță Drăcea, și-a înălțat fata fruntea, cînd o femeie are în față un bărbat falnic ca domnia ta, uită și cum o cheamă...

— Isteață ești, frumoaso ! s-a umflat Drăcea în pene.

— Și cînd pornim la drum ?

— Curînd ! Foarte curînd !...

— S-o crezi tu... a mormăit Chiper făcînd cu ochiul spre Ilinca. Alexa trebuie să știe ce facem noi aici... înțelegi ?

— Ce vă șoșotiți acolo ? s-a răstit Drăcea.

— Îi spun și eu fetei iștia că odată bea mîța oțet și că numai cine-a păpat papară știe dulce-i ori amară.

Și au mai trecut două zile.

În Piscul Șoimului, sub clopotul mut și negru al nopții, împrôșcat cu prundiș de stele, Alexa căuta să întărească inima și cugetul fîrtaților :

— Ca să nu înțepenim aici, în nelucrare și trîndăvie, ar trebui să facem nîscai muștru la lupta cu spada. Ne-am mai lua. Am mai uita năcazul și amarul.

— Ba să ne cruțăm puterile ; poate ne vine Neicu în ajutor, s-a împotrivit unul din fîrtați.

- Au tăcut, îndelung, cu fața spre stele, îngroziți de zodia proastă în care-au căzut,

cum cade sălbăticiunea în capcană. Au tăcut și-au adormit. Tîrziu, cînd Găinușa s-apropiat de Calea Laptelui, Alexa auzi în vale foșnet ciudat. Își trezi fîrtații. Se așezară fiecare la locul lui de pîndă și luptă. Deodată, de un cleanț de stîncă, s-a încolăcit o funie, ca un șarpe mlădios căzut din cer. Alexa s-a tîrît într-acolo. A așteptat, cu pumnul încheștat pe mănunchiul paloșului : simțea că doi poterași urcau pe frînghie, unul după altul, tiptil, asemeni cotoilor cînd pîndesc hulubițele. I-a lăsat să se apropie de pisc, și, cînd credeau c-au ajuns, le-a tăiat, fulgerător, funia cu paloșul, prăbușindu-i în prăpastia de unde se ridicaseră. De jos au trăsmit focuri de flintă. Alexa și fîrtații lui au prăvălit cîte o stîncă și le-au urmărit huruirea în vale, pînă au intrat, bîldîbîc ! în apa Bistriței. S-au auzit vaiete și sudălmii cumplite.

— Aaah ! Chisăliță ! a mai aruncat Ursu un bolovan, mare ca o roată de car cu boi, să strivească toată potera dac-o prinde-n cale-i.

— Ei, dacă le luam funia... a oftat Alexa, din rărunchi, gîndind c-ar fi înnodat un capăt de-un brad și-ar fi coborît, veveriță, pe latura abruptă a piscului, drept în mijlocul Bistriței, fără să-l simtă poterașii, oricît de dați naibii ar fi.

Însoțită de Ilinca și de Călina, Zulnia Canta cerceta, cu multă luare aminte, pluta

construită ca să se preumbe pe Bistrița, cu toată familia. Socotea că Drăcea, născocind atare idee și înfăptuind-o repede, în mare taină, și-a dovedit iară vrednicia, credința și iscusința. Se simțea foarte îndatorată și chiar îndrăgostită de dânsul, ca acum trei ani, când l-a primit în slujbă.

— Chiper, du îndată cumnatului meu calul cel roib, a surîs ea larg și binevoitor. I-l dăruiesc.

— Bine, măria ta, cum poruncești.

— Dar, intrînd în casa-i, fii destoinic, iscodește și vezi dacă nu cumva Zoe-i acolo, că în ceata haiducilor nu putea rămîne.

— Prea bine, măria ta. Dar... ca să fiu mai arătos, și să-mi pot împlini slujba mai lesne, îngăduie să mă îmbrac arnăut.

— Îmbracă-te, a încuviințat Zulnia înveselită.

Apoi s-a așezat pe un butuc, la umbră, pe mal, aproape de plută, să privească plecarea lui Chiper spre curtea lui Alexandru Canta și să hodinească în murmurarea molcomă a Bistriței.

Fredonînd încet, Ilinca așeza paturile în casa de plută. Drăcea o asculta și-o sorbea cu coada ochilor, ori de cîte ori ieșea, sprintenă, pe plută, să scuture macaturile și prostirile.

— Ți-o fi plăcînd, muieraticule! I-a picnit Zulnia c-o vorbă de ocară. Dar cum îi scoți tălharul din inimă?

— Cu ajutorul corbilor ! Astă noapte am auzit pușcături în Piscul Șoimului. Înseamnă că la ceasul ista îi ciugulesc hoitul lepădat pe stînci.

Ploaia cu... pîine

Îmbrăcați lăutărește, cu dibilele sub braț, Neicu și Ceterașu colindau prin sate, cîntau în cîrciumi și sfătuiau, în taină, cu oamenii, doar-doar, afla-vor ceva despre gîndurile boierilor Canta.

— Se zice că Scarlat cneazul își face o casă pe plută, să ajungă la Țarigrad cu ea, să se facă domn la Moldova.

— Ei, s-o pun și pe asta în cîntec, suguia Ceterașu, înveselind lumea ; Foaie verde lemn uscat, mărite cneaze Scarlat, ți-ai făcut înc-un palat ? Capră ciută fără-un corn, șapte draci la tine-n horn ; capră ciută fără coarne, la Scarlat sînt șapte hoarne, iară dracu-n toate doarme...

Apoi, un cioban venit de peste Bistrița a povestit că în puterea nopții, a auzit împușcături, dinspre Piscul Șoimului.

— Hai ! a făcut Neicu semn lui Ceterașu. Fără noi pier acolo, dacă n-or fi pierit pînă acum, fîrtații.

Dar nu s-a putut apropia de Piscul Șoimului. Îi străjuiau o sută de arnăuți, aduși anume de la isprăvnicie, să stea de veghe în jurul haiducilor. Însuși căpitanul de poteră, ca să țină sub priveghere încercuirea

haiducilor, găzduia la un gospodar din Văduri. I se urîse așteptînd să se predea ori să piară acolo, în pisc, istoviți de foame și arși de sete. Frămîntîndu-și mintea, Neicu a hotărît :

— Ceterașule, pregătește cîțiva oameni vrednici. Eu tocmesc o plută și aștept, înaintea de bulboanele de la Tarcău, pînă vine pluta cu acoperămînd a lui Canta.

— Și ?

— Fac zăhată în colțul bulboanelor și-i înec pe toți.

— Și pe Ilinca ?

— Ilinca ? De, cum i-o fi norocul.

— Dar diamantul ?

— Tu cu oamenii tăi pescuiești bagajele și leșurile. Undeva trebuie să se afle și giuvaericaua dracului.

— Bun. Rămîne hotărît așa.

După o săptămînă de arșiță, în jurul Toacii și al Panaghiei s-au adunat nouri negri. Și, îndată după amiază, cu fulgere și trăsnete, s-a năpustit furtună mare în toată valea Bistriței.

Drăcea, Ilinca și meșterii s-au adăpostit în casa de pe plută. Sub vijelie, se vedea bine că era durată trainică. Ilinca asculta răpăiala picurilor pe acoperiș, urmărea clipocitul valurilor sub plută și se gîndea, cu durere, la Alexa : Unde-o fi ? Ce-o fi făcînd ? Mai trăiește ?...

— Ilinco, încercă Drăcea să-i aducă gândurile aproape, vrei să-ți îndulcesc viața ?

— Mie ? Ai dumneata pe-a cui o îndulci.

— De unde... știi ?

— Ei, cine nu știe că domnia ta ești tânăr și vînjos, iar cneazul Scarlat scîrțîie din mădulare betege ?

— Mda... Ploaia asta spală... auzi ? spală bine oasele tâlharilor, a rînjit Drăcea, într-un dinte, ca să strivească inima fetei, să nu mai mocnească în ea dragostea pentru Alexa.

În ochii Ilincăi a izvorît belșug de lacrimi ; s-a stăpînit însă, înghițindu-le, amare, a surîs și-a dat cuvenitul răspuns în doi peri :

— Pe furtună, șoimii se leagănă-n văzduh și beau, de pe aripi, picuri de ploaie !...

Cînd a ajuns furtuna în Piscul Șoimului, Alexa a chiuیت de bucurie ; toți sorbeau apa de pe frunze, de pe iarbă, de pe stînci, în pumni.

— Apă... apă... Ne răcorim... Ne înzdrăvenim...

Nu le păsa nici de fulgerele, nici de trăsnetele semănite în jur. S-au cutremurat doar în clipa cînd, sub uriașa flacără a trăsnetului, un brad s-a despicat drept în două, ca sub puterea unui paloș de foc.

— Așa să crape capul cui știm noi !

Deodată, între dînșii, ca un bolovan, a căzut o pîine. Apoi, alte trei, repede, una după alta. Apoi o ploscă. Toți au holbat ochii ; inimile le săltau între nedumerire, spai-

mă și bucurie. Înălțându-se ușurel de după un cleanț, Alexa a zărit, prin perdeaua picurilor de ploaie, un arnăut, jos, pe-un prichici de stîncă : le mai aruncă încă două pîini și un ghem de funie. Spunea ceva, dar huietul tunetelor nu l-au lăsat pe Alexa să audă. Fîrtații se plecară cu grijă, pe rînd, spre prichi-ciul de stîncă ; dar n-au mai văzut nimic.

Ursu a înhățat o pîine și-a început să înfulece, flămînd, sălbatec de flămînd.

— Nu te lăcomi, uriașule ! îl opri Alexa, scoțînd hangerul și tăind felii de pîine, să le împartă fîrtașilor. Muiati-le bine în ploaie și mestecați-le mult să ne țină saț.

În fercheș strai de arnăut, Chiper povesti Zulniei, în șoaptă, călătoria lui Alexandru Canta. Aplecată peste grilajul cerdacului, boieroaica părea obosită, cu toate că dimineța se dezghioaca din coaja neagră a nopții, limpede și înviorătoare, ca toate diminețile nopților cu ploi bogate.

— Tălharul ! Știe tot... Drăcea, plecăm !

— Cum poruncești, doamnă... a răspuns căpitanul din pridvorul bisericii, cu glas vesel ; totuși pe chip i s-a lăsat o umbră de îngrijorare.

— Mai bi — mai bine cu trăsura, Zulnio, psihimu, a ieșit din chilie Scarlat Canta, în papuci, cu scufie albastră pe cap, cu barba încîlcită, ca un scul de tort nerăgelat.

— Am rînduit mare petrecere pe plută, bazilecule !

— Dacă ne în — ne înecăm — ne scufundăm ?

— Am zis ! Trăsurile ne așteaptă la Siret.

— În tră — în tră... Vreau în trăsură !

— Ah, dacă știam, îți urcam o trăsură pe plută și-ți dam niște hățuri în mână, să te joci, măria ta, închipuindu-te vizitiu, că domin...

Chiriță Drăcea a poruncit să se încarce iute și degrabă, tot tarhatul pe plută. A tras o goană, pe Bistrița la vale, pînă la Cotul Ciungului, de unde se zărește Piscul Șoimului.

— Bun ! a rîs în sine, văzînd un stol de corbi dînd ocol piscului. Cîți n-or fi crăpat de foame și de sete, i-a ucis trăsnetul.

A întors calul și, fericit, a galopat înapoi spre Pîngarați.

Pe lîngă arnăuți, pe plută au urcat și trei lăutari. Dacă-i zaiafet, zaiafet să fie. Și cînd s-au apropiat stăpînii de plută, lăutarii au dat glas strunelor. Scarlat s-a oprit, copleșit de uimire.

— Poștește, poștește măria ta, mai repedat, l-a împins Zulnia din spate, rîzînd batjocoritor ; că altfel îți ia frate-tău coroana și rămîi lefter de domnie.

În acel moment, Chiper s-a înfățișat cu un tui : o coadă de cal atîrnată într-o prăjină și i-a întins-o lui Scarlat :

— Domn să te vedem, măria ta !

Scarlat a luat tuiul și a pășit tănțoș pe plută, parc-ar fi urcat spre scaunul domniei. Lăutarii au zis cîntece vesele, cu chiote :

— Să trăiești, măria ta !

Aşa a început călătoria şi zaiafetul de pe pluta lui Scarlat vodă Canta, pe Bistriţa la vale.

La conacul lui Alexandru Canta, Zoe povestea ceea ce aflate de la Chiper :

— Vrea s-ajungă la Tarigrad şi, pentru că se teme de haiduci, a pornit cu pluta pe Bistriţa.

— S-a smintit de tot cumnată-mea, Zulnia, săraca.

— Vesteste-l pe vodă, unchiule. Să-i oprim de la o neghiobie.

— Nu pot : vodă-i hapsîn tare şi ne ia diamantul negru. Trebuie să găsim alt mijloc.

— Haiducii lui Neicu... Adică, mai degrabă flăcăul lui Cerbu care...

— Povaţa mea-i să te ții, grapă, după dînşii, să afli încotro se îndreaptă şi să mă vesteşti. Eu pornesc la Iaşi să văd ce pot rîndui pe-acolo.

Bistriţa, apă vioară...

Pluta Zulniei Canta se prelingea lin pe Bistriţa la vale. Drăcea cerceta zarea, ca un adevărat căpitan de corabie. Arnăuţii mîncau şi beau. Lăutarii ziceau din scripcă şi cobză.

— Corbii ! a exclamat, deodată, Drăcea, şi a arătat Zulniei stolul de păsări negre cum

se roteau în jurul Piscului Șoimului. Au ciugulit stîrvurile tîlharilor și acu se leagănă-n văzduh, sătui.

— Cîntați, lăutari, mai cu foc ! s-a bucurat Zulnia.

Au cîntat, după poruncă, iar arnăuții au sorbit vin din ploscă și-au chiuit ca la nuntă.

— Dă, doamne, mereu sărbătoare și numai o zi de lucru ; și-atunci să fie nuntă și cumătrie, șugui c-o zicală Chiper vizitiul, ducînd plosca la gură și plescăind pofticios din limbă.

— Cîntă și tu, Ilinco ! a îmbiat-o Zulnia, dornică să vadă tot lume veselă în jur.

— Să cînt, bădiță Chiper ? a întrebat fiata în șoaptă.

— Dacă nu urli asemeni lor, lupii te sfîșie ca pe-o mieuță.

— Ceva vesel ! a poruncit aspru și Drăcea.

— Foaie verde din ist an, badea cu cap de bostan, mi se crede căpitan și, mai rău ca la lingoare, se umflă de îngîmfare...

Dedîndu-se veseliei, Zulnia hohotea de rîs, nefiresc de tare. Nu știa de ce, dar îi plăcea că Ilinca îl împungea pe Chiriță cu vorbe usturătoare.

L

Din Piscul Șoimului, fîrtații încercuți priveau asfințitul soarelui în lungul Bistriței. Apa și pîinea le redaseră puterile. Le era iar bine. Îi supăra însă stolul de corbi croncănitori din jur.

— Pe-aîştia, să ştiţi, Drăcea i-a trimis să ne înfulece de vii.

— Ne crede morţi şi i s-a făcut milă şi pomană de hoiturile noastre. Numai vezi că noi...

— Ia ! I-a întrerupt Ursu pe Alexa ; cântec şi chiot pe Bistriţa în sus.

Aţintiră privirile într-acolo şi ascultară încordaţi şi încremeniţi ca stînca.

— Glasul Ilincăi... a suspinat Alexa, cu uimire. Drept glasul...

Peste cîteva minute în zare, la Cotul Arinilor, s-a ivit pluta lui Scarlat Canta.

— Dacă-i Ilinca, ei sînt ! a judecat Alexa.

— Diamantul ! a urlat Ursu, încordîndu-se ca un carpen vînzolit de vijelii lăuntrice.

Alexa a legat un capăt al frînghieii de-un brad şi şi-a dat drumul în prăpastie :

— După mine !

Pluta venea lin, la vale. Cîrmacii şi dăl-căuşii abia atingeau cu cîrmele faţa apei. Se apropiau încet-încet de Piscul Şoimului, ocolind larg, în cotitura din dreptul luncii cu arini. Ca să ascundă îngrijorarea ce izvo-ra în el ca o otravă, Drăcea şi-a turnat vin şi îndemna la desfătare.

— Veseliţi-vă ! Cîntaţi ! Chiuiţi !... Petrecanie ! Zaiafet !...

— Să afle ţara c-a plecat Scarlat vodă Canta la preumblare ! i s-a alăturat Zulnia cu îndemnul, dornică parcă să-l vadă pe Drăcea beat şi să-l moaie cu capul în apa limpede, aici, unde nahlapii Bistriţei s-au preschimbat în valuri cuminţi, line, gînditoare, după zbuciumul de la deal de Arini.

— Cîntă Ilinca, hîc ! sughiță Drăcea. Cîntă, să le crape și ciolanele de ciudă... Știi tu cui... Cîntă !

Ilinca nu se împotrivea. Părea că n-o miră și n-o doare nimic. Dar numai ea știa ce-i arde în suflet și cît o ustură propriile-i cîntece. Nu credea, pentru nimic în lume, că Alexa-i mort. Privea spre Piscul Șoimului și cînta, tocmai s-o audă și să dea un semn de viață.

— Bade cu cămașă nouă, nu ținea calea la două ; ține, tu, calea la una, căreia să-i pui cununa.

Cei de pe plută rîdeau cu hohote și îngînau după Ilinca :

— Bade cu cămașă nouă...

Agale-agale, pluta parcă mîngîia undele moi și domoale, de sub ramuri dese de arin plecate spre fața apei. Printre chiote, răzbătea glasul Ilincăi, cristalin și înalt, ca o rugă fierbinte.

— Bistriță, apă vioară, face-m-aș în tine moară...

În clipa asta, din cel mai stufos arin, Alexa a sărit drept în mijlocul plutei. Cu spada în mînă, cu brațele desfăcute, părea un uriaș al munților pogorît din cer. Toți au înmărmurit.

— Mă închin la cei cu inimă curată, s-a înclinat Alexa.

Ilinca a dat să strige, dar nu mai avea glas. I-l sugrumase bucuria. Deși știa că-i încercuit în Piscul Șoimului, cu toate că de-o lună îl aștepta, zi de zi și noapte de noapte, ceas de ceas și clipă de clipă, totuși se ivise

neașteptat. Uluitor de neașteptat. Drăcea, cel dintâi, s-a scuturat, trezit din beție, și rîzînd :

— Tîlharule ! Ai înviat din morți, ha-ha-ha ! Te crezi nemuritor, și-ai venit singur în glonț ? ! a hohotit, trăgînd pistolul din chimir. Te căsăpim noi ca pe-un jder căzut în capcană...

Ilinca nu mai știe dacă s-a prefăcut ori s-a clătinat în adevăr și l-a izbit peste brat, iar glonțul a trăsnet în apă, sfîrîind ușor.

— Tu ești Alexa ? s-a mirat Scarlat, clipind repede din pleoapele-i văduvite de gene și uitîndu-și bîlbîiala, deși se cheamă că era mai fricos ca oricare.

— El... el e ! a strigat Călina.

— Unde mi-s ba... Sipețelul mi l-au... Sipețelul.

Zulnia și-a venit în fire ; cu două pistoale în mîna și-a făcut loc printre arnăuți :

— Loviți-l ! Ce mai așteptați ? Să vă scape iar ?

— Nu ! a strigat Chiper. De ce să ne stricăm petrecerea și să ne pătăm obrazul ucigînd un om ? Mai bine zălog !

— Ba-l... îl omor ! s-a răstit Chiriță Drăcea clocotind de furie.

— Ce vrei ! s-a răstit Zulnia la Alexa, înclinînd a crede că sfatul vizitiului nu era de lepădat și brîncindu-l cu umărul pe Chiriță Drăcea.

— Ilinca și diamantul negru !

— Trageți, a poruncit Drăcea.

Dar Alexa a sărit ca un lup și s-a așezat în așa fel că, din orice parte ar fi tras,

arnăuții s-ar fi împușcat unii pe alții sau i-ar fi ucis pe Drăcea și pe Zulnia Canta. Când căpitanul s-a repezit cu hangerul, prin spate, Alexa s-a ferit răsucindu-se spre spatele arnăuților. Ascuțișul hangerului i-a atins umărul stîng. S-a apărut, vînjos, pînă i s-a rupt spada. Tăbărînd pe dînsul, arnăuții l-au legat de un stîlp. Ilinca și-a sfîșiat năframa și i-a legat rana din umăr.

— De ce-ai sărit pe plută, Alexa ? l-a întrebat în șoaptă.

— Nu mai puteam răbda.

— Oblojește-l, oblojește-l că nu mai are mult de trăit. Nici pînă la asfințitul soarelui, a azvîrlit Drăcea vorbe de batjocură. Chiper, scoate securea !

— Da, seamănă cu unul care bătea balta și singur se stropea, și-a îngăduit Chiper. Dar cu securea... Eu îs vizitiu, nu călău. N-ar fi mai fericit în țapă ori în ștreang ?

Ilinca își stăpînea bine durerea. Se prefăcea veselă. Turna băutură lui Drăcea, îmbiîndu-l cu stăruință :

— Bea, căpitane ! Bea și te veselește c-ai biruit.

— Chiper, trîntore ! a răcnit Drăcea, după ce-a sorbit paharul pînă la fund, și-a hîrîit din gîtlej dedat la rîgîială. Unde-i securea ? A, uite-o ce lată-i și grea. Ha-ha-ha ! Mai toarnă, Ilinca, ha-ha-ha ! Hîc ! O să te căsăpim ! se grozăvea el, pieptoșindu-se sub nasul lui Alexa. Cu securea ! Hîc !... Ha-ha-ha !

Dacă l-ar ști treaz, Zulnia l-ar admira. Dar așa, începea s-o cuprindă frica : „Prea-i

descumpănit și hurducat de sughițuri. Oprim la mănăstirea Bistrița... Pe Alexa l-aș arunca, burduf, în apă, dacă nu m-aș teme că Ilinca s-azvîrle după dînsul !“

Pluta continua să alunece, domol spre Piatra Neamț ; apa clipocea încet, în șoaptă, înainte de a intra în zona bolovănoasă și repede, de la Tarcău.

— Acum ajungem la mănăstirea Bistriței, cunoscu Chișer locurile.

Auzind asta, Scarlat a cerut și el o cupă cu vin :

— Să bem !

— Să trăiești, măria ta ! închină Drăcea, întorcînd cupa cu fundul în sus și, în același timp, împruscîndu-l pe Alexa, în bătaie de joc, cu vin din ploscă. De sufletul tău, tîlharule. Că, hîc ! De bună samă, nimeni n-o să-ți stropească mormîntul cu... hîc ! vin.

— Cea mai neaș — ne auzită petrecere !... O să crape protip — protipendada cînd o auzi ! Ne înfățișăm și cu un tîlhar, prins în luptă... Mare vite — vitejie !

— Ilinca, zi-i un cîntec ! a poftit Zulnia, ca să oprească frenezia eroică a lui Scarlat, neobișnuită și caraghioasă.

Trăgînd cu coada ochiului la Alexa, Ilinca începu cu glas tremurat, frînt de durere și înfiorat de dragoste :

— Pînă-i lumea n-aș cînta, de n-ar plînge inima. Nu vărs lacrimă de sînge, ci inima-n mine plînge. Și de-aș ști că s-ar putea, singurică mi-aș da moartea...

— Minu — minunat mai cîn... se chinuia Scarlat să-și tălmăcească simțămintele. Mai zi-i !

— Cîntă ! a urlat Drăcea și-a tras cu fî-oroasă amenințare, hangerul de la brîu.

— Tot mă-ntreabă cucu vara, tremură iar glasul fetei, de mi-i dor de badea, șara. Dor mi-i că aș vrea să mor, dar tot zic că nu mi-i dor... că nu mi-i dor...

— Glasul tău mă vrăjește, hîc ! îi șopti la ureche Drăcea. În noaptea asta petreci, cu mine, în chilie... hîc ! la Bistrița.

Cu cît bea, cu atît Drăcea se credea mai puternic, mai iscusit, mai în afara oricăror primejdii, mai teribil. Izbutea să fie doar fioros. Înfricoșate, Ilinca și Călina turnau cu hărnicie în cupe, îndemneau arnăuții la cîntec, la joc, la chiôt. Astfel se încinse cheful la toartă. Chef zălud de oameni fără griji, în afara oricăror primejdii.

— Așa, căpitane ! rîdea Chiper ; mai des cu vinișoru și mai rar cu toporu...

Cu acea chefăluire obștească și năucă deasupra, pluta lui Canta părea un fel de corabie a lui Noe cu orătănii și fiare nefiresc de vesele. Toți beau, ca la sfîrșitul lumii. Singură Ilinca nu gustase strop de vin. Împărțind băutura arnăuților i-a întins, ca din întîmplare, și lui Alexa o ulcică de vin și l-a ajutat să bea :

— Să prinzi putere, Alexa...

— Așa, frumoaso ! Hîc ! chicotea Drăcea : Împărtășește-l ! Ha-ha ! Robul lui Dumnezeu... Alexa ! Împărtășește-l înainte de a-l lua eu duhul... Cu securea ! Amin !

Alexa a sorbit ulcica pînă la fund. A simțit că-l furnică prin trup puterea vinului. A privit cerul. A încheștat gura. S-ar fi avîntat din nou în luptă, dacă veselie Ilincăi nu l-ar fi făcut să spumege de mînie, să-și piardă stăpînirea de sine, foarte trebuitoare în asemenea grele și hotărîtoare clipe. Fata însă parcă-i gîcea gîndurile și le tălmăcea în stihuri și în cîntec :

— Inimă, porți largi mai ai, suferi mult și nu te dai ; inimă mai stai pe loc, să-ți pun lacăt la mijloc, un lacăt c-o-ncuietoare, să nu urli cînd te doare...

— O sîrbă ! a răcnit Drăcea, ridicînd plosca în sus, și-a prins să-și scapere picioarele și să pocnească din degete după tactul cobzei.

Arnăuții au prins să tragă din flinte, mai dihaî ca la nuntă. Scarlat se bătea cu pumnii în piept și țipa isteric, cu spume la gură :

— Sînt vitea-viteaz !... Domn ! Bazileu !

Chiar Zulnia se amețise așa de tare, că s-a prins într-o polcă îndrăcită la brațul lui Chiriță, așa cum îi da ghes inima, fără să se sfîiască de slujitori ori să se rușineze c-o vede bărbatul îndrăgostită de-o slugă. A și strigat :

— La dracu' cu ighemoniconul !...

Ilinca începea să vadă în veselie asta un soi de sminteală sălbatică, înainte de a căsăpi un om. „Sînt slabi, bicisnici și-și fac curaj cu băutura“ — a gîndit fata. Și a privit soarele cum atingea marginea zării și se oglindea în valuri.

Deodată căpitanul Chiriță Drăcea se ridică pe o ladă, în picioare, și răcni, fioros :

— Asfințește soarele !... Chiper, securea !
Tîlharul trebuie ucis... Hîc ! Securea !

Toți încremeniră.

S-auzea doar clipocitul valurilor, ca prevestirea unei furtuni.

Luciul soarelui în apa Bistriței plutea într-o orbitoare pulbere de aur.

Chiper s-a bălăbănit cîțiva pași printre arnăuți, a sărit cu securea spre Drăcea, s-a împiedicat și-a scăpat-o în apă.

— Îl spintec, hîc !... cu hangerul ! strigă iar Drăcea, repezindu-se spre Alexa, furios că vizitiul era așa de beat încît nici să-i dea securea n-a fost în stare.

— Cu hangerul ? i s-a agățat Ilinca de gît, lingușitoare. Șuguiești, căpitane Drăcea. Un viteaz falnic ca domnia ta doboară numai prin luptă dreaptă ! Nu-i mișelia de... obrazul ista, frumos, bărbătesc.

— Adevărat ! aprobă Zulnia, încîntată de istețimea fetei. Dă-ne, căpitane, o pildă de vrednicie !

— Ha-ha ! Dacă mă rogi !... Hîc ! Dacă mă rugați amîndouă...

— Să te pun și pe domnia ta în cîntec, s-a gudurat Ilinca, vrînd să-l vrăjească, să-i fure mințile, de istov : Căpitan Drăcea Chiriță, plutea-n jos pe Bistriță, cu Alexa se bătea ; se bătea, da-l doboră...

Drăcea făcu semn să se strîngă toți, ciotcă, să lase loc larg pe plută. Nu lua sama la cîrmacii care se mirau că în față s-a ivit, așa dintr-o dată, o plută care mergea de-a

hoarta, cînd în dreapta, cînd în stînga, împiedicînd plutirea slobodă. Se priveau unul pe altul și nu înțelegeau nimic :

— Pe pluta noastră se chefuiește și cel din față s-a îmbătat ? s-a mirat unul din cîrmaci.

Nici Drăcea, nici ceilalți nu vedeau pluta din față și nici n-auzeau mirarea cîrmacilor. Zbîrlit ca lupul cînd adulmecă miros de sînge cald, căpitanul a urlat :

— Dezlegați tîlharul !

Un arnăut s-a apropiat să îndeplinească porunca. Alexa s-a scuturat de capetele de funie, a smuls spada de la brîul arnăutului și s-a năpustit asupra lui Drăcea.

Pe plută, toți s-au înghesuit unul într-altul, lăsînd cît mai mult loc gol. Între căpitan și Alexa s-a încins o luptă aprigă, învrăjbită, feroasă. Cei din jur fremătau, care de plăcere și bucurie, care de îngrijorare și spaimă. Vădit, deși amețit de băutură, Drăcea era mai puternic ; Alexa, însă, mai ager și mai mlădios, nu se lăsa răpus. După cîteva minute de luptă, căpitanul și-a pierdut răbdarea ; a scos hangerul. Alexa a înțeles primejdia ; s-a rotit, a sărit sprinten, a izbit cu capul în pîntecele lui Drăcea și l-a răsturnat pe podea, cît era de lung. Căpitanul i-a smuls însă spada și i-a azvîrlit-o în apă. Toți socoteau că lupta a sfîrșit cu biruința lui Drăcea, așa cum era de așteptat. Zulnia a și deschis gura să-și laude omul. Merita. Dar, în clipa aceea, cineva a întins lui Alexa o bîță mocănească și bătaia a pornit iar. Și mai înverșunată. Și mai învrăjbită. După cîteva răsuciri, dintr-o dată Alexa a prins o

clipă de șovăire și l-a pocnit pe Drăcea cu ghioaca în umăr, doborându-l.

Cotind în loc, prin bulboanele Tarcăului, cîrmacii au zărit iar pluta din față; se apropia de malul drept al râului, spre un ariniș.

— Ce faci, măi frate, măăă?!... strigă cîrmaciul mai în vîrstă.

În liniștea de pe pluta lui Scarlat și în ecoul fluierăturii între munți, Chiper a dat chiot:

— Iuhu! Am doborât tălharul...

Ci văzîndu-l pe Drăcea jos, chinuindu-se să se ridice, a schimbat glasul:

— Na, bîta a cam turtit fesul iataganului. Îmi iau chiuitul înapoi: Iu-hu-hu!

Lui Alexa, Ilincăi și Zulniei li s-a părut că acel chiot era mai degrabă un semnal decît o șotie a lui Chiper.

Dar n-a avut nici unul vreme să despice firul în patru. Pluta din față se apropiase așa de mult, încît Alexa l-a cunoscut pe Neicu. A zîmbit, bucuros, și s-a pregătit pentru continuarea luptei.

Zăpăciți și încurcați, cîrmacii au strigat iarăși, cu deznădejde:

— Se face închisoare! Zahată! Pierim... Închisoare de plute... Pierim!!!

Trupurile și sufletele celor de pe pluta lui Canta s-au încordat peste măsură, ca niște arcuri mînuite de arcași smintiți. Săltînd pe valuri, plutele se apropiau repede, amețitor de repede, una de alta, gata să se ciocnească.

Abia acum Zulnia înțelese primejdia:

— Ne înecăm!... Pierim! Diaman...

Turbat de furie, nepricepînd nimic din ce se petrecea, Drăcea se ridică, își șterse fața de sînge, înșfăcă o flintă de la un arnăut și țîșni spre Alexa. Dar flăcăul, berbecit de deznădejde, a sărit ciobănește, la bîta, peste arnăuți, drept lîngă cîrmaci, tocmai în clipa cînd plutașul Neicu punea pluta lui de-a curmezișul Bistriței, zăgăzuind trecerea. Cu vuiet mare, butucii încălecau unii peste alții. Apa se aduna, se bulbucea și se izbea tot mai furioasă. Nahlapii spumegau și boncăluiau mînioși ca niște bouri ieșiți din adîncuri. Pluta Zulniei Canta și-a iuțit mersul; gonea nebunește. Alexa a înhățat cîrma; nu-i păsa că Drăcea îl țintea cu flinta.

Săltînd sprinteni printre butucii răvășiți și răsturnați val-vîrtej, Neicu și plutașul lui au ajuns la mal și s-au pierdut printre arini.

Fără cuvînt, numai din privire și din mișcări, Alexa și cîrmacii au înțeles și, cu sfortări deznădăjduite, au răsucit pluta cu buza la deal și-au prins malul la zece pași înainte de a se izbi de cealaltă și a se sfărîma.

Toți cei de pe plută s-au zgîlțîit și s-au bușit unul peste altul, ca niște putini descumpanite.

Slobozind flinta, tocmai în acea frîntură de clipă, glonțul lui Drăcea a şuierat pe lîngă urechea lui Alexa. Scarlat Canta a căzut jos leșinat. Zulnia s-a lăsat, moale și nevolnică, în brațele lui Drăcea. Văzînd că Ilinca se apropia de Alexa, căpitanul a lăsat-o jos pe Zulnia și-a prins-o de mînă:

— Nu, puicuțo, nu! Ești a mea...

Apucînd șpranga și țiiacul, haiducul a sărit pe mal, a priponit pluta de un copac și-a întins-o la fugă prin lozie, fără să-i pese că arnăuții trăgeau după dînsul foc după foc. Dar cînd se credea în afară de orice primejdie, un pîlc de zece poterași l-au luat în buza flintelor.

— Stai ! Ori te pușcăm...

— Mă predau...

Dacă mai înainta douăzeci de pași, ajungea sub un stejar bătrîn, în frunzișul căruia îl aștepta Ceterașu, să-i dea o spadă și două pistoale.

Zăgăzuite, apele Bistriței bolboroseau tot mai furioase.

— Pe mal tot calabalîcul ! a poruncit Drăcea, silindu-se din răspuțeri să se trezească din beție și să devină iar stăpîn pe sine.

La două ceasuri după asta, în amurg, trăsurile lui Scarlat Canta, înconjurate de cincizeci de arnăuți, intrau în ograda mănăstirii Bistrița, trăgînd din flinte și pistoale. Chiper, vizitiul, mormăia :

— Nu știi noaptea-i întunecoasă ori poțeca-i lunecoasă c-am nimerit la altă casă...

Ca și la Pîngarați, starețul i-a întîmpinat cu plecăciuni și căinare :

— Auzit-am că v-ați luptat cu haiducii ca David și Goliat...

— Zăvorăște porțile, părinte, și pune străji tari, a poruncit Zulnia.

— Și dă vitej-vitejilor ceva de-ntă... de-ntărit inima.

Căpitanul de poterași n-a îngăduit lui Drăcea să-l ucidă pe Alexa :

— Întîi să-i luăm tacrir, să aflăm unde-s ceilalți haiduci.

L-au închis într-o chilie întunecoasă, sus, la catul al doilea.

— Îl împușc mîine, pe malul Bistriței, înainte de a intra în Piatra ! s-a ambiționat Drăcea. Chem și satele și Tîrgul Pietrei, să afle toată lumea c-a pierit tîlharul...

Starețul Gherontie a întins repede masa în chilia stăreției pentru aleșii, bravii și neașteptații lui oaspeți. Zulnia a ciugulit ceva din bucate și a plecat la hodină, chemîndu-l pe căpitan... pentru porunci.

— Oricum, am ajuns bine. Meriți să te răsplătesc...

Mînios, Scarlat a continuat să înfulece friptură, să bea rachiu și să mîrîie :

— Parcă eu nu ști — nu știu ce-i poruncește...

— Măria ta, s-a lingușit Ilinca, te știe o lume om milos : trimite și lui Alexa ceva de mîncare.

— Mîncare ? De ce să-i trimi — trimit mîncare ?

— Păi... el ne-a scăpat de la înec. Dacă nu înșfăca el cîrma plutei, ne-ar fi înghițit de mult nahlapii Bistriței.

— Daaa ? Dacă-i așa, să-l fa — să-l fac pe el căpitan de ... E mai vrednic decît Drăcea. Și nici nu știe că diaman... A, să nu spun ni — nimic de diamant, că-i taină mare.

Nu-i pentru cine se pregătește...

La foc, sus pe Cîrloman, oamenii lui Neicu e sfătuiiau. Ceterașu cerea să-l scoată pe Alexa din prinsoarea lui Drăcea.

— Neapărat ! îl sprijinea Ursu.

Dar Neicu se împotrivea. Nu înțelegea de ce-a salvat pluta boierilor, de ce nu i-a lăsat să se stingă în valuri, striviți de butuci.

— Dragostea, a zîmbit Ceterașu, Ilinca se afla pe plută precum știi.

— Dragostea ? Atunci să piară de juvățul celor cărora le-a mîntuit zilele. Eu am făcut tot ce-am putut să pun mîna pe diamantul negru și chiar să nimicesc neamul Canta.

S-a lăsat tăcere adîncă. Flăcările pîl-pîiau mut, ca niște aripi de pasăre cuibărită undeva, în adînc, în iad.

— Viteaz mare... aaah ! Și cap ! Bun cap, Alexa al nostru.

— Taci, mutule ! a poruncit Neicu.

Și, cîtăva vreme, nimeni n-a mai cuvîntat. Doar într-un tîrziu, tot Ceterașu a surpat iar liniștea din codrii Cîrlomanului :

— Fără ajutorul Ilincăi nu putem pune mîna pe giuvaericaua asta drăcească. Înțelegi ? Așa ne-o trimis vorbă, știi doar, și omul nostru.

— Și ce vrei ? Să cred într-o femeie ? s-a răstit Neicu furios, ca omul la pagubă.

— Am în mănăstire un prieten. Mă ajută. Hai !

În liniștea adîncă din miezul nopții, dinspre marginea pădurii răzbătea cîntec voinesc pînă în ograda mănăstirii Bistrița.

— Foaie verde lemn de scris, într-o zi de joi m-au prins ; m-o închis în turn de piatră, Doamne, să mai scăp o dată, să colind pădurea toată...

— Ceterașu ? a întrebat Ilinca în șoaptă.

— Da, a întărit Călina, simțind mare dragoste și milă pentru soarta Ilincăi.

Și, napristan, amîndouă au alergat, tiptil la chilia lui Scarlat. Zărindu-le în lumina candeliei, cneazul a mai băut un pocal și a sughițat de plăcere :

— Tocmai — tocmai voiam să vă chem... să ne desfătăm...

La scurtă vreme după asta, a intrat clopotarul mănăstirii : un călugăr rufos, bărbos și slut, rău mirositor și a toate știutor, aidoma tuturor clopotarilor :

— Măria ta, a destăinuit în șoaptă, tîlharul închis în chilie are la el parte din ce se află în sipețelul măriei tale, pierdut la Vaduri...

— Nu mai spu — nu mai spune, că leșin !

— Drăcea vrea să-l ucidă în noaptea asta, și să-i ia...

— Nemer — nemernic... Netrebnicul ! s-a răsucit Scarlat. Hai !... Cheia-i ici, după icoană...

Clopotarul a luat cheia de după icoană și-au pornit pe scări în sus. Ilinca și Călina, în urma lor, cu sufletul la gură.

Auzind pași pe cerdacuri, Drăcea s-a ridicat din patul cald al Zulniei și, ca un stăpîn grijuliu ce se afla, a ieșit să vadă ce-i.

Gîcind primejdia, Ilinca s-a răsucit repede într-un picior și l-a întîmpinat, cu surîs ademenitor și glas ca uns în dulceață de trandafir :

— Iaca, am venit, căpitane... viteazule !

— Hai... hai în chilie la mine, s-a fîstîcit Drăcea, simțindu-i răsuflarea fierbinte și crezînd că, în adevăr, îl dorea și-l căuta.

— Dacă ne prinde stăpîna ?

— Doarme, ca o bivoliță ostenită.

— Te poftesc să nu-mi ocărăști mama... Mai bine să stăm ici, să privim cerul, s-a lingușit fata, luîndu-l de braț și ducîndu-l spre latura de miazăzi a cerdacului, să n-audă, să nu vadă nimic din ceea ce bănuia că se va întîmpla în chilia unde zăcea închis Alexa.

— Frumos ai cîntat... azi... Mai cîntă-mi la ureche, a poftit căpitanul. Glasul tău mă furcă prin trup, parcă aș bea rachiu de afine făcut de călugării din Durău...

— Nu pot... Ne-aude stăpîna, mama Zulnia doamna și pe urmă, vai și-amar de zilele noastre... lungea Ilinca vorba cît putea mai mult.

— A, mă duc să văd ce face tîlharul acela...

— Mă părăsești pentru un... Îți cînt, îți cînt, dar mai așteaptă oleacă, să-mi vină glasul. Că dumneata ești așa de... de bărbat,

că, de te vede femeia amuțește, căpitane Chiriță Drăcea...

Cît timp clopotarul a căutat, prin întuneric, gaura cheii și a dezăvorît chilia unde zăcea închis Alexa, Scarlat l-a ajuns din urmă, dondănind din perete în stîlpii cerdacului și din stîlpi în perete.

— Mi-a venit ceasul ? s-a ridicat Alexa de jos.

— Nu, nu-ți luăm viața — viața, ci aurul, aurul din sipețel.

— Aurul ? s-a mirat Alexa : Hm, cum să-l scot cînd mi-s mîinile legate ?

— Ți-l scot eu, las, din chim — din chim — din brîu... s-a apropiat Scarlat Canta ; dar cînd Alexa a ridicat pumnii legați asupra-i, s-a prăbușit înainte de a-l lovi. Cu o custură clopotarul a tăiat repede legătura de la mîinile și picioarele flăcăului.

Scarlat Canta amuțise și tremura ca răcitura iarna pe masa starețului.

— Să-l legăm pe boier în locu-mi, a propus haiducul și, amîndoi, i-au pus căluș în gură și l-au cetluit zdravăn în funie, au încuiat chilia și au aruncat cheia peste ziduri. Apoi Alexa s-a cățărat pe un stîlp, pe aco-periș, a mers pe zid pînă în dreptul unui fag stufos, s-a prins de-o creangă și-a coborît de partea cealaltă a zidului.

Ca să-l îndrume, Ceterașu cînta la marginea pădurii :

— Vinde-ți, mîndro, un papuc, și plătește să mă duc, peste codri să apuc, să mă fac iară haiduc...

— Auzi-i ! S-așin să-l scape pe Alexa, a mormăit Drăcea. Nu știu că peste un ceas... Iar acum logodnica lui mi-i ca și ibovnică.

— Ai vrea tu să ai două ibovnice în aceeași noapte, dar mi-i că ți s-or strepezi dinții ! a rîs Ilinca în batjocură.

A fugit, s-a închis în chilie cu zăvorul, și i-a făcut în sîc ; să mai linchească motanul și oțet, nu numai lapte dulce !

Pașii din cerdac și poate cîntecul de la marginea pădurii au stîrnit vise plăcute în somnul Zulniei : se făcea că era doamnă și-o ungea mitropolitul cu mir pe frunte, iar îngerii îi cîntau „Osana !“. Dar scrîșnetul zăvorului închis la chilia Ilincăi a schimbat visul fericit într-unul fîioros : urzeli, închisori, omoruri. S-a trezit scaldată de sudori reci. Și-a pipăit medalionul de la gît. Și-a făcut cruce cu limba și-a sărit la fereastră. L-a prins pe Drăcea în ușa chiliei unde-o știa pe Ilinca.

— Muieraticule ! Ți se scurg ochii după... Ce faci acolo ?

— Veghez, veghez, doamnă... Și a pășit peste pervazul ferestrei în chilie la Zulnia, înșfăcînd-o pătimaș în brațe :

— Am chef să beau ceva, mărită doamnă...

— Să bem și să ne drăgostim ! l-a încurajat Zulnia, uitînd parcă, o clipă, c-a fost zulară pe Ilinca.

Au băut, s-au drăgostit și au sporovăit despre planurile lor, pînă în zori.

— Mă duc să sugrum tîlharul ! s-a ridicat Drăcea și a pornit furtunos, sărind tot pe fereastră, cum stă bine unui ibovnic de

muiere zvăpăiată. Zulnia și-a pipăit iar medalionul și s-a întins în pat, gândind să plece la prânzul cel mic.

Dar deodată, în lumina lăptoasă a zorilor, din cerdacul de sus, Drăcea a prins să urle ca turbat :

— Să iasă toți arnăuții ! Slujitorii și călugării !... să vadă cum pedepsește căpitanul Chiriță Drăcea un tâlhar ! Ieșiți în ograda mănăstirii ! Toți !... Toți !...

A așteptat să se adune, somnoroși, oamenii în ogradă. Apoi, în tăcerea furnicată de spaimă, a intrat, falnic, în chilia lui Scarlat Canta, să ia cheia. S-a mirat : „Uite, că nu-i !... Unde-o fi ghiujul ? Nu cumva a dormit în chilie la Călina ?“

Înțepat de o presimțire rea, a urcat scările în fugă. Și, opintindu-se cu umărul, a scos din țîțîni ușa chiliei unde-l închisese pe Alexa.

— Căpitane, să trag clopotele ? a întrebat clopotarul, cu glasul lui dogit, spart.

— Căpitane, stai s-aducă frații și călugării o coșarcă să culeagă-n ea căpățîna tâlharului... a cerut, foarte serios, Chiper. Că, de bună samă, ai să-l tai bucățele și ai să-l dai la rațe !

Îmbrăcată în halat de mătăasă viorie, Zulnia a ieșit și dumneai în cerdac, mînioasă foc că Drăcea făcea atîta tărăboi. Poate-i mai bine, să afle, să afle lumea, s-a răzgîndit dumneai.

— Scoală, tâlharule ! a izbit Drăcea cu piciorul în trupul întîlnit pe podelele chiliei. Scoală ! Ei, n-auzi ?

— Să piară tâlharul ! a strigat Chiper din mijlocul ogrăzii. În streang să piară !

Drăcea a înhățat de picioare pe cel întins jos și l-a tras afară, în lumina zorilor care învăpăiau zarea dinspre Cîrloman.

Abia acum a cunoscut că-l avea în față nu pe Alexa, ci pe Scarlat Canta, legat, cu căluș în gură, schimonosit la chip, batjocorit, cu barba și părul încîlcite, cu priviri deznădăjduite, nevolnice și miloage, vrednice de milă și de greață în același timp.

— Tîlharul nu-i... A fugit... s-a bîlbîit căpitanul Drăcea.

În ogradă s-a stîrnit rumoare și nedumerire.

Clopotarul a izbit limba clopotului mare, cutremurînd tot cuprinsul mănăstirii și sporînd nedumerirea pînă a preschimbato în spaimă.

Zulnia și-a ridicat poalele halatului de mătasă viorie, a alergat să vadă, să înțeleagă tărășenia și ocara asta nouă, potrivnică oricărei drepte judecăți.

— Bazileule ! nu și-a putut stăpîni un tipăt de groază, cînd și-a recunoscut soțul. Cum de-ai ajuns aici ? Cum ?

Pe măsură ce înțelegeau că momîia care sta rezemată de cerdac era Scarlat Canta, cei din ogradă zîmbeau, pufneau pe înfundate, apoi izbucneau în hohote de rîs, nestăpînit. Dangătul clopotelor sporea parcă batjocura.

— Asta înseamnă că tâlharii sînt aici, chiar aici, în mănăstire ! a răcnit Zulnia deznădăjduită, zgîlțită de-o nemaipomenită spaimă.

Pricepînd, în sfîrșit, ăst adevăr, și călugării, în mare parte, au înghețat de frică, deși soarele răsărea cald, vestind zi fierbinte de vară.

Cu cine-i jupînița Zoe?

Roată în jurul focului, ceata îl judeca pe Alexa.

— Și zi așa : se lingusea pe lîngă Drăcea. Iar tu... mămăligă moale, castravete degerat...

— Mi-a fost negrăit de dragă.

— Din pricina dragostei tale, țara o să aibă acum parte de cea mai neomenoasă ocîrmuire și stăpînire ; domnia lui Scarlat vodă Canta și a Zulniei doamna...

— Sînt vinovat. Luați-mi viața...

— Aaah ! a crîșcat Ursu. De asta te-am scos din prinsoare ?

S-a ridicat furios, l-a înșfăcat pe Alexa în brațe și s-a repezit cu el spre prăpastia din stînga ; dar în loc să-l arunce ca pe un sac, l-a sărutat pe amîndoi obraji : Aaah ! Ilinca... Mmmm !...

— Ursu are dreptate, s-a îmbunat Cete-rașu. Îți cruțăm zilele, dacă juri că mergi cu noi, pînă-n pînzele albe, pînă smulgem diamantul negru din ghearele cnejilor Canta.

— Dați-mi un cal și așteptați-mă aici, pînă mîine la prînz, a cerut Alexa.

Și înainte de a primi încuviințare, încălecă și galopă vijelios la vale.

Neicu a ridicat flinta, dar n-a tras.

— Hotărît : dragostea-i nebunia cea mai mare de pe lume...

Soarele urcase sus, la prânzul cel mare când, cu calul în spume, Alexa s-a oprit în poarta conacului lui Alexandru Canta. A cerut să grăiască repede cu jupînița Zoe.

S-au sfătuit, în grabă, ce să facă.

Și, dintr-un salt, Alexa s-a azvîrlit iar în șa.

— Dar Ilinca ? a mai întrebat Zoe, surîzînd.

— Acuma-i vorba de diamant ; numai de diamantul negru.

Întorcîndu-se la adăpostul haiducilor, Alexa a jurat că va aduce diamantul negru :

— Dacă nu, să fiu spînzurat după legea haiducească !

Familia Canta a stat trei zile în mănăstirea Bistriței, să se desmeticească și să se tămăduiască Scarlat cneazul de cucuiele pricinuite de loviturile lui Alexa și ale lui Drăcea.

— Mă simt mai bine, a surîs dumnealui în dimineața zilei a patra.

— Cîtă vreme am pierdut !... a scrîșnit furioasă, Zulnia. Cîtă vreme, doamne, doamne !... Plecăm, căpitane Drăcea.

Trăsurile așteptau gata. Dar aruncându-și privirile spre poartă, Zulnia a înlemnit : Zoe intra în mănăstire, în trăsură, cu șase arnăuți în jur.

— 'Te-te... vine fi — vine fiica noastră ! s-a bucurat prostește Scarlat.

— Plecăm ! a răcnit Zulnia, vînătă de mînie și necaz.

— Ce ? Dau tăt — dau tătă — ...dau turcii ?

— Mai rău : fiică-ta, Zoe, iscoada lui frate-tu. Piaza-rea !

Îmboldit de Zulnia, Drăcea a răcnit la vizitii. Starețul Gherontie a intrat și el în trăsura lui Scarlat. Vizitiii au bătut caii. Trăsurile s-au năpustit pe poarta mănăstirii, au ieșit buluc și s-au îndreptat spre răsărit.

Zîmbind trist, Zoe a poruncit la ai săi :

— După dînșii !

Călărind pe marginea pădurilor, prin lunile de arini, răchiți și plopi, ca să vadă tot alaiul lui Scarlat Canta, dar să nu-i vadă căpitanul Drăcea cum îl urmăresc, oamenii lui Neicu au plănuit să atace trăsurile la hanul de la Buhuș. Alexa suspina cu multă părere de rău :

— Dacă nu fugeau din mănăstirea Bistrița, Zoe ne ajuta să intrăm și...

— Eu nu cred în cuvîntul boieroaicelor ! s-a răstit Neicu. Chiar de mi-ar scoate beregata.

La hanul din Buhuș, haiducii au ajuns înaintea cneazului Scarlat Canta. Și Zoe a ajuns înainte. Au băut câte-o stacană de vin rece, au înfulecat câte-o ciosvîrtă de friptură. Zoe a ospătat la rînd cu haiducii, pîndind apropierea trăsurilor familiei Canta.

— Uite-i, ne ocolesc ! sări în picioare Alexa, izbind de pămînt ulcica de vin, țândărind-o.

— Se îndreaptă spre Iași, urmări Neicu norul de colb răsucit spre răsărit. Iar ne-au scăpat, mama lor !

La vadul Siretului, trăsurile lui Canta au ajuns cu caii albi de spumă. Mulți arnăuți rămăseseră în urmă. Călare, cu pistolul în mînă, Drăcea conducea îmbarcarea pe podul plutitor.

Ceata lui Neicu a poposit la vad cînd podul se afla tocmai în mijlocul zăporului. Ursu a descălecat și a tăiat odgonul cu toporul, iute, dintr-o singură lovitură.

— Nu ! a strigat Neicu, în desnădejde. Dar, prea tîrziu : podul începea să lunece pe Siret la vale, parc-ar fi pornit spre Galați.

Înspăimîntați de ce li se întîmpla și de vederea haiducilor sosiți pe mal, Drăcea și vreo cinci arnăuți au apucat odgonul și au ținut, din răsputeri, ca Siretul să nu ducă podul la vale.

De pe mal, Neicu și Alexa au tras cu flintele.

Cei de pe pod au răspuns și ei cu cîteva focuri. Gherontie s-a vîrît sub trăsură.

Scarlat trebuia să leșine, dar și-a dat seama că primejdia-i mult prea mare și s-a ținut treaz.

— Dacă mă scapi dintr-o năp — năpastă ca asta, a șoptit lui Drăcea, ți-o dau pe Ilinca de nevastă și un sfert din avere.

Dar tocmai atunci un glonț a spart scîndura foarte aproape, la picioarele lor ; podul s-a izbit de mal ; o trăsură s-a răsturnat în apă, iar cneazul nu s-a mai putut ține tare și a leșinat, în sfîrșit.

Au dat jos de pe pod, în grabă mare, trăsura rămasă și boierul leșinat, s-au încărcat toți în ea, claie peste grămadă, și au grăbit spre Iași. Zulnia își pipăia adesea rochia la piept și se bucura ; Scarlat Canta, însă, uitase cu totul de diamantul negru. Pe la Nicolina și-au dat seama că, așa cum se aflau, înfrînți și fugăriți, batjocoriți și rufoși, nu puteau intra în oraș. Drept aceea, în amurg, ocolind Iașul, au urcat sus, în Cetățuia. Au găzduit în casa cea mare, zidită de doamna Nastasia a Ducăi vodă.

— De ce nu trag — nu trage... nu po-
posim la casa noastră din Iași ?

— Bazileule, ai uitat că aici, în Cetățuia, a fost vorba să ne întîlnim cu Mehmet-aga de la Măcin ?

— Dar de ce să ne-ntîl — să ne-ntîlnim ? Dacă ne ta — ne ta... ne rătează capetele ?

— Păi, n-ai iscălit tu scrisoarea prin care-i cereai ajutor ?

— A, da — da ! Că vreau să mă fac dom — domn. Iar pînă vine turcul, culegem via

din Bucium, a surîs Scarlat, luminat și devenind dintr-o dată foarte gospodăros.

— Foarte bine ! a încuviințat Zulnia. Ești mai șiret decât te credeam. Vodă chiar așa și trebuie să știe : că noi am venit aici la cules via.

Zaiafet în casa Canta

Deocamdată, ceata lui Neicu rămăsese dincolo de Siret.

— Din pricina ta, Ursule, am pierdut urma diamantului negru, l-a dojenit Neicu. Alt pod umblător se mai află doar la Pașcani. L-am pierdut pe vecie.

— Nu, frate, s-a împotrivit Alexa. Dacă boierii s-au dus la Iași, acolo ne ajută jupînița Zoe.

Ceterașu îi da dreptate. Dar Neicu su-duia cumplit :

— Ne-am purtat ca niște nătîngi !

— Ca să știm drege nătîngia, a rîs Ceterașu, să oprim la hanul ista, să ne ospă-tăm. Că hrana dulce, gînd bun aduce.

S-au așezat la masă, amărîți : vinul însă i-a înveselit repede.

— Ne ascundem în codrii Bîrnovei, a povățuit Alexa, și-i pîndim la ieșirea din Iași. Pînă la Galați nu ne mai scapă, chiar de-ar fi dumnealor cu stea în frunte.

Așteptînd să-i vină Mehmet-aga în ajutor, Zulnia Canta a început să culeagă via din Bucium și a rînduit un zaiafet mare în casele de pe ulița Șipotelor, ca să mai afle ceva din gîndurile și urzelile protipendadei ieșene. Slujitorii au lustruit candelabrele de cleștar, au scuturat covoarele de Persida, au șters colbul de pe sofalele de mătase chinezească și de pe scaunele cu catifea venețiană. Dorea, de asemenea, să se arate lumii gospodină iscusită, bogată, elegantă.

În seara zaiafetului, Scarlat și cîțiva boieri jucau cărți și povesteau, cu multe laude și ifose, despre întîmplările și luptele cu haiducii lui Neicu, de la Durău pînă la Iași.

— Zulnia mea trăgea cu pistoalele mai dih — mai dihai ca un căpitan de poteră, își lăuda Scarlat soața.

— Și-a ucis vreun tîlhar? a aruncat un boier întrebarea, odată cu cartea cerută.

— Cel puțin tre — trei! La podul de peste Siret, sute de gloan — de gloanțe tîlhărești. Ploua deasupra noastră cu gloanțe. Ploua!

— Taci, că mă cuprind fiorii morții, se rugă al treilea boier.

— Să mai privim danț — danțul, s-a ridicat Scarlat, cătînd spre Zulnia cum dansa, veselă și sprintenă, chiar cu prisos de sprinteneală, cu un tînăr boier, rotînd ochiade ispititoare, cînd în jur, cînd spre chipul spilcuit al tînărului.

— Pe matale, cneaghină Zulnia, ziditorul te-a înzestrat cu suflet, minte și fason de doamnă, o lingusea tînărul.

— A sosit jupîn Alexandru Canta, a șoptit un slujitor la urechea Zulniei.

A lăsat dansul, și-a boit chipul cu binevoitor surîs și l-a întîmpinat, în sufragerie, grăindu-i cu dulce glas, ca unei cimotoi dragi :

— Mult ne veselim, cumnate, că ne onorisești casa cu musaferlîcul domniei tale. Ah, ah, ce bine-mi pare...

Cumnatul s-a temenit, după ighemonicon; dar a zîmbit foarte ciudat și cu subînțeles. Sau cel puțin așa i s-a părut Zulniei.

Îndestulat cu sarmale, pilaf, fripturi, dulciuri și vinațuri fel de fel, cu joc de cărți, cu danțuri și cu numeroase ochiade și îmbrățișări de dragoste și furiș și fățiș, zaiafetul s-a întins și dincolo de miezul nopții.

Tocmai cînd cneaghina Zulnia luase la braț pe tînărul berbant și, frecîndu-și șoldurile de ale lui, cătau să se strecoare spre o odaie de taină, deodată pe uși și pe ferestre se năpustiră vreo zece flăcăi. Unul, cu putere de uriaș, răsturnă masa lungă, țănărind toate tacîmurile de pe ea. Zăngănitul cristalelor sparte și al cuțitelor de argint se îmbina cu răbufnirea asurzitoare a pistoalelor. Altul a tras în candelabrul cel mare, stingînd lumînările. Unul cîte unul, musafirii încremeneau, leșinau, se prăbușeau pe covoare, biete momîi de cîrpă.

— Diamantul negru ! a strigat unul dintre flăcăi și Zulnia a recunoscut glasul lui

Alexa. Dați-mi-l, și nu ne mai atingem de nici un capăt de ață.

Musafirii treji se uitau unii la alții și mai îngroziți decât cei beți, își sticleau ochii în lumina palidă a câtorva lumânări, rămase prin sfeșnicele din colțurile salonului. Unul dintre flăcăi înhăța boierii și-i trîntea, ca pe niște saci, pe sofale, claie peste grămadă. Aici, trei fîrtați le smulgeau giuvaericele și-i ușurau de pungile găsite asupra-le.

Scarlat dîrdîia, înghițea noduri, se holba și se prăbușea jos, moale, schimonosit de groază. În salon s-a răspîndit miros de păr pîrlit. Unii începură să strănute. Alții se trezeau din leșin și leșinau a doua oară, mai adînc. Singură Zulnia, cunoscînd glasul lui Alexa, ieși în față curajoasă :

— L-a furat turcul care l-a ucis pe Grigore Canta !

— Ba-i la domnia ta ! a strigat Alexa, cutremurător de tare.

— Dacă l-aș avea, a surîs Zulnia, aș lua domnia Moldovei.

— Pentru domnia țării l-ai ucis pe Grigore Canta ! i-a smuls Alexa medalionul de la gît : Aici e-nchis ? Spune !

— Dacă l-ai găsit... norocul tău ! a suspinat Zulnia, din rărunchi. Iar cînd Alexa a pus medalionul în palma lui Neicu, a surîs : Ai grijă să nu-l zgîrîi, că-i strici prețul. E-o avere neprețuită, haiducilor !

Măsurînd-o cîteva clipe, sfredelitor și plin de ură, Alexa a înțeles că boieroaica ascundea ceva. I-a luat diamantul negru și nici n-a țipat, n-a leșinat, n-a zgîriat, nu și-a smuls

părul. Nedumerit, Alexa a pornit să scotocească prin sipete, cum scotoceau și ceilalți haiduci ; dar de afară s-a auzit semnalul de alarmă. Neicu a slobozit încă un foc de pistol, umplînd salonul cu fum și pricinuind noi leșinuri, cele din urmă.

Afară s-au auzit cîteva pușcături în direcții deosebite.

Apoi, liniște de piatră.

Cu greu, ca niște moluște trezite din somn, boierii au început să se miște, să se tîrîie încet, prevăzători, cu pași de pîslă, care spre sofale, care spre uși, care spre cîte o jupîniță mai dezgolită în prăbușirea leșinului.

— Sînt teaf — teaf... viu ? întreba Scarlat, trezindu-se.

— Cum, a întrebat Alexandru Canta, domnia ta, cumnată Zulnia, aveai diamantul negru ?

— De unde să-l am ? Vai de păcatele mele !

— Atunci cum...

— Le-a vîrît în cap cineva nerozia asta ; și, ca să le-o scot și lor și altor zăluzi, i-am lăsat să-mi ia un medalion fără cine știe ce valoare. Pentru năluca unei giuvaericele, pe care n-au văzut-o nicicînd, m-au urmărit haiducii din Castelul Cnezilor pînă la Cetățuia. Acum i-am lecuit. Or să vadă că diamantul negru-i o stafie, o himeră.

— Dibace și bărbată ești, duduca ! o admiră tînărul dănțuitor, așezîndu-și straiul. Așa festă, mai rar. Asta intră, con brio, în hronica mondenă a Iașului și-a Moldovei.

— Dar de un — de unde știau că mata porți diamant... Adică nu, taină...

— Taci, bazileu idiot, a scrișnit Zulnia și, cu glas tare : Povestea asta cu diamantul negru e o sminteală a unor rău-voitori, o gogoriță, o fandaxie a unor mișei, dușmani ai neamului Canta. Ci las' c-o să-i jumulesc eu, la vremea potrivită. Acum să ne veselim ! Să dănuim, cinstiți oaspeți. Giuvaeruri mai aveți destule pe acasă.

— N-avem încotro ; că de acu, numai mâine, la lumina zilei, putem trece pe uliți, zîmbi Alexandru Canta, privind cum slujitorii îndreptau mesele și măturau cioburile. Zîmbea, dar se vedea cît colo că era cătrănit rău : întâi pentru că haiducii i-o luaseră înainte. Al doilea, că, așa cum s-au petrecut lucrurile, nu mai era încredințat că haiducii au luat diamantul : s-ar putea ca Zulnia să-i fi păcălit. Și-al treilea că, chiar dacă-l vor fi luat, nu mai era la fel de sigur că-l vor da lui. Încurcată treabă... Pentru că Zulnia se arăta veselă și-n adevăr dornică de petrecere, toți s-au dat desfătării.

A doua zi, pe la prînz, doi tineri boieri o căutau pe Zoe acasă la Alexandru Canta.

— Sînt serdarul Iancu Vîrnav, și ți-am adus acest dar de la un admirator al domniei tale.

Zoe Canta a recunoscut ușor glasul lui Alexa Cerbu. A luat medalionul și l-a deschis,

cu mare înfrigurare. Dar în loc să se bucure, a îngălbenit.

— Ne-a înșelat hulpea pe toți. Nu-i aista diamantul negru. E o sticlă proastă. Mare tâlhăroaică !

— Jupîniță, domnia ta ne-ai mîntit ! a tras Alexa pistolul din brîu.

Zoe s-a înălțat, dreaptă, în fața primejdiei :

— Dacă mă crezi în adevăr vicleană, trage !

— Ci unde-i ? a întrebat Alexa.

— Nu mai știu. Dar cred că-i ascuns în Cetățuia.

— Cinc-ar putea să afle adevărul ?

— Numai Ilinca.

— Slabă nădejde...

— Te iubește foarte mult, Alexa.

— Mă îndoiesc.

— Încerc și eu ! a hotărît Zoc, bărbătește, anume ca să-i insufle dîrzenie. Și unchiul Alexandru, și voi, și eu și, să fim drepti, toată Moldova vrea ca diamantul negru să nu ajungă la Țarigrad.

— Așteptăm știri de la domnia ta, în codrul Bîrnovei.

Ce spune clopotul din Cetățuia?

Au trecut două săptămîni.

Zulnia Canta locuia mai mult în Cetățuia. Îmbina, cu dibăcie, culesul viei cu zaiafeturile și soarelele, vizitele și rugăciunile la

Trei Ierarhi, cu tainicele pregătiri de plecare. Așa că nimeni, nici chiar Drăcea, nu mai știa ce gânduri nutrește și-n ce apă va să se scalde.

Dar într-o luni dimineată, Zoe s-a ivit în Cetățuia. Asta a speriat-o mai rău ca atacul haiducilor. A trimis-o pe Ilinca s-o întâmpine.

— Ai venit să vezi o...întemnițată?

— Du-mă la tata...

Și cînd a ajuns în fața lui Scarlat Canta :

— M-am hotărît, tată : merg zălog la Țarigrad, și a îngenuncheat cerșind iertare.

Din ochii mari, focoși, frumoși ai Zulniei au început să curgă lacrimi :

— Și ce-i dacă vreau să fiu doamnă ? Merit pentru asta să mă urască propria-mi fiică ? Au nu-s mai iscusită, mai dîrză și mai frumoasă ca toate doamnele, de la descălecatul Moldovei încoace ? Vreau să fiu ca doamna Chiajna, ca Nastasia Ducăi Vodă, ca...

— Dar nici una din aceste doamne n-are o fiică așa cum ai tu, dragă mamă.

Vorbele astea, mai mult întâmplătoare decît bine gândite, au muiat inima Zulniei. De altfel, de cînd ajunsese la Iași, dorea să se împace cu Zoe. Și mai ales dorea s-o smulgă de sub obrocul cumnatului Alexandru. Să și-o facă aliată în scopul unic al vieții : domnia.

— Ai dreptate, Zoe. Să ne împăcăm. O dau pe Ilinca la Țarigrad, dacă-i nevoie. Doar de aceea, anume, am înfiat-o. Orice-o

fi, tu ești sîngele meu. Dar, deocamdată, lumea și mai cu seamă cumnatul Alexandru nu trebuie să știe că ne-am împăcat.

În ograda Cetățuiei se ivise toamna, pogorîță parcă din codrii Bîrnovei. Un tei și un cireș lepădau frunze galbene și roșcate. Ilinca sta în pridvor și le număra cum cad. De cînd haiducii au atacat casa Canta din Iași, nu mai știa nimic despre Alexa. Se simțea singură, prizonieră, roabă. S-a ferit într-un ungher și i-a lăsat pe Scarlat și pe starețul Gherontic să treacă la atelierul mănăstirii, unde meșteri fierari terminau două trăsură noi, aidoma celor pierdute pe cale. Fără voie, îl auzea pe starețul Gherontie șoptind :

— Mehmet-aga-i om de încredere. Vine, de bună samă, după înștiințarea noastră ; vine într-un suflet.

— Dar cum scoatem diaman — diamantul din Cetățuia ?

— Ce dibaci a-ntors-o coana Zulnia cu politica atunci la sindrofie : pe haiduci i-a păcălit iar pe boieri i-a încredințat că n-aveți nici un diamant... Deci, două păcăleli dintr-o dată.

— De-acu haiducii or să — or să ne lase în pace. Le-am astupat gura.

Asemenea vorbire a speriat-o pe Ilinca. A alergat spre poartă : dar straja i-a amintit că n-are voie să iasă din Cetățuia... S-a

strecurat spre grajduri, hotărâtă să găsească om și să trimită veste lui Alexa. I-a ieșit în cale Chiper, vizitiul. S-a agățat de el, numai pentru că i se părea că sub vorbele lui șugubețe se ascunde uneori ura împotriva stăpînilor și pentru că atunci, în bătălia de pe plută, i s-a părut că el a azvîrlit o bîta ciobănească lui Alexa ca să-l înfrunte pe Drăcea. I-a spus fără înconjur :

— Bădiță, dacă ai un dram de omenie în mata, fă să afle Alexa că, în curînd, foarte curînd vine un turc mare din Măcin, cu ieniceri, să ne scoată din Cetățuia și să ne ducă la Țarigrad, cu diamant cu tot.

— La noapte... i-a șoptit și i-a surîs vizitiul, urmînd ca și cum ar fi vorbit în dodă : La noapte or să răsară... stelele.

Într-adevăr, în noaptea aceea Mehmet-aga trecea Dunărea la Galați, cu treizeci de spahii. Toți se țineau făloși în șa, cum se țin spahiii. Din vreme în vreme, se desprindeau cîte doi-trei din ceată și prădau casele mai arătoase din satele prin care treceau, după vechiul lor obicei.

Vestea că vine o ceată de turci spre Iași a ajuns pe înserate în tabăra lui Neicu. Alexe și Ceterașu au și coborît printre satele dintre Bîrnova și Vaslui, să afle mai

multe vești și să îndemne lumea să le stea împotrivă.

— Dacă ne ajutați, mîntuim țara de o mare primejdie, lămurca Alexa.

Au strîns, într-o singură seară, peste patruzeci de oameni.

Ci, privind zidurile și cerul, în mintea Ilincai scăpăra un gând ciudat, și trist și hazliu, aproape copilăresc. A urcat în clopotniță.

— Clopotare, îngăduie-mi să cerc sunetele clopotelor.

— Cearcă. Sună frumos și răzbat departe, foarte departe.

Ilinca a lovit de trei ori scurt, în clopotul mijlociu și o dată, lung, în cel mare : bam, bam, bam, baaam !

— Parcă au inimă, așa sună...

— Și parcă vorbesc. Ia ! Clopotarul a repetat jocul, mai tare, mai cu subînțeles.

Bucuroasă ca și cum ar fi schimbat o vorbă cu cineva nespus de drag, Ilinca a mai sunat și ea o dată, într-un fel de joacă sprintară.

— E bine, de trei ori. E mai... primit.

— Cine se joacă în clopotniță ? a strigat căpitanul Drăcea din mijlocul ogrăzii.

— Mireasa domniei tale ! s-a ivit Ilinca la fereastră.

— De ce ? Ce-i năzbîtia asta ? Mireasă-n clopotniță.. Naiba a mai văzut ?

— Dacă mireasa trage clopotul înainte de cununie, alungă piaza rea... Aşa-i datina.

Drăcea simţea ceva deosebit, poate şăgalnic, poate batjocoritor în glasul Ilincăi : „... Răbufneşte tu, acu, cât mai poţi, cu datinile tale. Că peste o zi-două te flocăiesc eu, hulubiţo... Mi te-a dat Scarlat Canta ca să-i las muierea în pace ; iar muierea-i mi te dă, ca să mă aibă lângă dînsa, ibovnic veşnic. Straşnică întorsătură şi faină socoteală“.

— Ca să piară într-adevăr piaza rea, te rog să-mi dai voie, clopotare, să sun şi la noapte aşa : de trei ori scurt, şi-odată lung : bam, bam, bam, baaam ! a şoptit Ilinca la urechea clopotarului şi a coborît, în fugă, veselă şi uşoară ca fulgul, încredinţată că a săvîrşit faptă de ispravă.

În ceata haiducilor, sunetul clopotelor din Cetăţuia stîrnea nelinişte.

— Du-te şi vezi ce-i, a poruncit Neicu lui Alexa. Ursu şi Ceteraşu te-nsoţesc şi se țin pe-aproape. Să nu cazi iar în cine ştie ce capcană boierească şi muierescă.

Grijile apropiatei plecări furau ori striveau toată liniştea Zulniei : se afla la cea din urmă încercare şi nădejde. Peste două-trei zile ştie : doamnă ori... „Nu ! Nu se poate să n-ajung. Am păcălit tot Iaşul, toată Moldova. Am cumintit-o pe Zoe. L-am subjugat pe Drăcea, pe Ilinca. Am

păcălit haiducii lui Neicu..." Era încredințată că va fi cum voia, cum rîvnea. Totuși, întârzierea lui Mehmet-aga îi da un tremur lăuntric, parc-ar fi fost alcătuită din strune de cobză și-ar fi stat în bătaia unor vînturi potrivnice. Se prefăcea că rîde și, de fapt, plîngea. Zicea că mănîncă și, de fapt, nu s-atingea de bucate. Că doarme, și nu lipea geană de geană : „...De ce nu vine turcul ? L-or fi oprit arnăuții lui vodă ? S-o fi înhăit la prădăciuni și l-au căsăpit țărani ? Că s-au ticăloșit și osmanlîii iștia. Nimic de capul lor. Cum vād o oală de vin ori o muiere... Și clopotele astea... Îmi sună în urechi ca o prevestire rea... De trei ori au tras pînă acum... Ce fel de slujbă o fi asta ?"

S-a ridicat din pat și s-a strecurat în odaia lui Drăcea.

— Ce vrei ? s-a ferit căpitanul de îmbrățișarea stăpînei, furnicat de un fel de scîrbă.

— Răule ! Vreau să te fac om și tu...

— Iertăciune ; eram somnoros... o dresă căpitanul.

— De ce-au sunat clopotele ? a întrebat și a urcat în pat, înfrigurată. M-am speriat...

Drumetînd tustrei, în pasul cailor, haiducii se întîlniră cu un convoi de care.

— Umblați noaptea, oameni buni ? a întrebat Alexa.

— Ne-au alungat niște spahii din hanul de lîngă Vaslui.

— Mulți ?

— Vreo, douăzeci-treizeci. Au pus mîna pe han și beau ca... turcii.

Alexa a făcut semn scurt și tustrei au pornit, galop, spre miazăzi.

Mijea de ziuă cînd au descălecat în preajma hanului. S-au apropiat, tiptil. În han, spahiii dormeau trudiți de beție. Numai un străjer și hangiul moțăiau, rezemați de tejghea. Alexa l-a tras afară pe hangiu și l-a dat în sama lui Ursu.

— Leagă-l de nukul cela, departe. Cete-rașule, cară vreo cinci, șase maldăre de paie și presară-le prin han. Eu pun jăratec din sobă. Cînd s-or trezi să se creadă în iad.

Cînd flăcările au început să cuprindă paiele, pîrîind ușor, parc-ar fi rupt găteje, Alexa cu fîrtații lui au încălecat și, cu mare zor, au mînat caii spahiilor spre miază-noapte.

Peste două ceasuri, în ograda hanului, cu pistolul într-o mîină și iataganul în cealaltă, Mehmet-aga cerca să pună rînduială între spahiii speriați, cu străiele arse, cu bărbile pîrlite, cu chipurile îngrozite. Hanul ardea, tot, ca un stog de fîn. În zori, spahiii teferi — nouăsprezece la număr — și-au îngropat cei șase morți, au urcat pe cei răniți în niște căruțe luate cu japca și-au pornit, cu coada-ntre picioare, ca niște cotei opăriți, spre miazăzi dincotro veniseră.

— Aștia și-or găsit nașul ! rîdeau drumeții, privindu-i ce jalnic arătau.

Zoe Canta și diamantul negru

— Iar avem trei... surîdea Chiriță Drăcea, privind trăsurile gata de drum. Dar, vorba lui Chiper : nu-i pentru cine se pregătește, ci...

— Arătoase, nu ? Întrebă vizitiul, apropiindu-se, pe nesimțite, cu un împlăciu în mână.

— Da... De ce-au bătut, mă, clopotele toată noaptea ?

— A fost ceață și clopotarul o fi vrut să nimerească Mehmet-aga la Cetățuia.

— Da ?... Nu te cred, palavrăgiule !

— Atunci să știi că Ilinca împlinește vreun descîntec. S-aude că vă cunună măriia sa, Zulia doamna.

— Ei, așa mai merge.

În seara aceea, slujitorilor care veneau de la potgoria din Bucium li se alătură un flăcău în strai de arnăut :

— Sînt în slujba lui jupîn Alexandru Canta. M-a trimis în Cetățuia s-o însoțesc pe jupînița Zoe. Să-i fiu ajutor la caz de nevoie. Am coborît în oraș. Am tras un rachiu, să prind curaj. Și-acu intru cu voi, să nu mă vadă Drăcea. Că el n-o prea iubește pe jupînița Zoe.

— Ei, numai cel de pe comoară-l poate iubi pe Drăcea, a suspinat un slujitor, făcînd loc flăcăului lîngă dînsul.

În ogradă, tînărul arnăut s-a dus de-a dreptul la Zoe, în pridvor :

— Cînstitul domniei tale unchi e bine, sănătos.

— Mulțumesc, Alexa.

Și cîteva minute au sfătuit tainic.

La mai puțin de un ceas după asta, Zoe se afla în iatacul Zulniei.

— Mamă, am auzit-o adineauri pe Ilinca jelind : „Mă alintă ca pe-o zîină și mă dau la turci cadîină“.

— Ei, și ?

— S-ar putea să-și facă sama.

— Mda... s-ar putea. Ai grijă de ea. Simt eu că tînjește, slăbește.

— Mai ales de cînd a aflat că vrei s-o dai lui Drăcea.

— Scarlat vrea... Ține-te tot în preajma ei, te rog.

— Prea bine, mamă. Și eu gîndesc la fel.

— Vezi că-i mai bine acum, cînd lucrăm împreună, decît atunci cînd ne învrăjbeam ?

— M-am încredințat de asta și te rog să mă ierți că te-am necăjit mult.

— Te-am iertat !

— Te rog, mamă, arată-mi și mie diamantul negru, prinsc Zoc prilejul.

— E orbitor, năucitor de frumos.... s-a înduioșat și s-a înfierbîntat Zulnia. Uite-l... a deschis medalionul de la gît și i l-a arătat.

— E greu... Parcă mă arde în palmă ! s-a minunat Zoe, cîntărindu-l și, rotindu-se ca la polcă, exaltată, a aruncat diamantul pe fereastră.

A căzut în iarbă ca un bulgăraș de jar, cu sute de fețe și de scînteieri.

L-au văzut, în aceeași clipă, și Drăcea și Alexa. S-a încins între dînșii o luptă cumplită.

Din stăreție, au sărit și Zulnia și Zoe și Ilinca. Mama și fiica știau de ce aleargă; Ilinca, nu. Într-o clipă, cu putere de uriaș, Zulnia a izbit-o pe Zoe de un perete, a cules diamantul din iarbă, apoi a fugit în iatac, lăsînd pe cei doi bărbați să se lupte mai departe.

— Fugi, Alexa ! a gemut Zoe.

Alexa a înțeles că bătălia-i pierdută ; mai ales că, dinspre sala gotică, veneau patru arnăuți cu iataganele trase din teacă. S-a desprins din ghearele lui Drăcea. S-a agățat de o funie coborîta din clopotniță. A urcat ca un jder. Și, pînă să se desmeticească arnăuții și să dezăvorsească porțile, tot pe funie, s-a aruncat de partea cealaltă a zidului.

N-au trecut nici două ceasuri de la această întîmplare și la Cetățuia urca trăsura lui Alexandru Canta. Întîlnindu-l pe Drăcea în poartă, cu flinta în mîna, musafirul i-a rîs în obraz :

— Ai de gînd să mă puști, căpitane ?

— Iertăciune... A fost pe-aici un tîlhar și...

— Și de asta arăți așa, războinic și plin de sînge ?! s-a mirat Alexandru Canta, cu glas ascuțit și cîntat.

A coborît din trăsură, fără dichisuri, și a intrat, fără poftire, în iatac, surprinzînd-o pe Zulnia în mare dojană și harță cu Zoe :

— Haiduceaso ! Te-a trimis nepricopsitul de cumnatu-meu să mă nenorocești ? Dar nu ți-a mers ! Diamantul negru-i al meu ! Al meu ! Dacă mai cerci să mi-l furi, te sugrum !

— Lasă-mi nepoata în pace ! a grăit Alexandru Canta din ușă.

— Iar tu ? Nelegiuitule ! Drac împielit !... l-a ocărit cumnata, fără cruțare.

— Da, am venit anume să aud, chiar din gurița matală, o vorbă despre diamantul negru. Și-am auzit-o !

— Vräjmașul fericirii mele și-al faimei neamului Canta !

— Nu știu care-i mai vrăjmaș !

— Vreau să-l folosesc spre binele întregii familii Canta, s-a schimbat, dintr-o dată, la glas și la vorbă : Scarlat — domn, tu — mare logofăt.

— Nu crezi că mi-ar sta mai bine mie domn : Alexandru vodă, iar frate-meu, Scarlat, mare logofăt ?

— Poate că ai dreptate... Poștește în sala gotică, să cinstim un pahar și să desăvârșim învoiala, se gudură Zulnia, înțelegînd că deocamdată nu-i altă cale decît să joace cum îi cînta cumnatul. Călina, cheam-o și pe Ilinca la masă.

Roaba a găsit-o pe Ilinca în ogradă, lîngă turnul clopotniței. Parcă nu se putea desprinde de locul pe unde fugise Alexa.

În Cetățuia au apărut cei doi coropcari

De la marginea codrului Bîrnovei, oamenii lui Neicu dădeau semnale din bucium : Mehmet-aga își luase altă ceată de spahii și venea, în galop, spre miazănoapte. Unul cîte unul, așa cum vorbiseră cu Alexa și cu Ceterașu, țărani îi puneau în spate furci, topoare, coase și se îndreptau spre Iași. Pășeau tăcuți, fără grabă, parc-ar fi mers la o treabă obișnuită. Neicu îi aștepta la marginea pădurii. Îl știa pe Alexa în Cetățuia, trimis să le deschidă porțile.

Dar, deodată, un arnăut. Toți au tras flintele în față.

— Fraților, eu sînt ! a trîntit Alexa cușma arnăuțească de pămînt. Am văzut diaman-tul negru ! E-n Cetățuia. Să vă povestesc cum a fost... Ca să vi-l aduc n-am fost vrednic.

Fîrtații nu s-au arătat de fel bucuroși de o întîmplare ca asta. Ba Neicu a sărit iar cu vorbe de ocară asupra lui Alexa, gata să-l spintece cu paloșul.

— Avem niște mărfuri răsăritene, a ocolit flăcăul ocară, mă îmbrac coropcar grec și cerc să pătrund din nou în Cetățuia, să vă deschid porțile.

— Ia-l și pe Ceterașu, s-a îmbunat Neicu, repede !

În iatacul ei, Zulnia a dezbrăcat rochia, a scos medalionul de la gît, l-a așezat cu

grijă pe măsută, să-l aibă sub privire, și-a bătut din palme, să vină Călina s-o ajute la îmbăiere. Dar în locul roabei, a intrat Drăcea. Atrăși ca de-un magnet, ochii i s-au pironit pe medalionul de pe măsută. Fulgerat de un gând, s-a repezit la Zulnia și-a strâns-o în brațe, cu subită și arzătoare patimă. Apoi, pe cînd, amețită de îmbrățișare, Zulnia intra în cadă, Drăcea a scos diamantul din medalion și l-a strecurat în chimir.

Din clipa cînd a pus diamantul negru în chimir, Drăcea parc-ar fi căpiat : tremura și se-nvăpăia, rîdea și lăcrăma, îl furnica și-l stăpînea total și tiranic simțămîntul năvalnic al puterii, al măririi, al averii nemăsurate.

Soarele dădea în asfințit. Galata părea o pată de lumină albă în arămiul toamnei. Un neguțător grec și un slujitor, cu marfă în tolbe cereau intrare în Cetățuia. Zărind pe fereastră negustorii greci tolbași cum scoteau mărfurile și le înșirau pe balustradă, Drăcea i-a chemat în pridvor. Aici, îndată, s-au adunat slujitorii și călugării. Nerăbdători, săltînd între veselie și spaimă, au tîrguit un șal și niște giuvaericele.

— Cumpărați, cumpărați, formoz dudu-cusa, formoz zuvaericaua, lăuda unul din

negustori marfa, înfățișînd-o Ilincăi și Călinei.

Iar celălalt, întărea, arătînd lui Drăcea tot ce avea :

— Formoz salu, formoz maresalu ! Ia casmira de la Ismiru...

Ilincă s-a depărtat ; Zoe o urma, cătînd parcă să-i afle gîndurile. O cerceta cu coada ochiului, cum își privea giuvaerurile, cum își proba șalul, tremurînd, emoționată, cum zîmbea tristă, speriată, aproape de plîns.

Drăcea a luat cel mai frumos șal și l-a pus pe umerii Ilincăi. Fata s-a tras mai de-o parte, tremurînd, emoționată, să și-l probeze. Urmărea, de fapt, pe unul dintre negustori care lăsase mărfurile și privea pano-plia de arme de pe peretele sălii :

— Formoz asta iatagan. Dat pe elu doi salu.

— Vorbește cu starețul, a răspuns Drăcea, a lehamite, în clipa cînd intra Zulnia și azvîrlea o privire repede asupra mărfurilor aduse de coropcari :

— La Țarigrad o să găsim podoabe destule, după pofta inimii.

— Ai dreptate... Plecați ! s-a răcăduit Drăcea către negustori.

— De ce nu mai vine Mehmet-aga ?

— Am trimis olăcari înaintea lui.

Încuviințînd din cap că a făcut bine, Zulnia s-a întors către Alexandru, poftindu-l cu vicleană gingășie :

— Cumnate, închină, rogu-te, un pahar cu mine, înainte de a te duce la hodină. Însămi îți aduc vinul...

S-a întors repede, cu o tavă cu cinci pahare de cleștar, pline cu vin rubiniu de Bucium.

— Poștește ! i-a pus paharul în mână. Să închinăm încă și încă o dată întru împăcarea noastră.

— Și prețul împăcării ? a luat Alexandru paharul.

Zulnia avea răspunsul pregătit, dar Zoe s-a năpustit ca o leoaică :

— Dacă nu mă iei și pe mine la Țari-grad, strig să afle tot Ieșul ce uneltești !

— Taci, zăludo ! s-a răsucit Zulnia, așezînd tava pe-o măsuță. Ieși afară ! Afară ! a răcnit și-a brîncit-o spre ușă.

Folosind clipa de sfadă, Alexandru a schimbat, repede, paharul din mână, cu altul de pe tavă : nu-i mirosea a bine lingușirile și nici stăruințele Zulniei de a mai bea în cinstea împăcării.

Au ciocnit și-au băut, cu toții. Tremurînd de ciudă, de furie și de gînduri foarte amestecate și numai de ea știute, Zulnia a băut paharul pînă la fund.

— Ne-am împăcat ?

— Hotărît... pe vecie ! a încuviințat Alexandru Canta, zîmbind ciudat.

În clipa aceea, clopotarul a dat semnal.

— Vine turcul ! a tresărit Drăcea, țîșnind în pridvor. Mehmet-aga... Departe-i, clopotare ?

— Coboară Bîrnova, a răspuns clopotarul.

— Ah, în sfârșit ! s-a bucurat Zulnia. Fiți gata ! Îl primim cu mare cinste.

Unul din negustori s-a înfățișat lui Scarlat Canta, mîeros și ceremonios :

— Rugăm formoz la boieru mare, primim rămîne noapte aiți.

— Plătim formoz, l-a susținut celălalt.

— Chiar așa : să nu — să nu plece, a șoptit Scarlat către Zulnia. Ieșind de-aici, ar duce vorba în Iași despre venirea turturc... agăi Mehmet și...

— Dați-le o odaie, în stăreție ! a poruncit Zulnia, pășind fericită spre iatacul ei. Începea să simtă o ciudată amețală și tăhuire. A prins să vorbească singură !... „Să mă îmbrac în rochie de doamnă... Așa, să-l primesc... aici, în iatacul meu... C-o fi om frumos și tînăr...” Se privea în oglindă : „Ce măreață sînt !... Și rochia, numai aur... Dar ce de mi-i somn ? Uite, m-am dezbrăcat și mi-i lene să mă... să mă îmbrac. Ce am ?... Mi-i cumplit de somn... Văd ca prin sită... Diamantul”... se pipăi la piept și se liniști.

Dintre toți cei aflați în Cetățuia, singur Alexandru Canta a auzit strigătul Zulniei. A intrat în iatac, a văzut-o leșinată pe canapea, cu medalionul pe piept. I l-a scos, binișor, și s-a retras tiptil, fericit. Gîndea chiar : „Ce repede poate trece fericirea dintr-o mîna în alta...”

Clopotarul a sunat iar : bam, bam, baam...

În clipa aceea, Ilinca a văzut coropcarii că-și leapădă anteriile, smulg cîte un paloș

din panoplie, țișnesc afară și deschid porțile Cetățuiei.

Oamenii lui Neicu au intrat, în fugă, și-au pornit lupta cu arnăuții, înghesuindu-l în colțul dinspre cuhnii. Ceterașu îi lovea cu spada, iar Chiper i s-a alăturat, pocnindu-i zdravăn cu îmblăciul :

— Să vă bat ca la fasole !

— Clănțăule, m-ai vîndut, a urlat Drăcea, cînd s-a dumirit că vizitiul îi cotonogea și-i ologea arnăuții, mai dihai ca haiducul.

— Diamantul negru, l-a împuns Alexa cu spada în pîntece.

Drăcea s-a clătinat și s-a lăsat în genunchi gemînd :

— Ah... m-ai...

— Unde-i diamantul ?

— La... la boierul Scarlat.

Alexa a alergat în sufragerie; l-a prins pe Scarlat de smocul bărbii :

— Diamantul negru !

— Niciodată eu... Taină mare... La — la Zulnia...

Sărind peste scaune și mese, a pornit în căutarea Zulniei.

Dar în clipa aceea clopotarul a strigat cu desnădejde :

— Spahiii !.. Vin spahiii !

Cine va lua diamantul negru?

La asemenea năpastă, Alexa nu se aștepta. A țișnit afară. Într-o clipă, toți oamenii lui

Neicu s-au adunat, grămadă, în mijlocul ogrăzii.

— Ce facem ?

— Ne batem cît putem, a poruncit haiducul. O zbughiți, cînd vă fac semn.

— Și diamantul ?

— Ducă-se dracului !

Zoe și Ilinca, deznădăjduite, căutau adăpost pe lîngă Chiper, în rîndurile oamenilor lui Neicu. Ci străbătînd ograda, Ilinca s-a izbit de trupul lui Drăcea.

— Ascunde diaman... e al nostru... ici în chimir... Ascunde-l repede, repe...

Nu știe de unde a luat putere să-l tîrîie lîngă zid, să-i scotocească în chimir și să ia diamantul negru.

Înainte de Mehmet-aga a ieșit Alexandru Canta, temenindu-se cu umilință. Cu sprînceană încruntată, cumplit de încruntată, aga a cerut, crîșcînd a ură și mînie :

— Diamantul negru !

— E al nostru, al familiei Canta...

— Vom vedea ! Aga a descălecat, a poruncit strajă la poartă, și-a pătruns în sala gotică. Căuta diamantul negru despre care-i scrisese Scarlat Canta și a cărui faimă îl amețea.

Spahiii s-au înghesuit după dînsul. Dînd acolo de masă întinsă, de bucate și vinațuri, au prins să înfulece ca lupii și să bea, cum beau cămilele, după ce-au străbătut pustiul Sinai și au ajuns la apa Iordanului.

Îmbătîndu-se repede au și pornit să otrocolească și să jăfuiască. Au intrat și în iatacul Zulniei. Au hohotit și s-au hlizit ca tigrii cînd văd în tufișuri pasărea ce se cheamă pasărea raiului. Au despuiat-o de tot, i-au smuls toate podoabele. Iar cînd Scarlat Canta le-a cerut socoteală, un spahiu l-a înșfăcat de șfichiul bărbii, iar altul i-a înfipt hangerul în spate, lepădîndu-l lîngă Zulnia.

Călina cea dintîi a vestit, cu glas de mare spaimă :

— I-au ucis ! Pe amîndoi stăpînii i-au ucis...

În toată Cetățuia groaza morții fulgeră inimile.

Zoe se ascunse în clopotniță.

Ilinca se retrase în pridvorul dinspre răsărit împreună cu Călina.

Singur Alexandru Canta își mai păstra oarecum cumpătul. A ieșit iar înaintea lui Mehmet-aga :

— Ai zece pungi de galbeni, dacă pleci din Cetățuia.

— Diamantul negru ori viața !

— Alexa, ne lași să pierim ? a întrebat Zoe din turnul clopotniței.

— N-avem ce le face ! Sînt mai mulți decît noi.

Mehmet-aga a simțit repede învrăjbirea din ogradă. A urcat în pridvorul stăreției. A urlat la spahii să se adune de prin odăi și să se năpustească asupra haiducilor și a țăranilor strînși, ciotcă, în colțul de răsărit

al ogrăzii. În fruntea lor, Alexa, Ursu, Ceterașu, Neicu n-avură încotro : primiră lupta.

În zarva bătăliei, s-a auzit glasul clopotarului :

— Vin arnăuții lui vodă ! Trec prin Nicolina...

Neicu a poruncit țăranilor să se strecoare, unul câte unul, afară din Cetățuia. Năpustindu-se încă o dată asupra haiducilor, spahiii l-au prins pe Chiper :

— Unde-i diamantul negru, tălharule ?!

Dar, deodată, o detunătură cumplită zgâlțîi pereții, sparse ferestrele, prăbuși tavanul, răsturnă mobila, icoanele, panopliile, într-un vălmășag cumplit, ca la sfîrșitul lumii.

Asurzită de huet, lovită de cărămidile detunate de explozie, Ilinca se tîrî pe lîngă pereți. Se prăbuși în ușa beciului, cu obrazul în iarba deasă, mărunță și răcoroasă.

Pornit din beci, pojarul se întindea repede. Spahiii au rupt încercuirea, s-au tras spre poartă, au încălecat și-au galopat la vale, speriați.

— Alexa, i-a strigat Neicu, dacă nu găsești diamantul negru, pieri după legea haiducească.

Toți s-au ferit spre poartă, cătînd să-și mîntuie viața. Toți, afară de Chiper, care l-a prins de umăr pe Alexa și, printre flăcări, au intrat în chilii. Au aruncat pe ferestre tot ce era mai de preț. Călugării și

vreo patru-cinci țărani, întorși din poartă, le culegeau și le stivuiau lângă clopotniță.

— Căutați diamantul negru! le-a poruncit Alexa.

Dar nici urmă de diamant.

Trecînd prin odăi, Alexa și Chiper au dat peste Alexandru Canta și Mehmet-aga : detunătura îi zdruncinase și-i amețise rău de tot. I-au luat în spinare și i-au scos în ogradă, la lumină, în afară de primejdie.

— Tu ești, Alexa? l-a cunoscut Alexandru Canta. Ce inimă ai, dacă nu mă lași să mă prăpădesc acolo?!

Dar Alexa n-avea vreme să asculte laudele boierului.

La gura beciului a întîlnit-o pe Ilinca : se străduia să se ridice în picioare. Cu cămașa sfîșiată și trupul zgîriat, însîngerat, părea o muceniță scăpată din mîinile călărilor.

Alexa a înșfăcat-o în brațe și-a scos-o în ogradă, departe de vîlvătaile care cuprindeau stăreția. Simțea că în el s-a stîrnit, iar, ca o izbucnire de lumină, toată dragostea pentru Ilinca lui Onofrei. O dragoste mai mare și mai deplină decît își închipuise că poate fi. Dar în mijlocul ogrăzii Neicu i-a întîmpinat furios, cu spada în mînă :

— Muierea ți-ai găsit-o. Dar diamantul? Diamantul negru?

— Nu s-a aflat printre lucrurile aruncate pe fereastră?

— Nu.

— Atunci nu plec de-aici fără giuvaericaua asta afurisită.

— Fugiți ! a strigat Zoe din clopotniță. Arnăuții domnești au ajuns la poalele dealului !

În clipa aceea s-a petrecut minunea cea mare. Pășind drept, mândră în ciuda junghiurilor din spinare și din șolduri, Ilinca s-a apropiat de Neicu și i-a întins, pe palmă, diamantul negru.

— Poftim !

Încruntat, Neicu s-a aplecat spre piatra lucitoare din palma fetei :

— Aista o fi ? În adevăr ? Ce frumoșe ! Ce strălucire păgînă...

L-a luat în mâinile lui mari. L-a rotit și parcă-i sfredelea privirile :

— Aista-i !... Fîrtați, spre codru ! a grăbit și-a încălecat, dintr-un salt. În pumnul stîng, nădușit de bucurie și de înfrigurare, ținea strîns piatra prețioasă, fierbinte ca un bulgăre de jar.

În mare grabă, Alexa a împărțit celor din jur lucrurile luate de la boeri și de la spahii :

— Răspîndiți-vă repede, să nu vă ajungă arnăuții domnești.

A urcat-o pe Ilinca în șaua calului unui spahiu și-au pornit în goană, după Neicu.

Peste trei zile, Ilinca lui Alexa Cerbu și Zoe Canta înfățișau diamantul negru starețului de la Sucevița.

Peste alte trei zile, domnitorul îi chema, îi firitisea, le mulțumea și iscălea pentru haiducii din ceata lui Neicu pitac de iertare de orice osîndă și-i povățuia să se întoarcă în vetrele lor, să trăiască scutiți de angarale și de orice năpastă. Lui Alexa și Ilincăi le dădea și hrisov pentru o sfoară de pămînt din moșia foștilor stăpîni din Castelul Cnezilor.

Redactor : Căpitan ION ARAMA

*Bun de tipar 19.04.1971. Apărut 1971. Hîr-
tie tip. I A de 80 g/m². Format 760×920/32.
Coli de tipar 5 B 131.*

Tiparul executat sub comanda
nr. 1329 la
Întreprinderea poligrafică
„13 Decembrie 1918”,
str. Grigore Alexandrescu nr. 89-97,
București,
Republica Socialistă România

Da, iubite cititor, în cărțu-
lia asta-i închisă o ispravă,
o aventură haiducească.

Un mănunchi de oameni
vor să împiedice alt grup a săvârși o faptă
nedemnă. O faptă care ar fi putut aduce o
năpastă asupra țării, asupra celor mulți. Am
scris-o pe nerăsuflăte. Din ce știam și din ce
am auzit la părinți și la cei oameni trăitori
prin preajma Castelului Cnejilor. Se ciocnesc,
în aste file, dreptatea cu nedreptatea, vicle-
șugul cu cinstea, răutatea cu bunătatea, urîțenia
cu frumusețea. Aidoma cum se ciocnesc și în
viață. Chiar dacă noi, prinși cu de toate, nu
prea luăm seama. Drept aceea aventura nu-mi
aparține. S-a încheiat așa, de la sine, din niște
întîmplări care au fost sau ar fi putut să fie.

Dimitrie Almaz

COLUMNA

EDITURA
MILITARĂ

Lei 5